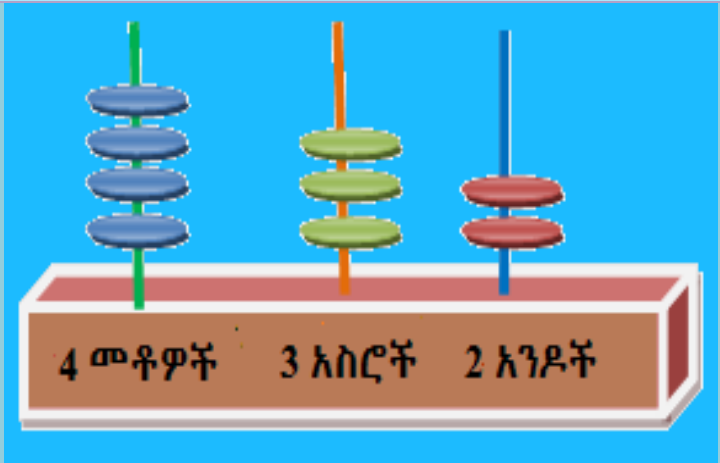

ምዕራፍ

1

እስከ 1000 ያሉ መሉ ቁጥሮች

1.1 በመቶዎች መቁጠር

ትግበራ 1.1

- ሀ.** እስከ 100 ያሉትን የ10 ብዜቶች ዘርዘር/ሪ።
- ለ.** የ100 ብዜቶችን ቁጠር/ሪ።
- ሐ.** 200፣ 300፣ 400፣ 500፣ 600 እና 700ን ክፍል ውስጥ አንብብ/ሊ።
- መ.** እንደ 400፣ 500፣ 600 እና 700 ያሉ ቁጥሮችን በ100 ብዜቶች ድምር ግለጽ/ ጫ።.

ምሳሌ 1

- ሀ.** $2 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$
- ለ.** $3 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$
- ሐ.** $2 \times 100 = \underline{\hspace{2cm}}$
- መ.** $3 \times 100 = \underline{\hspace{2cm}}$

መፍትሔ

<p>ሀ. $10 + 10 = 20$ ይሆናል።</p> <p>$2 \times 10 = 10 + 10 = 20$</p> <p>ስለዚህ 20 የ10 ብዜት ነው።</p>	<p>ለ. $10 + 10 + 10 = 30$ ይሆናል።</p> <p>$3 \times 10 = 10 + 10 + 10 = 30$</p> <p>ስለዚህ 30 የ10 ብዜት ነው።</p>
--	--

<p>ሐ. $100 + 100 = 200$ ይሆናል። $2 \times 100 = 100 + 100 = 200$ ስለዚህ 200 የ100 ብዬት ነው።</p>	<p>መ. $100 + 100 + 100 = 300$ ይሆናል። $3 \times 100 = 100 + 100 + 100 = 300$ ስለዚህ 300 የ100 ብዬት ነው።</p>
---	---

ምሳሌ 2

ከዚህ በታች የተሰጡትን የ 100 ብዬቶችን በሌላ 100 ብዬቶች ድምር ጻፍ/ፈ።

ሀ. $200 = 100 + \underline{\hspace{2cm}}$	ለ. $400 = 200 + \underline{\hspace{2cm}}$	ሐ. $600 = 400 + \underline{\hspace{2cm}}$
መ. $700 = 500 + \underline{\hspace{2cm}}$	ሠ. $800 = 700 + \underline{\hspace{2cm}}$	ረ. $500 = 300 + \underline{\hspace{2cm}}$

መፍትሔ

ሀ. $200 = 100 + \underline{\hspace{2cm}}$
 200 በ100 ብዬቶች ድምር ሊፃፍ ይችላል።
 ይህም $200 = 100 + 100$ ይሆናል።

ለ. $400 = 200 + \underline{\hspace{2cm}}$
 400 በ100 ብዬቶች ድምር ሊፃፍ ይችላል።
 ይህም $400 = 200 + 200$ ይሆናል።

ሐ. $600 = 400 + \underline{\hspace{2cm}}$
 600 በ100 ብዬቶች ድምር ሊፃፍ ይችላል።
 ይህም $600 = 400 + 200$ ይሆናል።

መ. $700 = 500 + 200$ **ሠ.** $800 = 700 + 100$ **ረ.** $500 = 300 + 200$

መልመጃ 1.1

1. የ100 ብዬቶችን ባዶ ቦታ ላይ ሙሉ/ዩ።

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
100		200				600			900	1000

2. ከዚህ በታች በአሀዝ የተጻፉትን ቁጥሮች በፊደል ጻፍ/ፊ።

ተ.ቁ.	ቁጥር	በፊደል
ሀ	100	
ለ	200	
ሐ	300	
መ	400	አራት መቶ
ሠ	500	
ረ	600	
ሰ	700	ሰባት መቶ
ሸ	800	
ቀ	900	
በ	1000	አንድ ሺህ

3. የሚከተሉትን በ100 ብዜቶች ድምር ጻፍ/ፊ።

ሀ. $300 = 100 + \underline{\hspace{2cm}}$
 ለ. $500 = 200 + \underline{\hspace{2cm}}$
 ሐ. $800 = 400 + \underline{\hspace{2cm}}$
 መ. $900 = 600 + \underline{\hspace{2cm}}$
 ሠ. $1000 = 700 + \underline{\hspace{2cm}}$
 ረ. $700 = \underline{\hspace{1cm}} + 100$
 ሰ. $200 + \underline{\hspace{2cm}} = 500$
 ሸ. $900 = 100 + \underline{\hspace{2cm}}$
 ቀ. $800 = \underline{\hspace{1cm}} + 300$

4. አያንቱ ከእናቷ 400-ብር እና ከአባቷ ደግሞ 500-ብር ተቀበለች። በአጠቃላይ ስንት ብር ተቀበለች?

1.2 እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮች

ትግበራ 1.2

1. የጨሌዎቹ ብዛት ስንት ነው?

2. ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁጥሮች ድምጻችሁን ከፍ በማድረግ ክፍል ውስጥ አንብቡ።

ሀ. 120 ለ. 254 ሐ. 753 መ. 871 ሠ. 917

ምሳሌ 3

የሚከተሉትን ቁጥሮች በማንበብ በፊደል ጻፍ/ፊ፡፡

ሀ. 528 ለ. 976 ሐ. 802 መ. 754

መፍትሔ

ሀ. 528 = አምስት መቶ ሃያ ስምንት፡፡

ለ. 976 = ዘጠኝ መቶ ሰባ ስድስት፡፡

ሐ. 802 = ስምንት መቶ ሁለት፡፡

መ. 754 = ሰባት መቶ ሃምሳ አራት፡፡

ምሳሌ 4

የሚከተሉትን በፊደል የተጻፉትን ቁጥሮች በአኃዝ ጻፍ/ፊ፡፡

ሀ. አራት መቶ ሰባ ስምንት፡፡ ለ. ስምንት መቶ ዘጠና ሁለት፡፡

ሐ. ዘጠኝ መቶ ሰላሳ ሶስት፡፡ መ. አንድ መቶ ስልሳ አንድ፡፡

ሠ. ሶስት መቶ ሰባ ዘጠኝ፡፡

መልስ

ሀ. አራት መቶ ሰባ ስምንት = 478 ለ. ስምንት መቶ ዘጠና ሁለት = 892

ሐ. ዘጠኝ መቶ ሰላሳ ሶስት = 933 መ. አንድ መቶ ስልሳ አንድ = 161

ሠ. ሶስት መቶ ሰባ ዘጠኝ = 379

መልመጃ 1.2

1. የሚከተሉትን በአኃዝ የተጻፉትን ቁጥሮች በፊደል ጻፍ/ፊ፡፡

ሀ. 285 ለ. 309 ሐ. 457 መ. 794

ሠ. 673 ረ. 801 ሰ. 529 ሸ. 980

2. የሚከተሉትን በፊደል የተጻፉትን ቁጥሮች በአኃዝ ጻፍ/ፊ፡፡

ሀ. አራት መቶ ሃምሳ ስድስት = _____

ለ. ሁለት መቶ ሰላሳ ሰባት = _____

ሐ. አንድ መቶ ዘጠና አንድ = _____

መ. ስምንት መቶ ሰማንያ አምስት = _____

ሠ. ሰባት መቶ አምስት = _____

ምሳሌ 5

ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁጥሮች መነሻ በማድረግ ወደ ፊትና ወደኋላ ቁጠር/ሪ።

ሀ. 150

ለ. 512

ሐ. 408

መፍትሔ

ሀ. 150

ወደ ፊት ስንቆጥር 150፣ 151፣ 152፣ 153፣ 154፣...፣ 1000

ወደ ኋላ ስንቆጥር 150፣ 149፣ 148፣ 147፣...፣ 1

ለ. 512

ወደ ፊት ስንቆጥር 512፣ 513፣ 514፣ 515፣ 516፣...፣ 1000

ወደ ኋላ ስንቆጥር 512፣ 511፣ 510፣ 509፣ 508፣...፣ 1

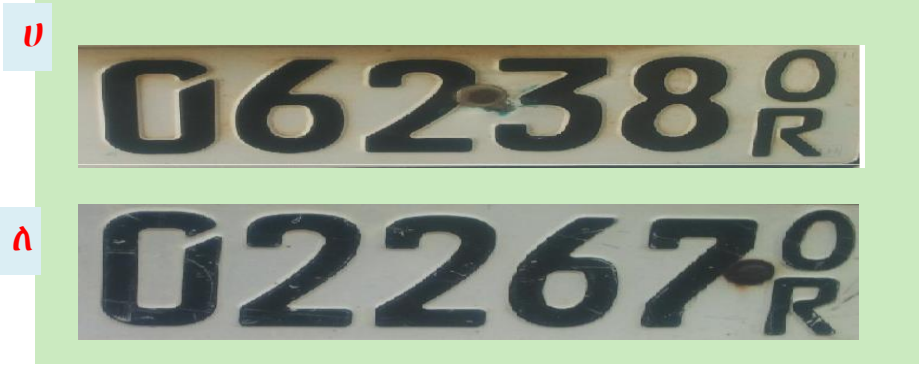
ሐ. 408

ወደ ፊት ስንቆጥር 408፣ 409፣ 410፣ 411፣ 412፣...፣ 1000

ወደ ኋላ ስንቆጥር 408፣ 407፣ 406፣ 405፣ 404፣ 403፣...፣ 1

ምሳሌ 6

ከዚህ በታች የተሰጡትን የተሻከረ ሰሌዳ ቁጥር አንብብ/ሊ።

መፍትሔ

ሀ. ዜሮ ስድስት ሁለት ሶስት ስምንት ተብሎ ይነበባል።

ለ. ዜሮ ሁለት ሁለት ስድስት ሰባት ተብሎ ይነበባል።

መልመጃ 1.3

1. ከዚህ በታች ከተሰጡት ቁጥሮች በመነሳት አንድ አንድ በመዝለል ወደ ፊት በመቁጠር እስከ 1000 ጻፍ/ፊ።

ሀ. 420 **ለ.** 643 **ሐ.** 892 **መ.** 108

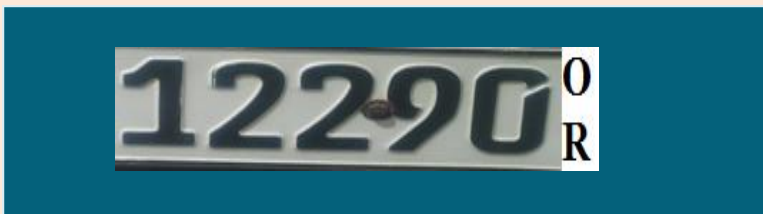
2. ከዚህ በታች ከተሰጡት ቁጥሮች በመነሳት ሁለት ሁለት በመዝለል ወደ ኃላ እስከ 100 በመቁጠር ጻፍ/ፊ።

ሀ. 180 **ለ.** 205 **ሐ.** 431 **መ.** 518

3. ከዚህ በታች ከተሰጡት ቁጥሮች በመነሳት ሶስት ሶስት በመዝለል ወደ ፊት በመቁጠር እስከ 1000 ጻፍ/ፊ።

ሀ. 100 **ለ.** 235 **ሐ.** 430 **መ.** 715

4. ከዚህ በታች የተሰጠውን የተሸከርካሪ የሰሌዳ ቁጥር በማንበብ በፊደል ጻፍ/ፊ።

1.3 እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮች የቁጥር ቤት ዋጋ

ሀ. የቁጥር ቤትን ማንበብና በሠንጠረዥ ማስቀመጥ

ትግበራ 1.3

1. በ875 ውስጥ የ8፣ 7 እና 5 የቁጥር ቤት ዋጋ ስንት እንደሆነ በቡድን ተወያይበት።
2. በ906 ውስጥ የ9፣ 0 እና 6 የቁጥር ቤት ዋጋ ስንት እንደሆነ በቡድን ተወያይበት።

ምሳሌ 7

100	100	100	10	10	1	1	1	1
-----	-----	-----	----	----	---	---	---	---

ሀ. ስንት መቶዎች አሉ?

ለ. ስንት አስሮች አሉ?

ሐ. ስንት አንዶች አሉ?

መ. አንድ ላይ በአኃዝ ጻፍ/ፊ።

መፍትሔ

ሀ. ሶስት መቶዎች አሉ።

ለ. ሁለት አስሮች አሉ።

ይህም ሲጻፍ 300 ይሆናል።

ይህም ሲጻፍ 20 ይሆናል።

ሐ. አራት አንዶች አሉ።

መ. አንድ ላይ በአኃዝ 324 ይሆናል።

ይህም ሲጻፍ 4 ይሆናል።

ምሳሌ 8

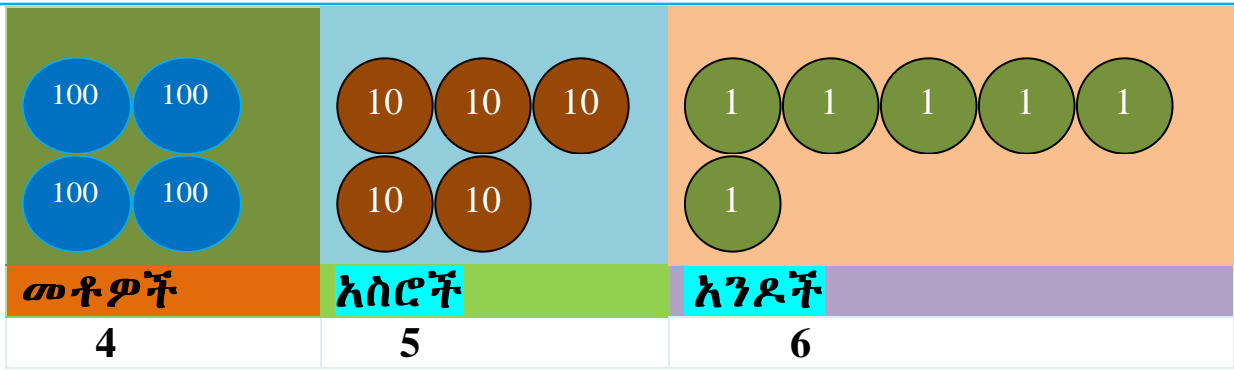
ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁጥሮች ሠንጠረዥ በመጠቀም የቁጥር ቤታቸውን ግለጽ/ጩ።

ሀ. 456

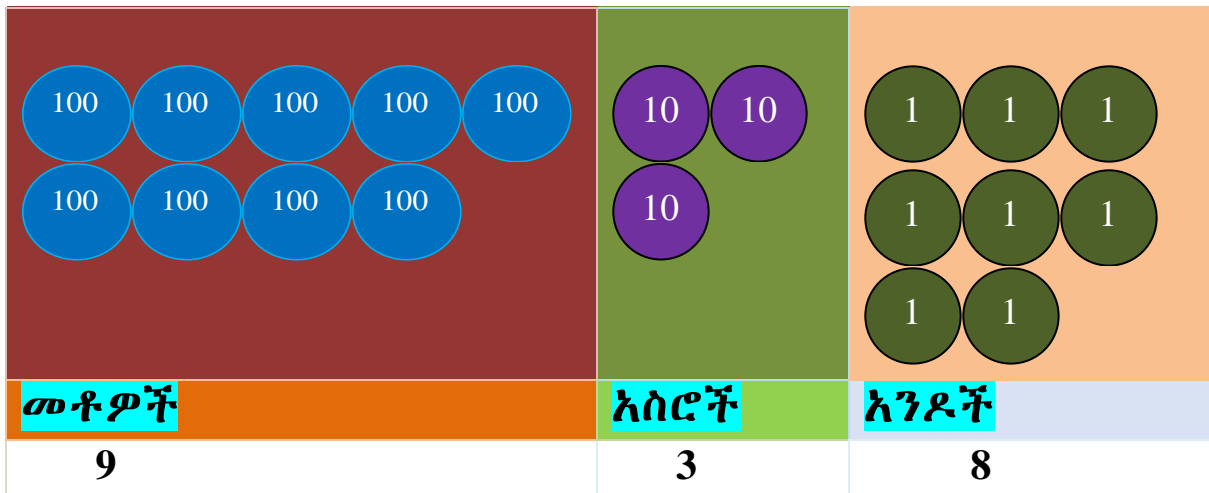
ለ. 938

መፍትሔ

ሀ. 456

ለ. 938

አስተውል/ዩ

የቁጥርን የቁጥር ቤት ስናነብ በመጀመሪያ የአንድን ቤት ቀጥሎ የአስርን ቤት በመጨረሻ የመቶ ቤትን እናነባለን።

ምሳሌ 9

ከዚህ በታች ለተሰጡት ቁጥሮች የመቶን ቤት፣ የአስርን ቤት እና የአንድን ቤት አንብቡ።

ሀ. 200

ለ. 700

ሐ. 758

መፍትሔ

	ቁጥር	መቶዎች	አስሮች	አንዶች
ሀ.	200	2	0	0
	ሁለት መቶ			
ለ.	700	7	0	0
	ሰባት መቶ			
ሐ.	758	7	5	8
	ሰባት መቶ ሃምሳ ስምንት			

መልመጃ 1.4

1. ከዚህ በታች በሠንጠረዥ የተሰጡትን ቁጥሮች በቁጥር ቤት ግለጽ/ጪ።

የፊደል ተራ	ቁጥር	መቶዎች	አስሮች	አንዶች
ሀ	279			
ለ	371			
ሐ	807			
መ	923			
ሠ	752			
ረ	694			
ሰ	470			

2. 100 100 100 100 100 10 10 10 1 1

ሀ. ስንት መቶዎች አሉ?

ለ. ስንት አስሮች አሉ?

ሐ. ስንት አንዶች አሉ?

መ. አንድ ላይ በአኃዝ ጻፍ/ፊ።

3. ከዚህ በታች በፊደል የተሰጡትን ቁጥሮች በአኃዝ ጻፍ/ፊ።

ሀ. 2 መቶዎች ፣ 5 አስሮች እና 4 አንዶች = _____

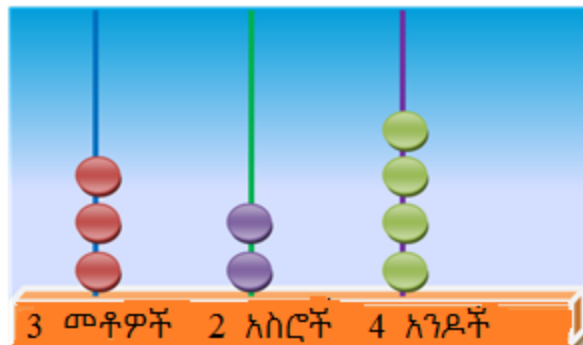
ለ. 7 መቶዎች፣ 2 አስሮች እና 6 አንዶች = _____

ሐ. 4 መቶዎች ፣ 7 አስሮች እና 9 አንዶች = _____

ለ. የቁጥር ቤትን ከአባከስ እና በኩብ ማንበብና ማስቀመጥ

ምሳሌ 10

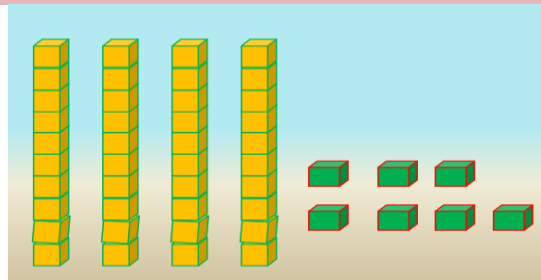
ከዚህ በታች የተሰጠው አባከስ በቁጥር ቤት ላይ በመመስረት የተዘጋጀ ነው። በአንድ ቤት ውስጥ 4 ጨሌዎች፣ በአስር ቤት ውስጥ 2 ጨሌዎች እና በመቶ ቤት ውስጥ 3 ጨሌዎች ተቀምጠዋል።

ስለዚህ $324 = 300 + 20 + 4$ ይሆናል።

ምሳሌ 11

ከዚህ በታች በተሰጠው ምስል ውስጥ ስንት አስሮች እና አንዶች አሉ?

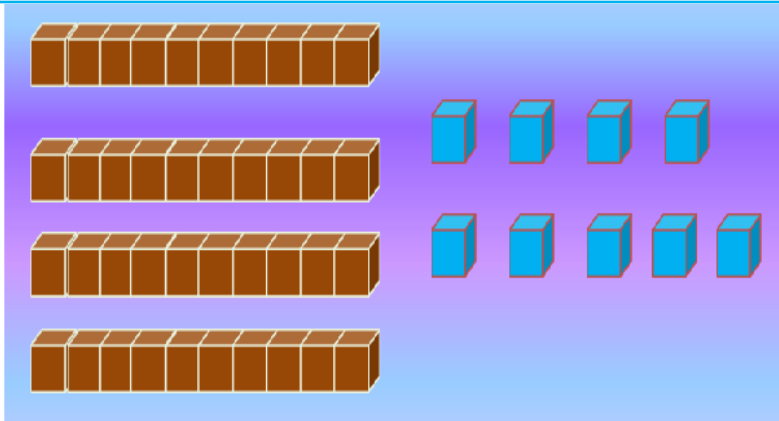

መፍትሔ

ከላይ በተሰጠው ምስል ላይ በመመስረት 4 አስሮች እና 7 አንዶች አሉ።

ምሳሌ 12

ከዚህ በታች በተሰጠው ምስል ውስጥ ስንት አስሮች እና አንዶች አሉ?

መፍትሔ

ከላይ በተሰጠው ምስል ላይ በመመስረት 4 አስሮች እና 9 አንዶች አሉ።

ምሳሌ 13

የካሬ ምስል በመጠቀም 247 ውስጥ ያሉ ዲጂቶችን የቁጥር ቤታቸውን ግለጽ/ጩ።

2 መቶዎች		4 አስሮች	7 አንዶች
200 + 40 + 7 = 247 ይሆናል።			

መልመጃ 1.5

1. ከዚህ በታች ለተሰጡት ቁጥሮች አባካስ በመጠቀም ላማሳየት ለእያንዳንዱ ዲጂት በቁጥር ቤቱ ስንት ጨሌዎች እንደሚያስፈልጉ ጻፍ/ፊ።

ሀ. 518

ለ. 846

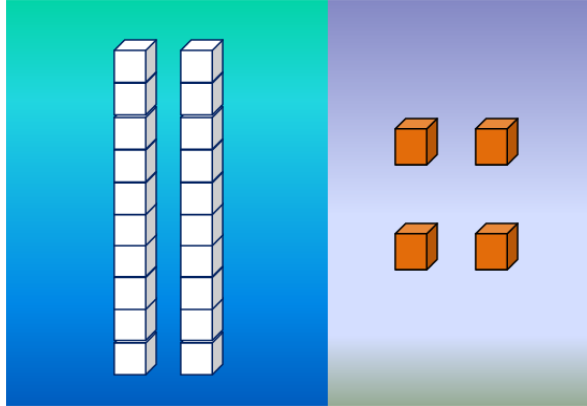
2. ሠንጠረዥ በመጠቀም ከዚህ በታች የተሰጡት ቁጥሮች ውስጥ የሚገኙ ዲጂቶችን የቁጥር ቤታቸውን ጻፍ/ፊ።

ሀ. 328

ለ. 654

ሐ. 764

3. ከዚህ በታች በተሰጠው ምስል ውስጥ ያሉትን የአስሮች እና የአንዶች ብዛት ጻፍ/ፊ።

1.4 እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በቅደም ተከተል ማስቀመጥ እና ማነጻጸር

ትግበራ 1.4

ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁጥሮች “<”፣ “>” ወይም “=” ምልክቶችን በመጠቀም በመካከላቸው የሚገኙትን ዝምድና ግለጽ/ጫ።

ሀ. 200 207 ለ. 300 321 ሐ. 630 630

ምሳሌ 14

ከዚህ በታች ለተሰጡት ጥንድ ጥንድ ቁጥሮች “<”፣ “>” እና “=” ምልክቶችን በመጠቀም አመዛዝን/ኛ።

ሀ. 18 እና 21 ለ. 45 እና 38 ሐ. 72 እና 72 መ. 84 እና 81

መልስ

ሀ. 18 < 21 ለ. 45 > 38
 ሐ. 72 = 72 መ. 84 > 81

ምሳሌ 15

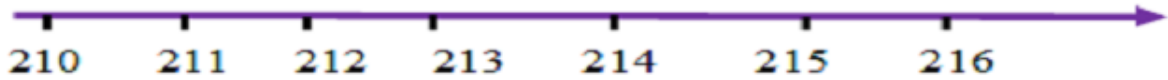
ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁጥሮች “<”፣ “>” ወይም “=” ምልክቶችን በመጠቀም በመካከላቸው የሚገኙትን ዝምድና ግለጽ/ጫ።

ሀ. 15	18	ለ. 105	98	ሐ. 112	109	መ. 688	714
-------	----	--------	----	--------	-----	--------	-----

መልስ

ሀ. 15	<	18	ለ. 105	>	98	ሐ. 112	>	109	መ. 688	<	714
-------	---	----	--------	---	----	--------	---	-----	--------	---	-----

አስተውል/ዩ

ሀ. በዚህ የቁጥር መስመር ላይ $212 > 211$ ይሆናል። ምክንያቱም በቁጥር መስመር ላይ በቀኝ በኩል የሚገኝ ቁጥር በስተግራው ከሚገኝ ቁጥር ይበልጣል።

ለ. በዚህ የቁጥር መስመር ላይ $214 < 216$ ይሆናል። ምክንያቱም በቁጥር መስመር ላይ በግራ በኩል የሚገኝ ቁጥር በስተቀኙ ከሚገኝ ቁጥር ሁልጊዜ ያንሳል።

ምሳሌ 16

ከዚህ በታች ካርድ ላይ ተጽፎ የተሰጡት ቁጥሮችን ከትንሽ ወደትልቅ በቅደም ተከተል አስቀምጥ/ጫ።

ሀ.	20	3	18	16	8	12	19
ለ.	25	38	19	53	44	61	

መልስ

ሀ.	3	<	8	<	12	<	16	<	18	<	19	<	20
----	---	---	---	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----

ሰ.

19	<	25	<	38	<	44	<	53	<	61
----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----

ምሳሌ 17

ከዚህ በታች ከተሰጠው ሠንጠረዥ ላይ የተሰጡትን ቁጥሮች ቅደም ተከተል በመከተል ባዶ ቦታዎቹን ሙላ/ዩ።

	2			5				9			
		15				19					24
25			28				32			35	
	38			41				45			
49		51			54				58		60

መልስ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60

መልመጃ 1.6

1. የቁጥር ጨረሮችን በመጠቀም “<” ፣ “>” ወይም “=” ምልክቶችን በባዶ ቦታው ላይ በመሙላት ሁለቱን ቁጥሮች አመዛዝን/ኚ።

- ሀ. 140 _____ 142 ለ. 215 _____ 180 ሐ. 589 _____ 589
 መ. 800 _____ 900 ሠ. 301 _____ 405 ጊ. 673 _____ 650

2. ከዚህ በታች የተሰጡትን በቁጥሮች ካርድ ላይ በመጻፍ በቀደም ተከተል አሳይ/ዩ።

- ሀ. 55፣ 44፣ 22፣ 33፣ 11፣ 77፣ 66፣ 99፣ 88
 ለ. 52፣ 41፣ 37፣ 24፣ 69፣ 78፣ 14፣ 82፣ 96

3. ከዚህ በታች ከተሰጠው ሠንጠረዥ ላይ የተሰጡትን ቁጥሮች ቅደም ተከተል በመጠበቅ በባዶው ቦታ ላይ ሙሉ/ይ፡፡

	72			75	
77			80		
		85			88
	90			93	
95			98		

ምሳሌ 18

ከዚህ በታች ለተሰጡት ቁጥሮች ቀጣያቸውን ፈልግ/ጊ፡፡

ሀ. 9 ለ. 62 ሐ. 209 መ. 417

መፍትሔ

ሀ. 10 የ9 ቀጣይ ነው፡፡	ለ. 63 የ62 ቀጣይ ነው፡፡
ሐ. 210 የ209 ቀጣይ ነው፡፡	መ. 418 የ417 ቀጣይ ነው፡፡

ምሳሌ 19

ከዚህ በታች ለተሰጡት ቁጥሮች ቀዳሚያቸውን ፈልግ/ጊ፡፡

ሀ. 58 ለ. 321 ሐ. 419 መ. 893

መፍትሔ

ሀ. 57 የ58 ቀዳሚ ነው፡፡	ለ. 320 የ321 ቀዳሚ ነው፡፡
ሐ. 418 የ419 ቀዳሚ ነው፡፡	መ. 892 የ893 ቀዳሚ ነው፡፡

ምሳሌ 20

ከዚህ በታች በተሰጡት ሙሉ ቁጥሮች መካከል ያሉትን ሙሉ ቁጥሮችን ዘርዝር/ሪ፡፡

ሀ. 109 እና 112 ለ. 54 እና 63 ሐ. 18 እና 27 መ. 69 እና 75

መፍትሔ

ሀ. 109 እና 112

በ109 እና 112 መካከል ያሉ ሙሉ ቁጥሮች 110 እና 111 ናቸው።

ለ. 54 እና 63

በ54 እና 63 መካከል ያሉ ሙሉ ቁጥሮች 55፣ 56፣ 57፣ 58፣ 59፣ 60፣ 61 እና 62 ናቸው።

ሐ. 18 እና 27

በ18 እና 27 መካከል ያሉ ሙሉ ቁጥሮች 19፣ 20፣ 21፣ 22፣ 23፣ 24፣ 25 እና 26 ናቸው።

መ. 69 እና 75

በ 69 እና 75 መካከል ያሉ ሙሉ ቁጥሮች 70፣ 71፣ 72፣ 73 እና 74 ናቸው።

መልመጃ 1.7

1. ከዚህ በታች ለተሰጡት ሙሉ ቁጥሮች ተከታይነትን ፈልግ/ጊ።

ሀ. 14 **ለ.** 180 **ሐ.** 58 **መ.** 800 **ሠ.** 674 **ረ.** 989

2. ከዚህ በታች ለተሰጡት ሙሉ ቁጥሮች ቀዳሚያቸውን ፈልግ/ጊ።

ሀ. 58 **ለ.** 321 **ሐ.** 419 **መ.** 893 **ሠ.** 600 **ረ.** 901

3. ከዚህ በታች በተሰጡት ሙሉ ቁጥሮች መካከል ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን

ዘርዘር/ሪ።

ሀ. 16 እና 21 **ለ.** 183 እና 198 **ሐ.** 403 እና 420

መ. 817 እና 825 **ሠ.** 675 እና 688 **ረ.** 712 እና 721

ምዕራፍ	608 + 369 = _____
2	753 - 436 = _____

ባለ ሶስት ዲጂት ቁጥሮችን መደመር እና መቀነስ

2.1 እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መደመር

ሀ. ያለ አለኝታ መደመር

ትግበራ 2.1

1. ከዚህ በታች የተሰጡትን ደምር/ሪ፡፡

ሀ. $70 + 20 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $100 + 300 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. አንድ ትምህርት ቤት ከፍተኛ ነጥብ ላስመዘገቡ 200 ሴት ተማሪዎች እና 100 ወንድ ተማሪዎች ልዩ ሽልማት ሸለመ፡፡ ትምህርት ቤቱ ስንት ተማሪዎችን ሸለመ?

ምሳሌ 1

ሀ. $400 + 200 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $800 + 100 = \underline{\hspace{2cm}}$

መልስ

ሀ. $400 + 200 = 4$ መቶዎች + 2 መቶዎች
 $= 6$ መቶዎች
 $= 600$ ይሆናል፡፡

ለ. $800 + 100 = 8$ መቶዎች + 1 መቶ
 $= 9$ መቶዎች
 $= 900$ ይሆናል ፡፡

መልመጃ 2.1

1. ከዚህ በታች የተሰጡትን ደምር/ሪ።

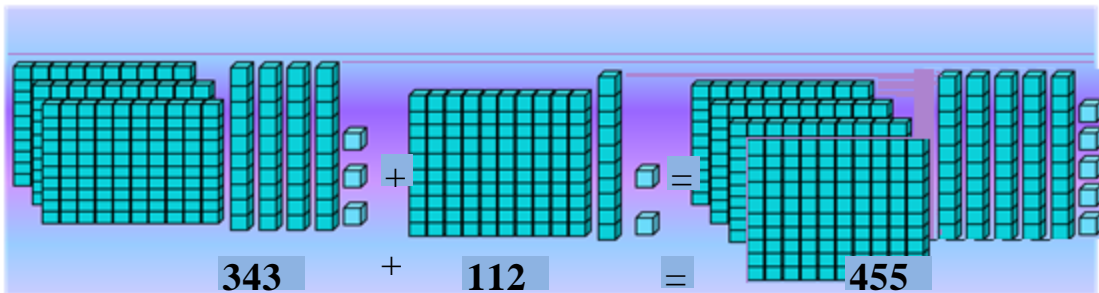
- ሀ. $400 + 500 = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $200 + 600 = \underline{\hspace{2cm}}$ ሐ. $300 + 400 = \underline{\hspace{2cm}}$
 መ. $300 + 300 = \underline{\hspace{2cm}}$ ሠ. $100 + 700 = \underline{\hspace{2cm}}$ ረ. $700 + 200 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. ሞኔት የባህል ልብስ ለመግዛት በእጇዋ ካላት አምስት መቶ ብር በተጨማሪ ሶስት መቶ ብር ከባንክ ማውጣት አስፈላጋት። ሞኔት የባህል ልብሱን በስንት ብር ገዛች?

3. ጫላ በሰኔ ወር 300 ችግኞች እና በሐምሌ ወር ደግሞ 200 ችግኞችን ተከለ። በዚህ ሁለት ወራት ውስጥ ስንት ችግኞችን ተከለ?

ሞዴልን በመጠቀም መደመር

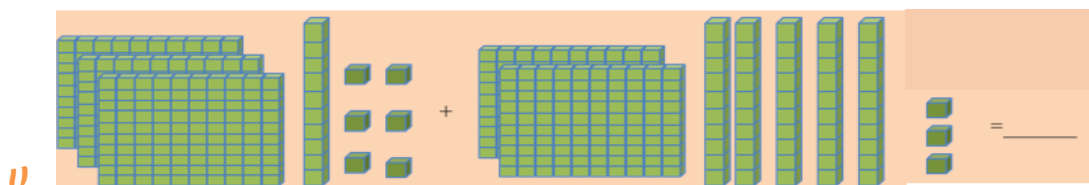
ምሳሌ 2: $343 + 112 = \underline{\hspace{2cm}}$

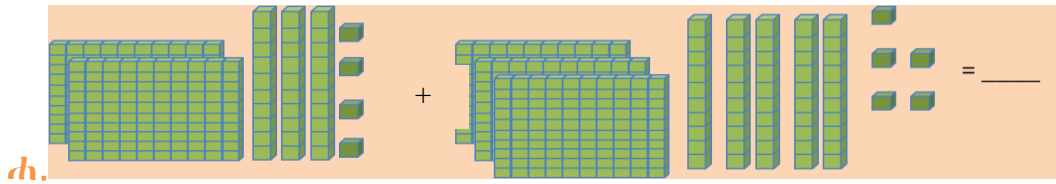
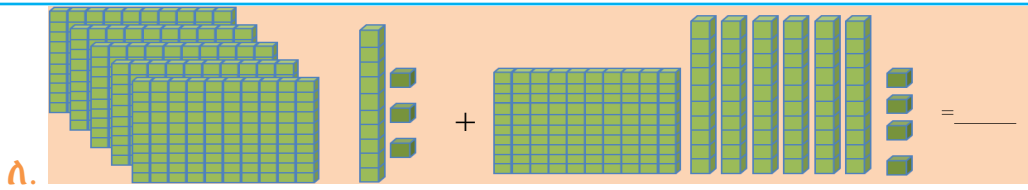

ስለዚህ $343 + 112 = 455$ ይሆናል።

መልመጃ 2.2

የሞዴሉን ምስል በመጠቀም ደምር/ሪ።

የቁጥር ቤት ሰንጠረዥን በመጠቀም መደመር ምሳሌ 3

ከዚህ በታች የተሰጡትን ድምራቸውን ፈልግ/ሊ።

ሀ. $126 + 243 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $315 + 264 = \underline{\hspace{2cm}}$

መፍትሔ

የቁጥር ቤትን በመጠቀም መደመር

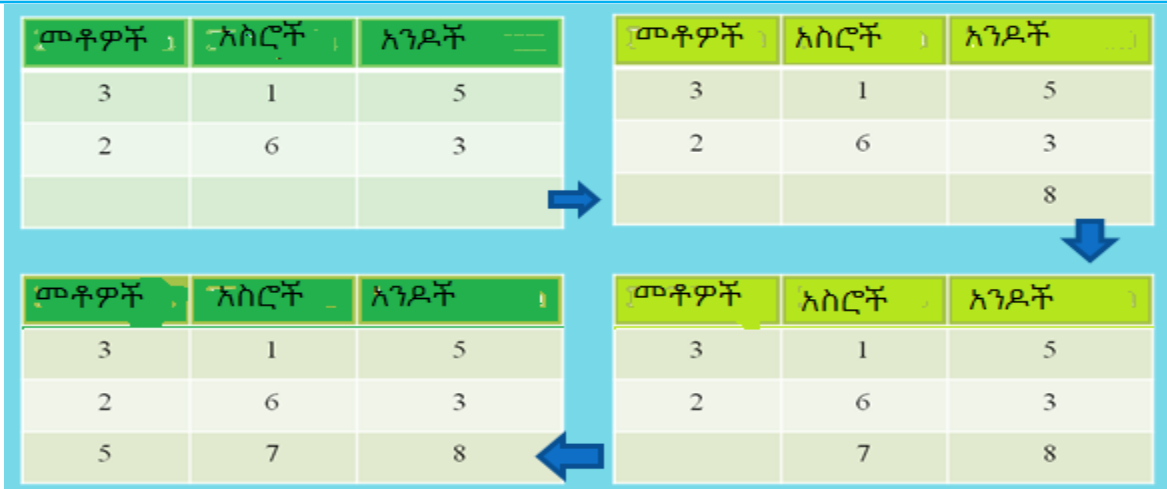
ሀ. $126 + 243 = \underline{\hspace{2cm}}$

መቶዎች	አስሮች	አንዶች
1	2	6
2	4	3
		9

መቶዎች	አስሮች	አንዶች
1	2	6
2	4	3
3	6	9

ስለዚህ $126 + 243 = 369$ ይሆናል።

ለ. $315 + 263 = \underline{\hspace{2cm}}$

ስለዚህ $315 + 263 = 578$

መልመጃ 2.3

ከዚህ በታች ያሉትን የቁጥር ቤት ዘዴን በመጠቀም ደምር/ሪ።

ሀ. 214 + 324		ለ. 427 + 351		ሐ. 247 + 432		መ. 625 + 302
ሠ. 833 + 142		ረ. 712 + 84		ሰ. 112 + 146		ሸ. 264 + 13

በቁጥር ቤት ዋጋ በመተንተን መደመር

ትግበራ 2.2

ከዚህ በታች የተሰጡትን በቁጥር ቤት ዋጋ በመተንተን ደምር/ሪ።

ሀ. $121 + 514$

ለ. $491 + 108$

ሐ. $762 + 35$

ምሳሌ 4

ሀ. $315 + 264 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $116 + 382 = \underline{\hspace{2cm}}$

መፍትሔ

ሀ. $315 + 264 = \underline{\hspace{2cm}}$

በመጀመሪያ የተሰጡትን ቁጥሮች በቁጥር ቤታቸው እንተነትናለን፡፡

$$315 = 300 + 10 + 5 \text{ እና } 264 = 200 + 60 + 4$$

በመቀጠል ተደማሪዎችን በቁጥር ቤታቸው ዋጋ እንደምራቸዋለን፡፡

$$\begin{aligned} 315 + 264 &= 300 + 200 + 10 + 60 + 5 + 4 \\ &= 500 + 70 + 9 \\ &= 579 \end{aligned}$$

ለ. $116 + 382 = \underline{\hspace{2cm}}$

በመጀመሪያ የተሰጡትን ቁጥሮች በቁጥር ቤታቸው እንተነትናለን፡፡

$$116 = 100 + 10 + 6 \text{ እና } 382 = 300 + 80 + 2$$

በመቀጠል ተደማሪዎችን በቁጥር ቤታቸው እንደምራቸዋለን፡፡

$$\begin{aligned} 116 + 382 &= 100 + 300 + 10 + 80 + 6 + 2 \\ &= 400 + 90 + 8 \\ &= 400 + 98 \\ &= 498 \end{aligned}$$

መልመጃ 2.4

ከዚህ በታች የተሰጡትን በቁጥር ቤታቸው በመተንተን ደምር/ሪ ፡፡

ሀ. $814 + 151$ **ለ.** $210 + 438$ **ሐ.** $655 + 341$ **መ.** $225 + 173$

ሠ. $324 + 460$ **ረ.** $721 + 146$ **ሰ.** $217 + 121$ **ሸ.** $453 + 146$

ለ. በአለኝታ መደመር

ሞዴልን እና የቁጥር ቤትን በመጠቀም መደመር

ትግበራ 2.3

452 ሴቶች እና 273 ወንዶች በማህበር አብረው ለመስራት ተደራጁ። በማህበር የተደራጁት ሰዎች ብዛት ስንት ነው?

ምሳሌ 5

$194 + 451 = \underline{\hspace{2cm}}$

መቶዎች	አስሮች	አንዶች
1	9	4
4	5	1
↓		
1	9	4
4	5	1
		5

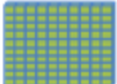
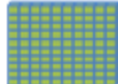
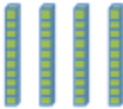

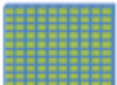
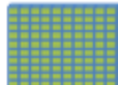

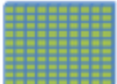
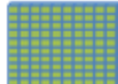

መቶዎች	አስሮች	አንዶች
[100 block]	[90 blocks]	[40 blocks]
[400 blocks]	[50 blocks]	[10 block]
↓		
[100 block]	[90 blocks]	[40 blocks]
[400 blocks]	[50 blocks]	[50 blocks]

መቶዎች	አስሮች	አንዶች
1	9	4
4	5	1
6	4	5

መቶዎች	አስሮች	አንዶች
[400 blocks]	[50 blocks]	[10 block]
[100 block]	[90 blocks]	[40 blocks]
[300 blocks]	[40 blocks]	[50 blocks]

ስለዚህ $194 + 451 = 645$ ይሆናል ።

በአስር ቤት ድምር ውስጥ 14 አስሮችን እናገኛለን። 14 አስሮች አንድ መቶ እና 4 አስሮች ይሆናል። 1 "አንድ የመቶ " ቤትን ሰለሚያሳይ ወደ መቶ ቤት በመውሰድ በመቶ ቤት ላይ እንደምራለን።

	መቶዎች	አስሮች	አንዶች	መቶዎች	አስሮች	አንዶች
	1	9	4	 		
+	4	5	1	 		
	6	4	5	 		

መልመጃ 2.5

ከዚህ በታች የተሰጡትን በአለኝታ ደምር/ሪ ::

ሀ. 116 + <u>342</u>	ለ. 290 + <u>438</u>	ሐ. 653 + <u>94</u>	መ. 281 + <u>173</u>
ሠ. 526 + <u>267</u>	ረ. 372 + <u>168</u>	ሰ. 495 + <u>148</u>	ሸ. 705 + <u>199</u>

መሰረታዊ አልጎሪዝምን በመጠቀም መደመር

ትግበራ 2.4

- ከዚህ በታች የተሰጡትን ደምር/ሪ::
 ሀ. $254 + 125 = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $619 + 326 = \underline{\hspace{2cm}}$
- ከጂማ 512 ኩንታል ቡና እና ከባሌ 460 ኩንታል ቡና ወደ ፊንፊኔ ተላክ ::
 በአጠቃላይ ስንት ኩንታል ቡና ወደ ፊንፊኔ ተላክ?

ምሳሌ 6

ከዚህ በታች የተሰጡትን ተደማሪዎች መሰረታዊ አልጎሪዝምን በመጠቀም ደምር/ሪ ::

ሀ. 263 + <u>512</u>	ለ. 684 + <u>271</u>
-------------------------------	-------------------------------

መፍትሔ

$\begin{array}{r} \text{ሀ. } 263 \\ - 512 \\ \hline 775 \end{array}$	<p>በመጀመሪያ አንዶችን ደምር/ሪ $3 + 2 = 5$ በመቀጠል አስሮችን ደምር/ሪ $6 + 1 = 7$ በመጨረሻ መቶዎችን ደምር/ሪ $2 + 5 = 7$ ስለዚህ 775 ይሆናል።</p>
--	--

$\begin{array}{r} \text{ለ. } 684 \\ + 271 \\ \hline 955 \end{array}$	<p>በመጀመሪያ አንዶችን ደምር/ሪ $4 + 1 = 5$ በመቀጠል አስሮችን ደምር/ሪ $8 + 7 = 15$ በመጨረሻ መቶዎችን ደምር/ሪ $6 + 2 = 8$ ስለዚህ 955 ይሆናል።</p>
--	---

መልመጃ 2.6

1. ከዚህ በታች የተሰጡትን መሰረታዊ አልጎሪዝም በመጠቀም ደምር/ሪ።

ሀ. $265 + 132 = \underline{\quad}$	ለ. $391 + 455 = \underline{\quad}$	ሐ. $619 + 162 = \underline{\quad}$
መ. $803 + 78 = \underline{\quad}$	ሠ. $296 + 183 = \underline{\quad}$	ረ. $750 + 216 = \underline{\quad}$

2. ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁልቁል የመደመር ዘዴ በመጠቀም ደምር/ሪ።

ሀ. $\begin{array}{r} 542 \\ + 153 \\ \hline \end{array}$	ለ. $\begin{array}{r} 811 \\ + 169 \\ \hline \end{array}$	ሐ. $\begin{array}{r} 163 \\ + 794 \\ \hline \end{array}$	መ. $\begin{array}{r} 173 \\ + 24 \\ \hline \end{array}$
ሠ. $\begin{array}{r} 418 \\ + 335 \\ \hline \end{array}$	ረ. $\begin{array}{r} 322 \\ + 161 \\ \hline \end{array}$	ሰ. $\begin{array}{r} 468 \\ + 174 \\ \hline \end{array}$	ሸ. $\begin{array}{r} 817 \\ + 99 \\ \hline \end{array}$

2.2 እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መቀነስ

ሀ.ያለ ብድር መቀነስ

ትግበራ 2.5

1. ከዚህ በታች የተሰጡትን ቀንስ/ሺ።

ሀ. $500 - 200 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $700 - 300 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. በአንድ ዞን ውስጥ ተመዝግቦ የነበረው የተሸከርካሪ አደጋ 300 ነበረ።

ለማህበረሰቡ ግንዛቤ ከተሰጠ በኋላ ወደ 100 ዝቅ አለ። የተሸከርካሪ አደጋ በስንት ቀነሰ?

ምሳሌ 7

ከዚህ በታች የተሰጡትን በቁጥር ቤት በመተንተን ቀንስ/ሺ።

ሀ. $500 - 300 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $900 - 400 = \underline{\hspace{2cm}}$

መልስ

ሀ. $500 - 300 = 5$ መቶዎች - 3 መቶዎች
 $= 2$ መቶዎች
 $= 200$

ለ. $900 - 400 = 9$ መቶዎች - 4 መቶዎች
 $= 5$ መቶዎች
 $= 500$

መልመጃ 2.7

በቁጥር ቤት በመተንተን ቀንስ/ሺ።

ሀ. $300 - 200 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $800 - 600 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $600 - 300 = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $700 - 200 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሠ. $900 - 300 = \underline{\hspace{2cm}}$

ረ. $400 - 200 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሞዴልን በመጠቀም መቀነስ

ምሳሌ 8

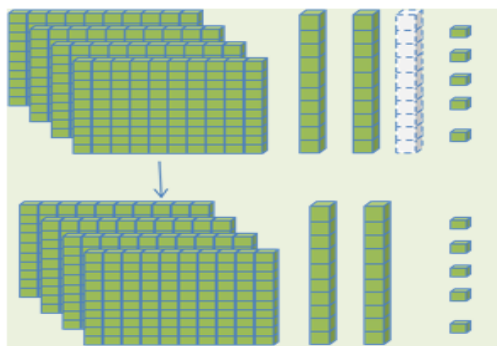
በሞዴሎች በመጠቀም ቀንስ/ሺ።

ሀ. $435 - 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $435 - 200 = \underline{\hspace{2cm}}$

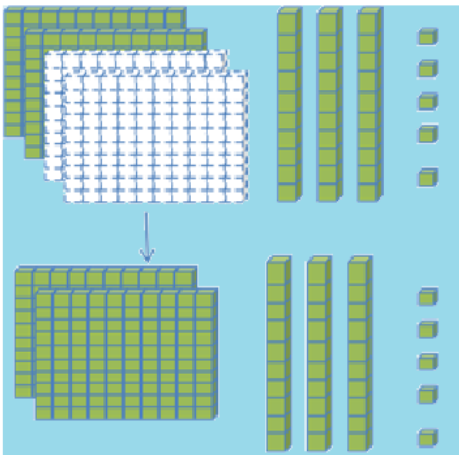
መፍትሔ

ሀ.

435 - 10
 መፍትሔ
 ካሉት ሞዴል ውስጥ አንዱን ማንሳት
 ስለዚህ የቀረው ሞዴል 425 ይሆናል

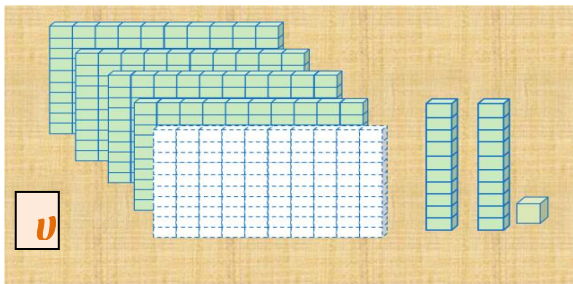
ለ

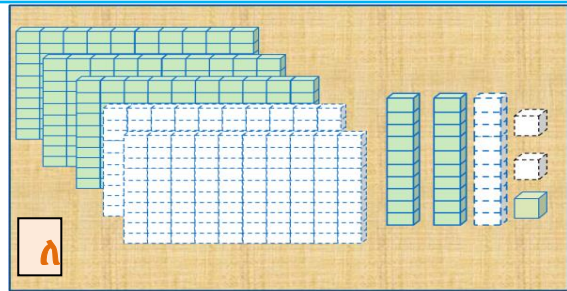
ካሉት ሞዴሎች ውስጥ ሁለት መቶዎችን ማንሳት።
 ስለዚህ የቀረው ሞዴል 235 ይሆናል።

መልመጃ 2.8

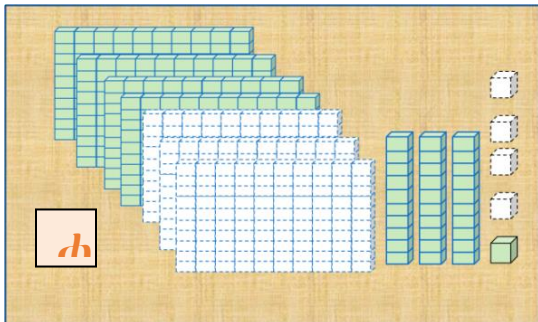
ከዚህ በታች የተሰጠውን ሞዴል በመጠቀም ቀንስ/ሺ።

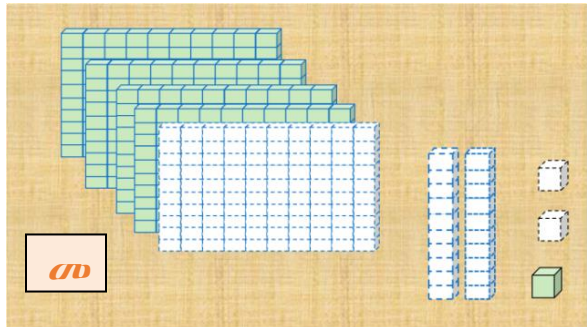
ሀ. _____ - _____ = _____

ለ. _____ - _____ = _____

ሐ. _____ - _____ = _____

መ. _____ - _____ = _____

በቁጥር ቤት ዋጋ ሰንጠረዥ እና ዋዴልን በመጠቀም መቀነስ ምሳሌ 9

በቁጥር ቤት ዋጋ ሰንጠረዥ እና ዋዴልን በመጠቀም ቀንስ/ሺ.፡፡

ሀ. $573 - 422 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $386 - 153 = \underline{\hspace{2cm}}$

መፍትሔ

The diagrams show the following steps:

- Step 1:** 5 tens, 7 ones, 3 tens (miswritten as 3 in the diagram) minus 4 tens, 2 ones, 2 tens (miswritten as 2 in the diagram).
- Step 2:** Borrowing from the tens column to the ones column. The tens column becomes 4 and the ones column becomes 7.
- Step 3:** Borrowing from the tens column to the ones column. The tens column becomes 3 and the ones column becomes 7.
- Step 4:** Borrowing from the tens column to the ones column. The tens column becomes 2 and the ones column becomes 7.
- Step 5:** Borrowing from the tens column to the ones column. The tens column becomes 1 and the ones column becomes 7.
- Step 6:** Borrowing from the tens column to the ones column. The tens column becomes 1 and the ones column becomes 7.
- Step 7:** Borrowing from the tens column to the ones column. The tens column becomes 1 and the ones column becomes 7.
- Step 8:** Borrowing from the tens column to the ones column. The tens column becomes 1 and the ones column becomes 7.

The tables show the following numerical steps:

መቶዎች	አስሮች	አንዶች
5	7	3
- 4	2	2
5	7	3
- 4	2	2
		1
5	7	3
- 4	2	2
		1
5	7	3
- 4	2	2
		1
5	7	3
- 4	2	2
		1
5	7	3
- 4	2	2
		1
5	7	3
- 4	2	2
		1
5	7	3
- 4	2	2
		1
5	7	3
- 4	2	2
		1
5	7	3
- 4	2	2
		1
5	7	3
- 4	2	2
		1

መልመጃ 2.9

ከዚህ በታች የተሰጡትን በቁጥር ቤት ዋጋ ሰንጠረዥ እና ሞዴልን በመጠቀም ቀንስ/ሺ።

ሀ. 662	ለ. 374	ሐ. 965	መ. 568
- 232	- 143	- 754	- 43
ሠ. 587	ረ. 322	ሰ. 179	ሸ. 583
- 335	- 101	- 45	- 479

ለ. በመበደር መቀነስ

ዋዴልን በመጠቀም መቀነስ

ትግበራ 2.6

ሀ. 72-55

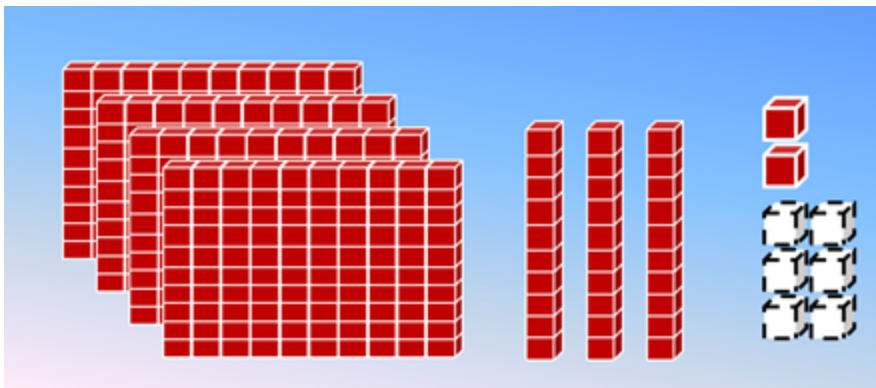
ለ. 739-485

ሐ. 506-354

ምሳሌ 10

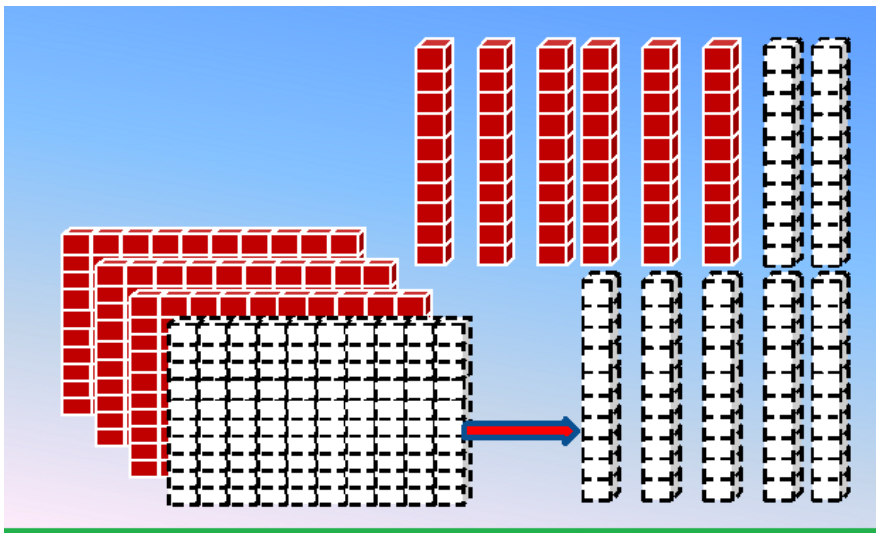
438-276 = _____

መፍትሔ

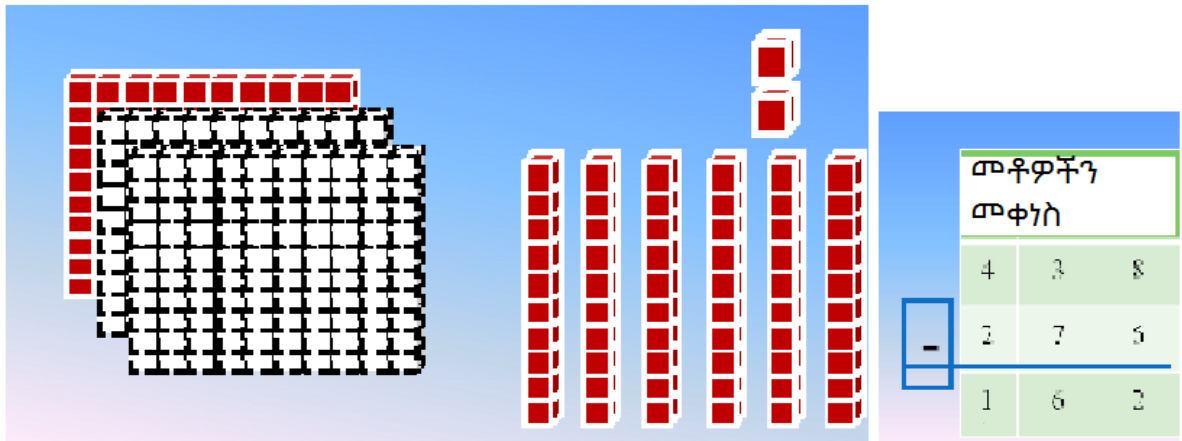
አንዶችን መቀነስ

	4	3	8
-	2	7	6

3-7 ስለ ማይቻል መቶዎችንና አስሮችን እንደገና በቡድን መመደብ = 3መቶዎችና 13አስሮች ይሆናል

	4	3	8
-	2	7	6
		6	2

ስለዚህ $438 - 276 = 162$

መልመጃ 2.10

በመበደር ቀንስ/ሺ.፡፡

ሀ. 375
- 246

ለ. 995
- 518

ሐ. 713
- 362

መ. 617
- 251

ሠ. 142
- 129

ረ. 727
- 518

ሰ. 926
- 628

ሸ. 201
- 154

መሰረታዊ አልጎሪዝምን በመጠቀም መቀነስ

ትግበራ 2.7

ቀንስ/ሺ.፡፡

ሀ. $98 - 45 =$ _____

ለ. $73 - 48 =$ _____

ምሳሌ 11

ቀንስ/ሺ.፡፡

ሀ. 249
- 114

ለ. 952
- 413

መፍትሔ

$\begin{array}{r} \text{ሀ. } 249 \\ - 144 \\ \hline 105 \end{array}$	<p>መጀመሪያ አንዶችን መቀነስ $9 - 4 = 5$</p> <p>በመቀጠል አስሮችን መቀነስ $4 - 4 = 0$</p> <p>መጨረሻም መቶዎችን መቀነስ $2 - 1 = 1$</p> <p>ስለዚህ $249 - 144 = 105$ ይሆናል።</p>
--	---

$\begin{array}{r} \text{ለ. } 954 \\ - 316 \\ \hline 638 \end{array}$	<p>በመጀመሪያ አንዶችን እንቀንሳለን $4 - 6$</p> <p>ነገር ግን ከ4 ላይ 6ን መቀንስ ስለማይቻል ከ5 አስሮች 1 አስር ተበድረን 4 አንዶች ላይ በመደመር 14 አናገኛለን።</p> <p>ቀጥሎ አስሮችን መቀንስ $4 - 3 = 1$</p> <p>በመጨረሻም መቶዎችን መቀንስ $9 - 3 = 6$</p> <p>ስለዚህ $954 - 316 = 638$</p>
--	--

መልመጃ 2.11

መሰረታዊ አልጎሪዝምን በመጠቀም ቀንስ/ሺ።

$\text{ሀ. } 714$	$\text{ለ. } 933$	$\text{ሐ. } 347$	$\text{መ. } 893$
$- 102$	$- 921$	$- 26$	$- 684$
$\text{ሠ. } 742$	$\text{ረ. } 326$	$\text{ሰ. } 460$	$\text{ሸ. } 801$
$- 235$	$- 168$	$- 54$	$- 429$

2.3 መደመር እና መቀነስን የያዙ የቃላት ፕሮብሌሞች

ትግበራ 2.8

1. በአንድ ትምህርት ቤት ውስጥ 635 ተማሪዎች ይማራሉ። ከነዚህ ውስጥ 547 ተማሪዎች የትራፊክ ህግን ያከብራሉ። የተቀሩት በተሸከርካሪ መንገድ ላይ ቀኛቸውን ይዘው በመሄድ የትራፊክ ህግን ይጥሳሉ። የትራፊክ ህግን የጣሱ ተማሪዎች ብዛት ስንት ናቸው?

- በአንድ ትምህርት ቤት ውስጥ 321 ሴት ተማሪዎች እና 239 ወንድ ተማሪዎች ይማራሉ። ሁሉም ተማሪዎች ንጽህናቸውን ይጠብቃሉ። ንጽህናቸውን የሚጠብቁ ተማሪዎች ብዛት ስንት ነው?

ምሳሌ 12

- አቶ ቶላ ሀሙስ እለት 382 እንቁላል ሸጠ። አርብ እለት ደግሞ 415 እንቁላል ሸጠ። በሁለቱ ቀኖች ውስጥ ስንት እንቁላል ሸጠ?
- በአንድ መደብር ውስጥ 947 ኩንታል ማዳበሪያ አለ። 784 ኩንታል ማዳበሪያ ለአርሶ አደሩ ከተከፋፈለ ስንት ኩንታል ማዳበሪያ ይቀራል?

መፍትሔ

- ሀሙስ 382 እንቁላል ሸጠ።

አርብ 415 እንቁላል ሸጠ።

በአጠቃላይ በሁለቱ ቀን የተሸጠው የእንቁላል ብዛት የሁለቱ ቀን ድምር ይሆናል። ስለዚህ ከመደመር ዘዴዎች አንዱን እንጠቀማለን።

382	አንዶችን መደመር $2+5=7$
+ 415	አስሮችን መደመር $8+1=9$
797	መቶዎችን መደመር $3+4=7$
በሁለቱ ቀኖች 797 እንቁላሎች ተሸጡ።	

- በመደብር ውስጥ ያለ የማዳበሪያ ብዛት በኩንታል = 947
 ከመደብር ውስጥ የተከፋፈለ የማዳበሪያ ብዛት = 784
 ከመደብር ውስጥ የተከፋፈለውን የማዳበሪያ ብዛት በመቀነስ ይገኛል።
 ስለዚህ ከመደመር ዘዴዎች አንዱን እንጠቀማለን።

$\begin{array}{r} 947 \\ - 784 \\ \hline 163 \end{array}$	<p>አንዶችን መቀነስ $7 - 4 = 3$</p> <p>አስሮችን መቀነስ $4 - 8$ ስለማይቻል አንድ አስር</p> <p>(1 አስር) በመበደር $14 - 8 = 6$</p> <p>መቶዎችን መቀነስ $8 - 7 = 1$</p> <p>ስለዚህ በመደብር ውስጥ 163 ኩነታል ማዳበሪያ ቀረ።</p>
---	---

መልመጃ 2.12

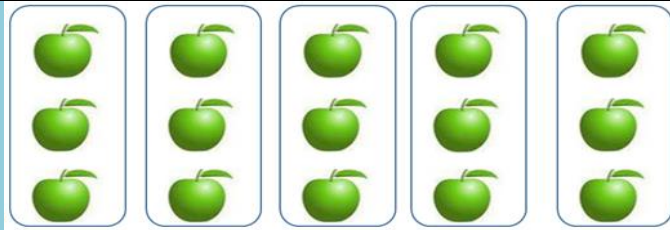
ከዚህ በታች የተሰጡትን ፕሮብሌሞች አስላ/ሊ።

1. በአንድ ሱቅ ውስጥ 114 ቀይ ቀለም እርሳሶች እና 578 ጥቁር ቀለም እርሳሶች አሉ። በአጠቃላይ ስንት እርሳሶች አሉ?
2. በአንድ ትምህርት ቤት ውስጥ በጠዋት ፈረቃ 432 ተማሪዎች እና በከሰአት ሺፍት ደግሞ 613 ተማሪዎች ይማራሉ። ከሰአት ፈረቃ የሚማሩት ተማሪዎች በጠዋት ሺፍት የሚማሩትን በስንት የበልጣሉ?
3. በአንድ መንደር ከሚኖሩ 849 ሰዎች ውስጥ 401 ወንዶች ናቸው ። የሴቶቹ ብዛት ስንት ነው?
4. ጂሬኛ 788 ብር ከቤት ይዞ ከወጣው ውስጥ በ322 ብር የቤት እቃዎችን ከገዛ ስንት ብር ይቀረጥል?
5. በአንድ አጻጻፍ ህጻናት 792 ህጻናት ይማራሉ ከነዚህ ውስጥ 396 ዶክተር መሆን ይፈልጋሉ። የተቀሩት ሁሉም መሆንዲስ መሆን ይፈልጋሉ። መሆንዲስ መሆን የሚፈልጉ ሕጻናት ብዛት ስንት ናቸው?
6. ገመዳ አንድን እቃ በ627 ብር ገዝቶ 284 ብር አትርፎ ሸጠ። እቃውን በስንት ሸጠ?
7. ቦንቱ በመጀመሪያ ወር 148 ብር እና በሚቀጥለው ወር ደግሞ 324 ብር ለቁጠባ አስገባች። በዚህ ሁለት ወር ውስጥ ስንት ብር ቆጠባች?
8. የአንድ እቃ ዋጋ ከሁለት ወር በፊት 415 ነበር አሁን ደግሞ 500 ሆነ። የእቃው ዋጋ በስንት ጨመረ?

9. የኢ.ፌ. ቦሩ ትምህርት ቤት ጎበዝ ተማሪዎችን በመጀመሪያው አመት 418 እና በሁለተኛው አመት 562 ከኦሮሚያ ውስጥ መርጦ ካስተማረ በሁለት አመታት ውስጥ ስንት ተማሪዎችን ያስተምራል?
10. በአንድ ደን ውስጥ 186 አንበሳዎች መኖራቸውን ተመዘገበ። ከአምስት አመት በኋላ ብዛታቸው 514 ደረሰ። የአንበሳዎቹ ብዛት በስንት ጨመረ?

ምዕራፍ

3

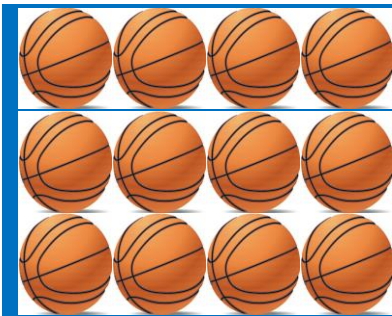

$$\text{—} \times 3 = 15$$

እስከ 100 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛት

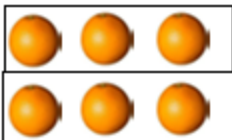
3.1 እስከ 20 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በ2 ማባዛት

ትግበራ 3.1

1. በሳጥኑ ውስጥ ስንት የቅርጫት ኳሶች አሉ?
2. በስድስት በስድስት በቡድን ቢቀመጡ ስንት በድን ይሆናሉ?
3. $2 \times 6 = \text{—}$

ምሳሌ 1

ሁለት የብርቱካን ምድብ አለ። በአንዱ ምድብ ውስጥ 3 ብርቱካን አለ። በሁለቱ ምድብ ውስጥ ስንት ብርቱካን አለ?

መፍትሔ

ሁለት የብርቱካን ምድብ አለ።

ሁለት የብርቱካን ምድብ አለ። ስለዚህ 2×3 ብርቱካኖች አሉ።

ብዛታቸው ደግሞ 6 ነው።

ከዚህ ላይ $3 + 3 = 6$ ስለሆነ $2 \times 3 = 3 + 3 = 6$ ይሆናል።

ምሳሌ 2

	<p>ሁለት የጥንቸል ቡድን አለ። በአንድ ቡድን ውስጥ ሁለት ጥንቸሎች አሉ። በሁለቱ ቡድን ውስጥ ያሉት የጥንቸሎች ብዛት ስንት ናቸው?</p> <p>መልስ</p>
	<p>ሁለት የጥንቸል ቡድን አለ። በአንድ ቡድን ውስጥ ሁለት ጥንቸሎች አሉ። ስለዚህ በሁለቱ ቡድን ውስጥ ያሉት የጥንቸሎች ብዛት 2×2 ይሆናል ማለት ነው። ብዛታቸው ደግሞ 4 ነው። ከዚህ ላይ $2 + 2 = 4$ ስለሆነ $2 \times 2 = 2 + 2 = 4$</p>

ምሳሌ 3

በቡድን ያሉትን ምስሎች በማባዛት ግለጽ/ጩ።

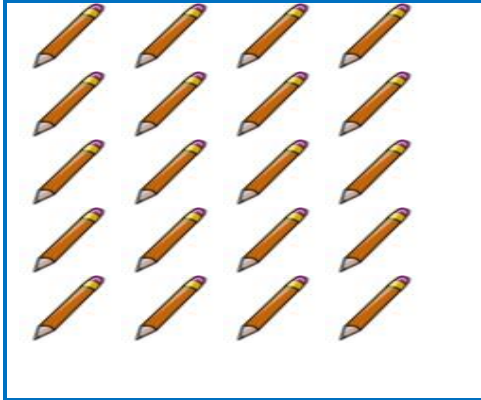

መልስ

3.2 እስከ 100 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በ 2 እና በ 10 ማብዛት

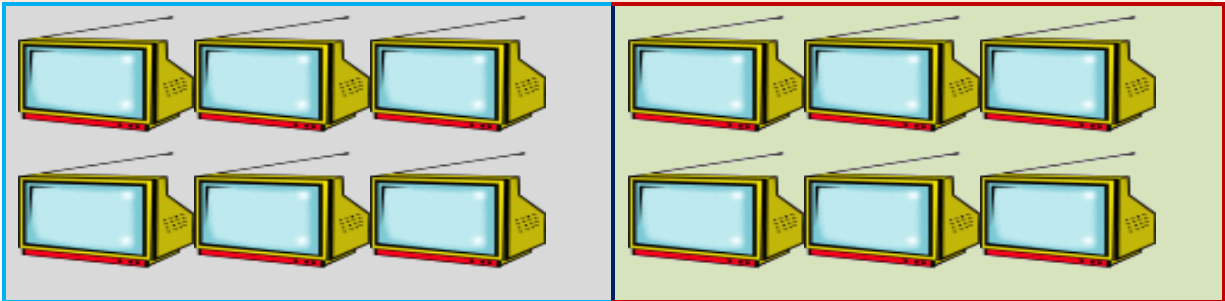
ትግበራ 3.2

1. በሰጥኑ ውስጥ ስንት እርሳሶች አሉ?
2. በአስር በአስር በቡድን ቢቀመጡ ስንት ቡድን ይሆናሉ?
3. የቡድኑን ብዛት በአንድ ቡድን ውስጥ ባሉ የእርሳስ ብዛት ብታባዛ/ገር ስንት ታገኛለህ/ሽ?

ምሳሌ 6

አንድ አይነት ቴሌቪዥኖች በሁለት የተለያዩ ክፍሎች ውስጥ ተቀምጠዋል :: በእያንዳንዱ ክፍል ውስጥ 6 ቴሌቪዥን ከሆነ ያለው በ 2 ቴ ክፍል ውስጥ አንድላይ ስንት ቴሌቪዥን አለ?

መልስ

አንድ አይነት ቴሌቪዥን በሁለት የተለያዩ ክፍሎች ውስጥ ተቀምጠዋል :: በእያንዳንዱ ሁለቱም ክፍሎች ውስጥ 6 ቴሌቪዥን አለ ::
 ስለዚህ በሁለቱ ክፍሎች ውስጥ ያለው ቴሌቪዥን $6 + 6 = 12$ ይሆናል ::
 ስለዚህ $2 \times 6 = 6 + 6 = 12$ ይሆናል ::

ምሳሌ 7

በማባዛት አስቀምጥ/ጪ ::

ሀ. $6 + 6 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$ ለ. $7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$

መልስ

ሀ. $6 + 6 = 2 \times 6$

ለ. $7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 10 \times 7 = 70$

ምሳሌ 8

በ10 አባዛ/ገር

ሀ. $10 \times 1 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $10 \times 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $10 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $10 \times 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

መልስ

ሀ. $10 \times 1 = 10$

ለ. $10 \times 2 = 20$

ሐ. $10 \times 3 = 30$

መ. $10 \times 4 = 40$

መልመጃ 3.2

1. ባዶ ቦታውን በማብዛት መሳ/ዩ.

ሀ. $2 \times 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $2 \times 12 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $2 \times 15 = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $2 \times 20 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሠ. $2 \times 28 = \underline{\hspace{2cm}}$

ረ. $2 \times 40 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሰ. $2 \times 45 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሸ. $2 \times 50 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. ባዶ ቦታውን በማብዛት መሳ/ዩ.፡፡

ሀ. $10 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $10 \times 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $10 \times 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $10 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሠ. $10 \times 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ረ. $10 \times 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሰ. $10 \times 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሸ. $10 \times 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. በማባዛት አስቀምጥ/ጨ.፡፡

ሀ. $8 + 8 = \underline{\hspace{1cm}} \times \underline{\hspace{1cm}}$

ለ. $5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = \underline{\hspace{1cm}} \times \underline{\hspace{1cm}}$

3.3 እስከ 100 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በ0 እና በ1 ማባዛት

ምሳሌ 9

ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁጥሮች በ1 አባዛ/ገር ::

	<p>አምስት አበባዎች በአንድ ምድብ ውስጥ አሉ። ብዛታቸው ደግሞ 5 ነው። ስለዚህ $1 \times 5 = 5$</p>
---	---

ምሳሌ 10

ከዚህ በታች ያሉት ንቦች አበባ ላይ ናቸው። በአበባው ለይ ያሉት ንቦች ብዛት ስንት ይሆናል?

መልስ

በአበባው ላይ ያሉት ንቦች ብዛት 1 ን 7 ጊዜ ወይም $1 \times 7 = 7$ ይሆናል።

ምሳሌ 11

ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁጥሮች በ1 በማባዛት የተሰጠውን ባዶ ቦታ ሙሉ/ዩ ::

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1		2			5			8	

መልስ

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9

ምሳሌ 12

ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁጥሮች በ 0 በማባዛት ተሰጠውን ባዶ ቦታ ሙላ/ዩ. ::

ሀ. $0 \times 2 =$ _____ ለ. $0 \times 24 =$ _____ ሐ. $0 \times 23 =$ _____

መ. $0 \times 1 =$ _____ ሠ. $0 \times 52 =$ _____ ረ. $0 \times 35 =$ _____

መልስ

ሀ. $0 \times 2 = 0$ ለ. $0 \times 24 = 0$ ሐ. $0 \times 23 = 0$

መ. $0 \times 1 = 0$ ሠ. $0 \times 52 = 0$ ረ. $0 \times 35 = 0$

አስተውል/ዩ

ማንኛውም ሙሉ ቁጥር በ 0 ሲባዛ ዜሮ ይሆናል::

ምሳሌ 13

ከዚህ በታች የተሰጡትን ቁጥሮች በ 1 በማባዛት የተሰጠውን ባዶ ቦታ ሙላ/ዩ. ::

ሀ. $1 \times 0 =$ _____ ለ. $1 \times 5 =$ _____ ሐ. $1 \times 12 =$ _____

መልስ

ሀ. $1 \times 0 = 0$ ለ. $1 \times 5 = 5$ ሐ. $1 \times 12 = 12$

አስተውል/ዩ ማንኛውንም ሙሉ ቁጥር በ 1 ካባዛን እራሱ ቁጥሩን ይሆናል::

መልመጃ 3.3

1. የሚከተሉትን ቁጥሮች በ 1 አባዛ/ገር::

ሀ. 19 ለ. 28 ሐ. 42 መ. 55 ሠ. 61 ረ. 98

2. የሚከተሉትን ቁጥሮች በ 0 አባዛ/ገር::

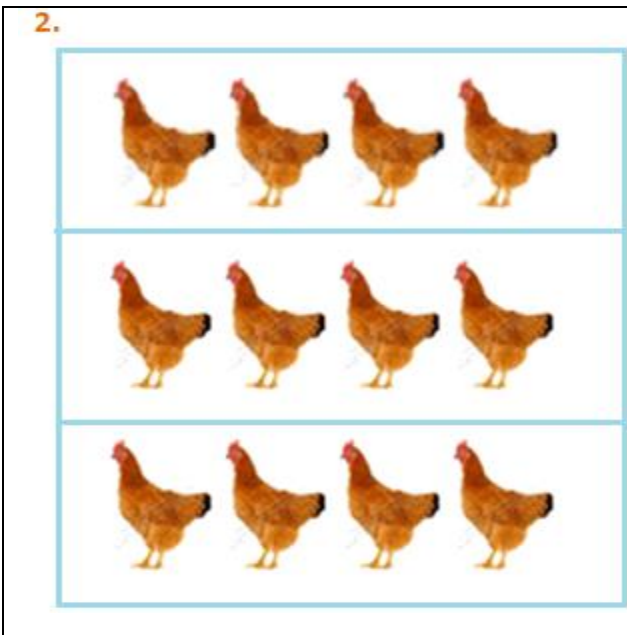
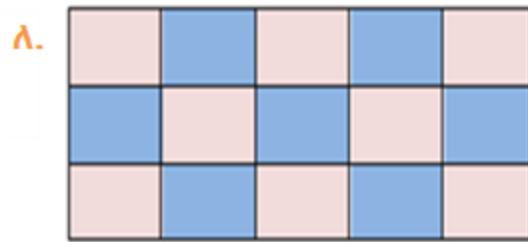
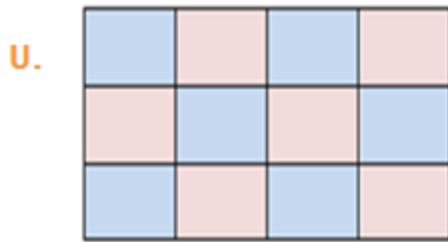
ሀ. 7 ለ. 8 ሐ. 9 መ. 10

3.4 እስከ 100 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በ 3፣ 4፣ 5፣ 6፣ 7 ፣ 8 እና በ 9 ማባዛት

ሀ. በ 3 ማባዛት

ትግበራ 3.3

1. በእያንዳንዱ በተሰጠው ምስል ውስጥ ቀለም የተቀበሉት ካሬዎች ብዛታ ስንት ይሆናል? በአጠቃላይ የተቀበሉት ስንት የሆናሉ?

ሀ. ስንት ቡድን ይገኛል?

ለ. በእያንዳንዱ ቡድን ውስጥ ስንት ይገኛል?

ሐ. የቡድኑን ብዛት እና በአንድ ቡድን ውስጥ ያሉት የደድደታ ብዛት አንድ ላይ ሲባዙ ስንት ይሆናል?

ምሳሌ 14

ሀ. 3×7 ን ለማግኘት የሚከተለውን ምስል ተመልከት/ቺ ::

7 + 7 + 7 = 21

ስለዚህ $3 \times 7 = 7 + 7 + 7 = 21$ ይሆናል::

ለ. አንድ ሳጥን 5 ብርቱካን ይይዛል:: 3 የዚህ አይነት ሳጥኖች ስንት ብርቱካኖች ይይዛል?

መልስ

አንድ ሳጥን 5 ብርቱካን ይይዛል

3 የዚህ አይነት ሳጥኖች $3 \times 5 = 5 + 5 + 5 = 15$ ይሆናል::

መልመጃ 3.4

1. የሚከተሉትን ባዶ ቦታዎች በተሰጠህ/ሽ ምሳሌ መሰረት ሙሉ/ዩ ::

ሀ. $3 \times 6 = 6 + 6 + 6 = 18$

ለ. $3 \times 14 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $3 \times 23 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $3 \times 25 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

ሠ. $3 \times 12 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

2. ከዚህ በታች የተሰጠውን የማባዛት ሰንጠረዥ መላ/ዩ. ::

×	14	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
3		48				60			69		

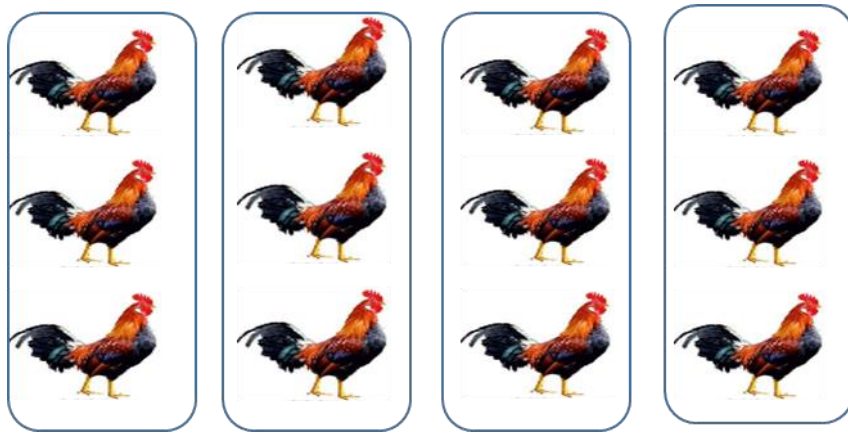
3. የ3 ብዬቶችን እስከ 20 ያሉትን ዘርዘር/ሪ ::

4. አንድ ሳጥን 21 ብርቱካን ይይዛል:: 3 የዚህ አይነት ሳጥኖች ስንት ብርቱካኖች ይይዛል?

ለ. በ 4 ማባዛት

ትግበራ 3.4

ሶስት ሶስት ዶሮዎች በአራት ቦታ ተቀመጠዋል:: ባንድ ላይ ብንቆጥራቸው ስንት ይሆናሉ?

ምሳሌ 15

1. የሚከተለውን የማባዛት ሰንጠረዥ በ 4 በማባዛት ፈልግ/ጊ ::

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	4		12				28		

መልስ

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	4	8	12	16	20	24	28	32	36

ምሳሌ 16

	<p>የሚከተለው ሠንጠረዥ ላይ በመመስረት አግድም እና ቁልቁል ያሉ የአበቦች ምስል ብዛት ስንት ይሆናል ? አጠቃላይ ብዛታቸው ስንት ይሆናል ?</p> <p>መልስ</p> <p>አግድም ያሉ አበቦች ምስል ብዛት 4 ቁልቁል ያሉ አበቦች ምስል ብዛት 3 አጠቃላይ የአበቦች ምስል-ብዛት $4 \times 3 = 12$</p>
---	--

መልመጃ 3.5

1. የሚከተሉትን ባዶ ቦታዎች በተሰጠህ/ሽ ምሳሌ መሰረት ሙሉ/ዩ. ::

- ሀ. $4 \times 9 = 9 + 9 + 9 + 9 = 36$
- ለ. $4 \times 13 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$
- ሐ. $4 \times 15 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$
- መ. $4 \times 22 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

2. የሚከተለውን የማባዛት ሠንጠረዥ በተሰጠህ/ሽ ምሳሌ መሰረት ሙሉ/ዩ. ::

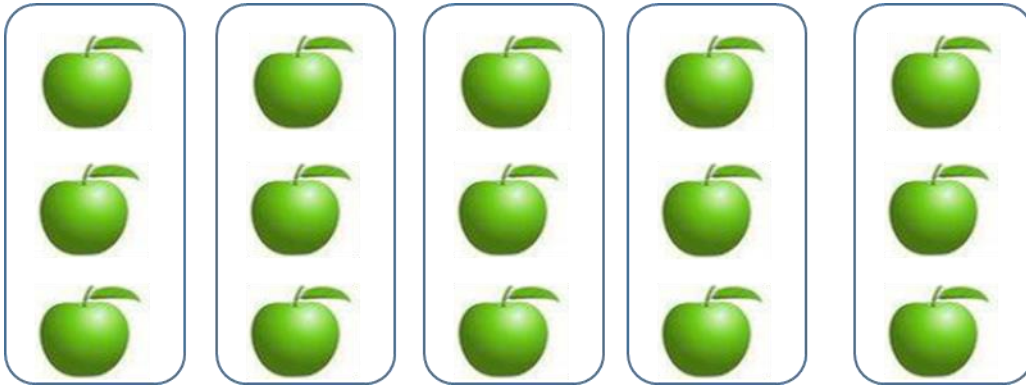
×	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
4	60		68		76			88			100

3. የ4 ን ብዜቶች እስከ 48 ያሉትን ዘርዘር/ሪ ::

ሐ. በ 5 ማባዛት

ምሳሌ 17

ሶስት አፕሎች በሶስት ሶስት በአምስት ቦታ አሉ ባንድላይ ስንቆጥራቸው ስንት ይሆናሉ?

$$5 \times 3 = 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 15$$

ምሳሌ 18

የሚከተለውን የማባዛት ሠንጠረዥ መላ/ዩ. ::

×	15	16	17	18	19	20
5			85			100

መልስ

×	15	16	17	18	19	20
5	75	80	85	90	95	100

ምሳሌ 19

የሚከተሉት ቁጥሮች በ 5 ሲባዙ ስንት የሆኑ?

ሀ. 6

ለ. 4

ሐ. 12

መ. 20

መልስ

ሀ. $5 \times 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$5 \times 6 = 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 30$$

ሐ. $5 \times 12 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$5 \times 12 = 12 + 12 + 12 + 12 + 12 = 60$$

ለ. $5 \times 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$5 \times 4 = 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 20$$

መ. $5 \times 20 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$5 \times 20 = 100$$

መልመጃ 3.6

1. የሚከተሉትን ባዶ ቦታዎች በተሰጠህ/ሺ ምሳሌ መሰረት ሙላ/ዩ. ::

ሀ. $5 \times 7 = 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 35$

ለ. $5 \times 8 = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$

ሐ. $5 \times 9 = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$

መ. $5 \times 10 = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$

ሠ. $5 \times 11 = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$

2. የ5 ን ብዜቶች እስከ 96 ያሉትን ዘርዘር/ሪ ::

3. የአንድ እርሳስ ዋጋ 5 ብር ከሆነ የዚህ አይነት አራት እርሳስ ስንት ብር ያወጣል?

መ. በ 6 ማባዛት

ትግበራ 3.5

6×4 ወደ መደመር በመቀየር በቡድን ተወያይታችሁ ስሩ ::

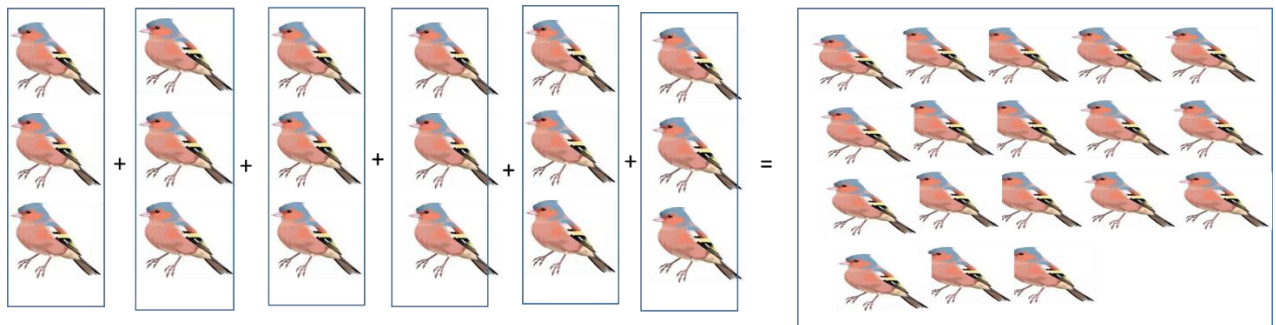
ምሳሌ 20

ሀ. $6 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

መልስ

6×3 ስንት እንደሆነ ለማግኘት ከዚህ በታች የተሰጡትን ወፎች አንድ ላይ

በመደባለቅ ቁጠር/ሪ ::

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 18$

ስለዚህ $6 \times 3 = 18$ ይሆናል ::

ለ. $6 \times 7 =$ _____

መልስ

$6 \times 7 = 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 42$

ስለዚህ $7 \times 6 = 42$

መልመጃ 3.7

1. የሚከተሉትን ባዶ ቦታዎች በተሰጠህ/ሽ ምሳሌ መሰረት ሙሉ/ዩ::

ሀ. $6 \times 6 = 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 36$

ለ. $6 \times 8 =$ _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ = _____

ሐ. $6 \times 10 =$ _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ = _____

መ. $6 \times 11 =$ _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ = _____

ሠ. $6 \times 12 =$ _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ = _____

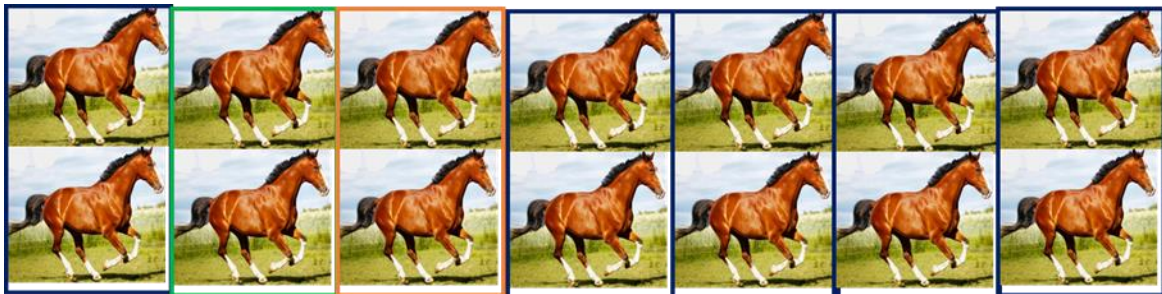
2. የ6 ን ብዜቶች እስከ 48 ያሉትን ዘርዘር/ሪ::

3. አንድ ሳጥን 7 ብርቱካኖች መያዝ ይቻላል:: የዚህ አይነት 6 ሳጥን ስንት ብርቱካን ይይዛል?

ሠ.በ 7 ማባዛት

ትግበራ 3.6

ፈፍራ 7 በቡድን የሚጋልቡ ፈረሶች ተመለከተ:: ሰባቱም ቡድኖች ሁለት ሁለት ፈረሶች ያላቸው ከሆነ በአጠቃላይ ፈፍራ ስንት ፈረሶች ተመለከተ?

ምሳሌ 21

ሀ. $7 \times 4 =$ _____

ለ. $7 \times 5 =$ _____

ሐ. $7 \times 6 =$ _____

መልስ

ሀ. $7 \times 4 =$ _____

$7 \times 4 = 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 28$

ስለዚህ $7 \times 4 = 28$

ለ. $7 \times 5 =$ _____

$7 \times 5 = 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 35$

ስለዚህ $7 \times 5 = 35$

ሐ. $7 \times 6 =$ _____

$7 \times 6 = 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 42$

ስለዚህ $7 \times 6 = 42$

ምሳሌ 22

የሚከተለውን ባዶ ቦታ በትክክለኛ መልስ ሙሉ/ዩ.፡፡

ሀ. $7 \times \underline{\quad} = 35$

ለ. $\underline{\quad} \times 8 = 56$

ሐ. $6 \times \underline{\quad} = 54$

መ. $7 \times \underline{\quad} = 84$

ሠ. $\underline{\quad} \times 11 = 77$

ረ. $6 \times \underline{\quad} = 90$

መልስ

ሀ. $7 \times 5 = 35$

ለ. $7 \times 8 = 56$

ሐ. $6 \times 9 = 54$

መ. $7 \times 12 = 84$

ሠ. $7 \times 11 = 77$

ረ. $6 \times 15 = 90$

መልመጃ 3.8

1. የሚከተሉትን ባዶ ቦታዎች በተሰጠህ/ሽ ምሳሌ መሰረት ሙሉ/ዩ.፡፡

ሀ. $7 \times 6 = 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 42$

ለ. $7 \times 8 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

ሐ. $7 \times 9 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

መ. $7 \times 10 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

ሠ. $7 \times 11 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

ረ. $7 \times 12 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

2. የ 7ን ብዜቶች እስከ 49 ያሉትን ዘርዘር/ሪ፡፡

3. የሚከተለውን ባዶ ቦታ በትክክለኛ መልስ ሙላ/ዪ፡፡

ሀ. $7 \times \underline{\quad} = 21$

ለ. $\underline{\quad} \times 9 = 63$

ሐ. $7 \times \underline{\quad} = 14$

መ. $7 \times \underline{\quad} = 98$

ሠ. $\underline{\quad} \times 1 = 7$

ረ. $7 \times \underline{\quad} = 35$

ረ. በ 8 ማባዛት

ትግበራ 3.7

8×4 በመደመር አሳይ/ዪ፡፡

ምሳሌ 23

አባዛ/ገር

ሀ. $8 \times 3 = \underline{\quad}$

ለ. $8 \times 9 = \underline{\quad}$

መልስ

ሀ. $8 \times 3 = 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 24$

ስለዚህ $3 \times 8 = 24$

ለ. $8 \times 9 = 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 72$

ስለዚህ $8 \times 9 = 72$

ምሳሌ 24

የሚከተለውን ባዶ ቦታ በስንት ቁጥር ብትሞላ/ዪ የተሰጠውን ብዜት ታገኛለህ/ሽ?

ሀ. $8 \times \underline{\quad} = 24$

ለ. $8 \times \underline{\quad} = 72$

ሐ. $8 \times \underline{\quad} = 32$

መልስ

ሀ. $8 \times 3 = 24$

ለ. $8 \times 9 = 72$

ሐ. $8 \times 4 = 32$

መልመጃ 3.9

1. ከዚህ በታች የተሰጠውን ባዶ ቦታ ሁለቱን ቁጥሮች በማባዛት ሙላ/ዪ፡፡

ሀ. $8 \times 5 = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $8 \times 6 = \underline{\hspace{2cm}}$ ሐ. $8 \times 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $8 \times 11 = \underline{\hspace{2cm}}$ ሠ. $8 \times 12 = \underline{\hspace{2cm}}$

2.
በማባዛት

ት የሚከተለውን ሠንጠረዥ መላ/ዩ.፡፡

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
8			24					64			

3. የ8ን ብዬቶች እስከ 64 ያሉትን ዘርዘር፡፡

4. የአንድ እንቁላል ዋጋ 8 ብር ነው፡፡ የዚህ አይነት 10 እንቁላል ስንት ብር ነው?

5. የሚከተለውን ባዶ ቦታ በትክክለኛ መልስ መላ/ዩ.፡፡

ሀ. $8 \times \underline{\hspace{2cm}} = 64$ ለ. $\underline{\hspace{2cm}} \times 10 = 80$ ሐ. $8 \times \underline{\hspace{2cm}} = 96$

ሰ. በ 9 ማባዛት

ትግበራ 3.8

የሚከተለውን የማባዛት ሠንጠረዥ በተሰጠህ/ሽ ምሳሌ መሰረት መላ/ዩ.፡፡

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9		18			45					90

ምሳሌ 25

አባዛ/ገር

ሀ. $9 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $9 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

መልስ

ሀ. $9 \times 3 = 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 27$

ስለዚህ $9 \times 3 = 27$

ለ. $9 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$9 \times 10 = 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 = 90$

ስለዚህ $9 \times 10 = 90$

መልመጃ 3.10

1. ከዚህ በታች የተሰጡትን የቁጥሮች ብዜት ባዶ ቦታው ላይ ሙላ/ዩ.።

ሀ. $9 \times 4 = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $9 \times 5 = \underline{\hspace{2cm}}$ ሐ. $9 \times 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $9 \times 7 = \underline{\hspace{2cm}}$ ሠ. $9 \times 8 = \underline{\hspace{2cm}}$ ረ. $9 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. የ9ን ብዜቶች እስከ 81 ያሉትን ዘርዘር።

3. አንድ ብርቱካን በ 9ብር ተገዛ። እንደዚሁ አይነት 10 ብርቱካን በስንት ብር ይገዛል?

4. የሚከተለውን የማባዛት ሠንጠረዥ ሙላ/ዩ.።

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1					5					
2		4								
3						18				
4								32		
5										50
6									54	
7				28						
8							56			
9			27							
10	10									

5. የሚከተለውን ባዶ ሳጥን በትክክለኛ መልስ ሙላ/ዩ.።

ሀ. $\square \times 9 = 27$ ለ. $9 \times \square = 36$ ሐ. $\square \times 10 = 90$

መ. $\square \times 9 = 99$ ሠ. $7 \times \square = 63$ ረ. $\square \times 8 = 72$

3.5 የቃላት ፕሮብሌሞች

ምሳሌ 26

1. ወይዘሮ ደራርቱ 7 ልጆች አላት። ለእያንዳንዳቸው ዘጠኝ ዘጠኝ የቡና ችግኝ እንዲተክሉ አከፋፈለች። ወይዘሮ ደራርቱ ስንት ችግኝ ለልጆቿ አከፋፈለች?

መፍትሔ

የልጆች ብዛት 7

ወይዘሮ ደራርቱ ለእያንዳንዳቸው የከፋፈለችው የቡና ችግኝ ብዛት 9

ወይዘሮ ደራርቱ ያከፋፈሉት ችግኝ ብዛት = $7 \times 9 = 63$ ይሆናል።

2. ለሊሳ እና ወንድሞቹ 6 ናቸው። ብርቱካን ሲከፋፈሉ ስምንት ስምንት ደረሳቸው። በአጠቃላይ ስንት ብርቱካን ነው የተከፋፈሉት?

መፍትሔ

የሊሳ ወንድሞች ብዛት 6

ለአንድ ሰው የደረሰው ብርቱካን ብዛት 8

ለሊሳ እና ወንድሞቹ የተከፋፈሉት ብዛት $7 \times 8 = 56$ ይሆናል።

መልመጃ 3.11

- የአንደኛ ሀ ክፍል ሂሳብ መምህርት የክፍሏን ተማሪዎች እኩል 8 ቦታ ከፍላ የቡድን ስራ ሰጠቻቸው። አንዱ ቡድን ውስጥ 4 ተማሪዎች ከያዘ የ አንደኛ ሀ ክፍል ተማሪዎች ብዛት ስንት ናቸው?
- ወይዘሮ ተሊሌ ለአምስት ልጆቿ አራት አራት ደብተር ገዛች። ወይዘሮ ተሊሌ ስንት ደብተር ገዛች?
- ሲምቦ ፣ ዱሬቲ እና ጋዲሴ በሂሳብ ትምህርት ከፍተኛ ነጥብ አስመዘገቡ። መምህርታቸው ጫልቱ ለያንዳንዳቸው አራት አራት ደብተር ሸልማት ሰጠቻቸው። በአጠቃላይ ስንት ደብተር ተሸለሙ?

ምዕራፍ

4

ግማሾች እና ሩቦች

4.1 ግማሾች

ሀ. አንድን ሙሉ ነገር ሁለት እኩል ቦታ በመክፈል ግማሽን ማሳየት

ትግበራ 4.1

1. አንድን ዳቦ ሁለት እኩል ቦታ ከፍለህ/ሽ አንዱን ብትባላ/ይ ስንት እጅ ይቀራል?
2. አንድ የሬክታንግል ቅርፅ ያለው ወረቀት ሁለት እኩል ቦታ በማጠፍ በአንድ በኩል በእርሳስ ቀባ/ቢ። ይህ የተቀባው ምን ያሳያል?

አስተውል/ይ

ግማሽ የሚገኘው አንድ ሙሉ ነገር ሁለት እኩል ቦታ ሲከፈል ነው።

ምሳሌ 1

1. አንድን ብርቱካን ሁለት እኩል ቦታ ከፍለህ/ሽ አንዱን ብትባላ/ይ ስንት እጅ ይቀራል?

መፍትሔ

አንድን ብርቱካን ሁለት እኩል ቦታ ከፍለህ/ሽ አንዱን ከበላህ/ሽ የሚቀረው የብርቱካኑ ግማሽ ይሆናል።

ምሳሌ 2

አቶ ለሚ ለሁለት ልጆቹ አንድን ዳቦ ሁለት እኩል ቦታ ከፍሎ ሰጣቸው። የእያንዳንዱ የልጆቹ ድርሻ ምን ያህል ይሆናል?

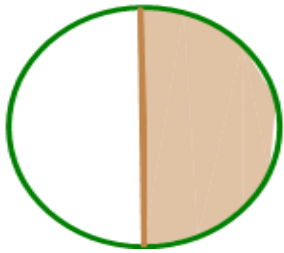

መልስ፤ የልጆቹ የእያንዳንዱ ድርሻ የዳቦው ግማሽ ይሆናል።

ምሳሌ 3

ከታች በተሰጠው የክብ ምስል ላይ የተቀባው ምን ያህል ክፍል ነው? የተቀባውስ ምን ይባላል?

መልስ

በክቡ ምስል ላይ የተቀባው ከሁለቱ እኩል ክፍሎች አንዱ ክፍል ብቻ ነው። ይህ የተቀባዉ ክፍል የክቡ ግማሽ ይባላል።

ምሳሌ 4

ከታች በተሰጠው የሬክታንግል ምስል ላይ የተቀባው ምን ያህል ክፍል ነው? የተቀባውስ ምን ይባላል?

መልስ

በሬክታንግሉ ምስል ላይ የተቀባው ከሁለቱ እኩል ክፍሎች አንዱ ክፍል ብቻ ነው። ይህ የተቀባው ክፍል የሬክታንግሉ ግማሽ ይባላል።

ምሳሌ 5

ከአንድ ሎሚ የተከፈሉ ሁለት ግማሽ ሎሚዎች አንድ ላይ መልሰው ቢጋጠሙ ምን ያህል ይሆናሉ?

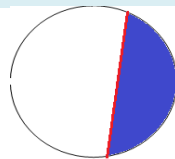
መፍትሄ

ሁለት ግማሽ ሎሚዎች አንድ ላይ መልሰው ቢጋጠሙ አንድ ሙሉ ሎሚ ይሆናሉ።

ምሳሌ 6

ከዚህ በቻች በክቡ ምስል ላይ የተቀባው የክቡ ግማሽ ሊሆን ይችላል?

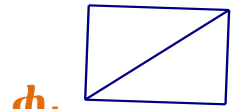
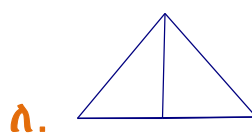
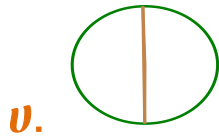

መልስ

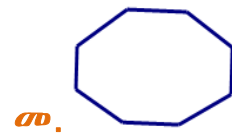
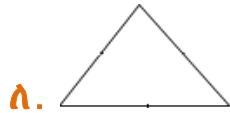
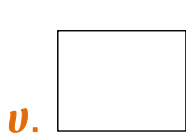
በክቡ ምስል ላይ የተቀባው የክቡ ግማሽ አይደለም።

መልመጃ 4.1

1. ከታች የተሰጡትን ምስሎች ግማሾቻቸውን አጥቁር/ሪ።

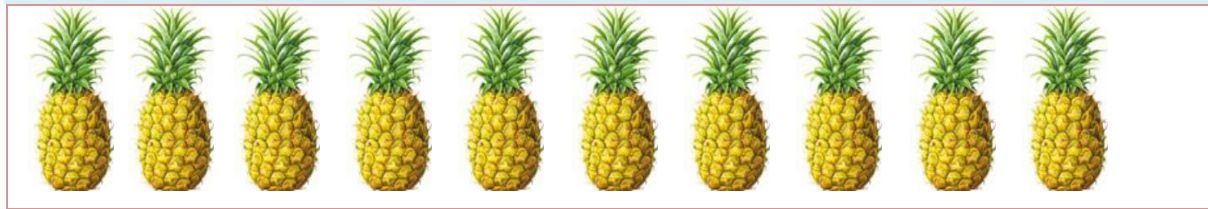
2. ከታች የተሰጡትን ምስሎች በእርሳስ ሁለት እኩል ቦታ በመክፈል ግማሾቻቸውን ቀባ/ቤ.::

ለ. ብዛቱ ሙሉ ቁጥር የሆነን ነገር ሁለት እኩል ቦታ በመክፈል ግማሽን ማሳየት

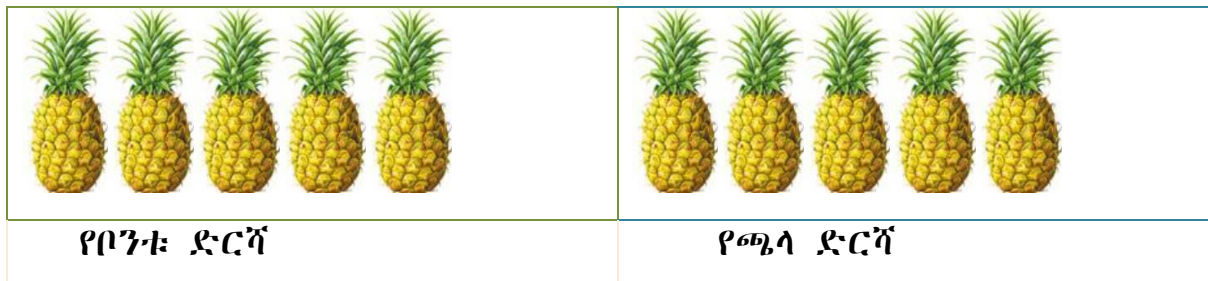
ምሳሌ 7

ቦንቱ እና ጫላ የተሰጠውን አናናስ ተራ በተራ አንድ አንድ እየተካፈሉ ከሄዱ ስንት ስንት አናናስ ይደርሳቸዋል?

መፍትሔ

የተሰጠው የአናናስ ብዛት 10 ነው:: ተራ በተራ አንድ አንድ ሲካፈሉ እያንዳንዳቸው አምስት አምስት አናናስ ይደርሳቸዋል::

ስለዚህ የአስር ግማሽ አምስት ይሆናል::

ምሳሌ 8

ከዚህ በታች በተሰጠው የልጆች ምስል በቅደም ተከተል መጀመሪያ ሴት ቀጥሎ ወንድ በሚል ላይ በመመስረት ጥያቄዎቹን መልስ/ሺ።

ሀ. አጠቃላይ የልጆቹ ምስል ብዛት ስንት ነው?

ለ. የሴት ልጆች ምስል ብዛት ስንት ነው?

ሐ. የወንድ ልጆች ምስል ብዛት ስንት ነው?

መልስ

ሀ. በአጠቃላይ የልጆቹ ምስል ብዛት ስምንት ነው።

ለ. የሴት ልጆች ምስል ብዛት 4 ነው። ይህም የአጠቃላይ የልጆቹ ምስል ብዛት ግማሽ ነው።

ሐ. የወንድ ልጆች ምስል ብዛት 4 ነው። ይህም የአጠቃላይ የልጆቹ ምስል ብዛት ግማሽ ነው።

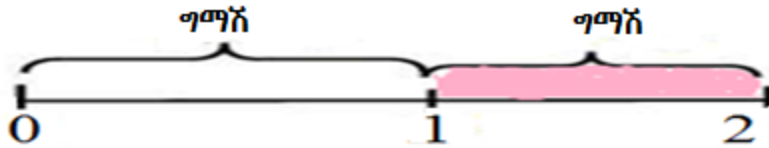
ምሳሌ 9

በቁጥር መስመሩ ላይ 0 እና 2 መካከል የተቀረፀው ምን ይባላል?

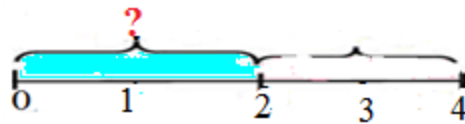
መልስ

በ1 እና 2 መካከል ያለው ርቀት በ0 እና 2 መካከል ያለው ርቀት ግማሽ ነው።
 ያልተቀጣው በ0 እና 1 መካከል ያለው ርቀት በ0 እና 2 መካከል ያለው ርቀት ግማሽ ነው።

መልመጃ 4.2

1. በቁጥር መስመሩ ላይ 0 እና 4 መካከል የተቀጣው ምን ይባላል?

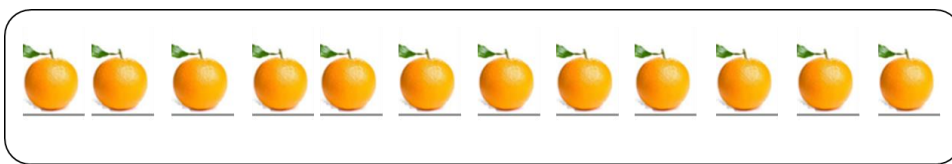

2. በአንድ ክፍል ውስጥ ካሉት 40 ተማሪዎች ውስጥ የሴቶች ብዛት 20 ቢሆን የወንዶች ብዛት _____ የአጠቃላይ የተማሪዎቹ ብዛት ይሆናል።

3. ሜቲ እና ፍሮምሳ ከታች የተሰጠውን ብርቱካን እኩል ተከፋፈሉ።

ሀ. የሜቲ ድርሻ ምን ያህል ነው? የፍሮምሳ ድርሻስ?

ለ. የሜቲ ድርሻ _____ የአጠቃላይ የብርቱካኖቹ ብዛት ይሆናል።

4.2 ሩቦች

ሀ. ሙሉ የሆነን ነገር አራት እኩል ቦታ በመክፈል ሩብን ማሳየት

ትግበራ 4.2

አንድ ሬክታንግል ቅርጽ ያለው ምስል አራት እኩል ቦታ በመክፈል አንዱ ተቀባ። የተቀጣው የሬክታንግሉ አካል ምን ተብሎ ይጠራል?

አስተውል/ዩ

ሩብን የምናገኘው አንድን ሙሉ ነገር አራት እኩል ቦታ ስንከፍል ነው።

ሲቦን የምናገኘው ደግሞ አንድን ሙሉ ነገር ሶስት እኩል ቦታ ስንከፍል ነው።

ምሳሌ 10

ከዚህ በታች ያለው የክብ ምስል በምን ያህል ክፍሎች ተከፍሏል? ምን ያህል ክፍል ተቃባ? የተቀባው ምን ይባላል?

መልስ

የተሰጠው የክብ ምስል አራት እኩል ቦታ ተከፍሏል። ካሉት አራት ክፍሎች መካከል የተቀባው አንዱ ክፍል ብቻ ነው። ይህ የተቀባው ክፍል ሩብ ይባላል።

ምሳሌ 11

አቶ ሰኚ ለአራት ልጆቹ አንድ ብርቱካን አራት እኩል ቦታ አካፈለላቸው።

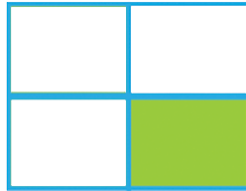
የእያንዳንዱ ልጅ ድርሻ ምን ያህል ነው?

መፍትሔ

	<p>አቶ ሰኚ ለአራት ልጆቹ አንድ ብርቱካን አራት እኩል ቦታ አካፈለላቸው።</p>
	<p>የእያንዳንዱ የአቶ ሰኚ ልጆች ድርሻ የብርቱካኑ ሩብ ይሆናል።</p>

ምሳሌ 12

ከዚህ በታች ያለው የካሬ ምስል በስንት ክፍሎች የተከፈለ ነው? ምን ያህሉ ክፍል ተቀባ? የተቀባውስ ምን ይባላል?

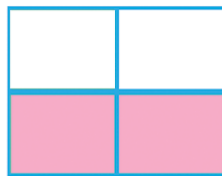

መልስ

የተሰጠው የካሬ ምስል በአራት ክፍሎች ተከፍሏል። ከአራቱ ክፍሎች ውስጥ የተቀባው አንዱ ክፍል ብቻ ነው። ይህ የተቀባው የካሬ ክፍል ፍብ ይባላል።

ምሳሌ 13

ከዚህ በታች ያለው የካሬ ምስል በስንት እኩል ክፍሎች የተከፈለ ነው? ምን ያህሉ ክፍል ተቀባ? የተቀባውስ ምን ይባላል?

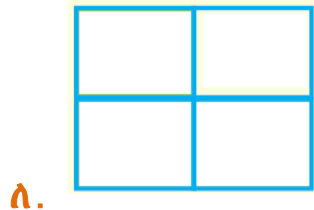

መልስ

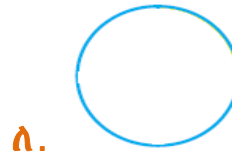
የተሰጠው የካሬ ምስል በአራት እኩል ክፍሎች ተከፍሏል። ከአራቱ ክፍሎች የተቀቡት ሁለቱ ብቻ ናቸው። ይህ የተቀባው የካሬ ክፍል ግማሽ ይባላል።

መልመጃ 4.3

1. ከዚህ በታች ያሉትን ምስሎች ፋባቸውን ቀባ/ቢ።

2. ከዚህ በታች ያሉትን ምስሎች እርሳስ በመጠቀም አራት እኩል ቦታ በመክፈል አንዱን ቀጣ/ቢ::

3. ከዚህ በታች ለተሰጡት ዓረፍተነገሮች ባዶ ቦታቸውን በ“<”፣ “>” ወይም “=” ምልክት በመሙላት አነጻጽር/ሪ::

ሀ. ግማሽ _____ ሙሉ.

ለ. ናብ _____ ሲሶ

ሐ. ሲሶ _____ ግማሽ

መ. ናብ _____ ግማሽ

ሠ. ሙሉ _____ ሲሶ

ረ. ናብ _____ ሙሉ.

ለ. ብዛቱ ሙሉ ቁጥር የሆነን ነገር አራት እኩል ቦታ በመክፈል ናብን ማሳየት

ምሳሌ 14

ከዚህ በታች ባለው የቁጥር መስመር ላይ በተሰጡት ቁጥሮች መካከል የተቀጣዉ ክፍል ለመስመሩ ሙሉ ርዝመት ምን ይባላል?

ሀ. 0 እና 1

ለ. 1 እና 2

ሐ. 2 እና 3

መ. 3 እና 4

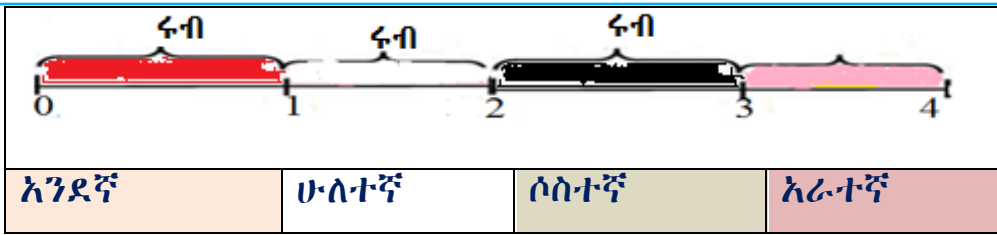
መልስ

ሀ. በ0 እና 1 መካከል የተቀጣዉ ናብ ወይም አንደኛ ናብ ይባላል::

ለ. 1 እና 2 መካከል የተቀጣዉ ናብ ወይም ሁለተኛ ናብ ይባላል::

ሐ. 2 እና 3 መካከል የተቀጣዉ ናብ ወይም ሶስተኛ ናብ ይባላል::

መ. 3 እና 4 መካከል የተቀጣዉ ናብ ወይም አራተኛ ናብ ይባላል::

ምሳሌ 15

ጫልቱ ስምንት እንቁላል አላት። ለሶስት ዓደኞቿ ሁለት ሁለት እንቁላል ከሰጠቻቸው ለእሷ ስንት እንቁላል ይቀራላታል?

መልስ

ለእያንዳንዳቸው ሶስት ዓደኞቿ ፋብ ይደርሳቸዋል እና ለእሷም ደግሞ ፋብ ይቀርሳታል።

ምሳሌ 16

ጫላ ዘጠኝ አፕሎች አሉት። የዘጠኙን አፕሎች ሲሶ ለእህቱ አካፈለ። ጫላ ስንት አፕሎችን ለእህቱ አካፈለች?

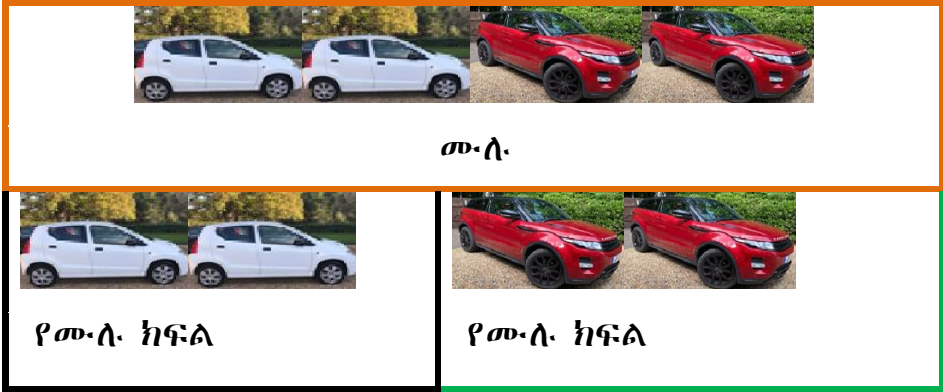
መልስ

ሲሶ አንድ ነገርን ሶስት እኩል ቦታ በመክፈል ይገኛል። ይህም ጫላ 9 አፕሎችን በሲሶ ሲያካፍል 3 ይሆናል።

ስለዚህ የጫላ እህት 3 አፕሎችን ወይም የ9 አፕሎችን ሲሶ ተካፈለች።

ምሳሌ 17

ከአራት መኪኖች መካከል አራቱ ቀይ እና ሁለቱ ደግሞ ነጭ ናቸው። የትኛው መጠን ያሳያል? የትኛው የመጠን ክፍልን ያሳያል?

መልመጃ 4.4

- መርጋ 20ችግኞችን ተከለ። ችግኞቹ ዋጋ፣ ሾላ፣ ባህርዛፍ እና ዝግባ ናቸው።

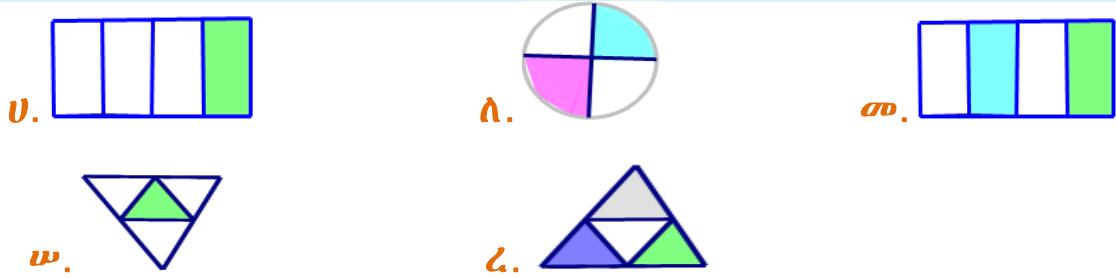
ከተተከሉ ችግኞች ውስጥ 5ቱ ሾላ፣ 5ቱ ባህርዛፍ እና 5ቱ ዝግባ ናቸው። ከዚህ በታች የተሰጡትን ጥያቄዎች መልስ/ሺ።

 - ሀ.** የዋጋ ብዛት የ20 _____ ነው።
 - ለ.** የሾላ ብዛት የ20 _____ ነው።
 - ሐ.** የሾላ ብዛት እና የዝግባ ብዛት የ20 _____ ነው።
 - መ.** የባህርዛፍ ብዛት እና የዋጋ የ20 _____ ነው።
- ከዚህ በታች የተሰጡትን አስላ/ዩ።

ሀ. ሩብ + ሩብ = _____ **ለ.** ሩብ + ሩብ + ሩብ + ሩብ = _____
- ጫልቱ እና መገርቱ እኩል የሆኑ የተለያዩ ወረቀት ለየብቻ አላቸው። ጫልቱ ወረቀቷን እኩል አራት ቦታ ቆረጠችው። መገርቱ ደግሞ ወረቀቷን እኩል ሁለት ቦታ ቆረጠችው። ብዙ የወረቀት ቁራጭ ያለው ማን ነው? ትልልቅ የወረቀት ቁራጭ ያለውስ ማን ነው?
- ሶሬቲ አንድን የክብ ግማሽ አረንጓዴ ቀለም ሁለቱን ሩቦች ጥቁር እና ነጭ ቀባች። ሶሬቲ የምትፈልገው ክብ ከዚህ በታች ካሉት ውስጥ የትኛው ነው?

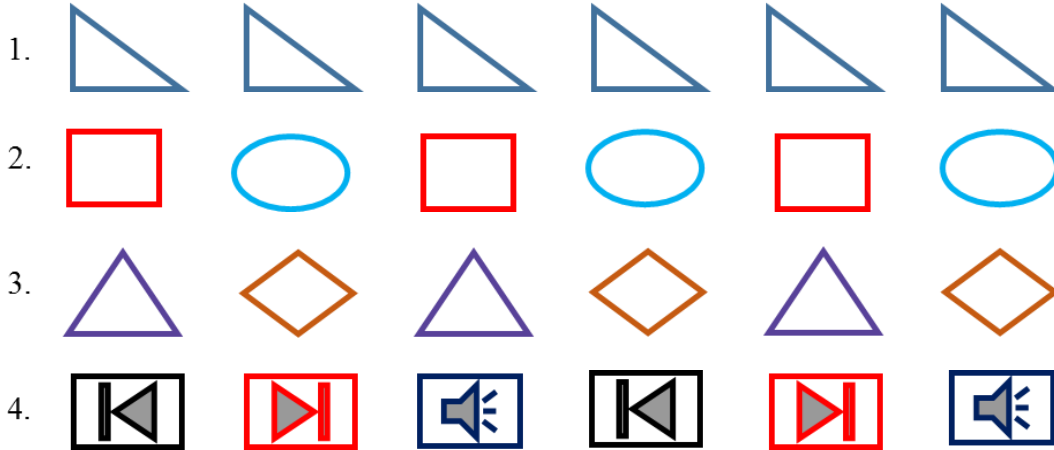

5. ከዚህ በታች የተሰጠው ምስል ስንት ቦታ ተከፋፍሏል? ምን ያህሉ ክፍል የተቀባ ነው? የተቀባው ምን ይባላል?

ምሳሌ 1

የተደጋገመ ፓተርን የሆነው የቱ ነው?

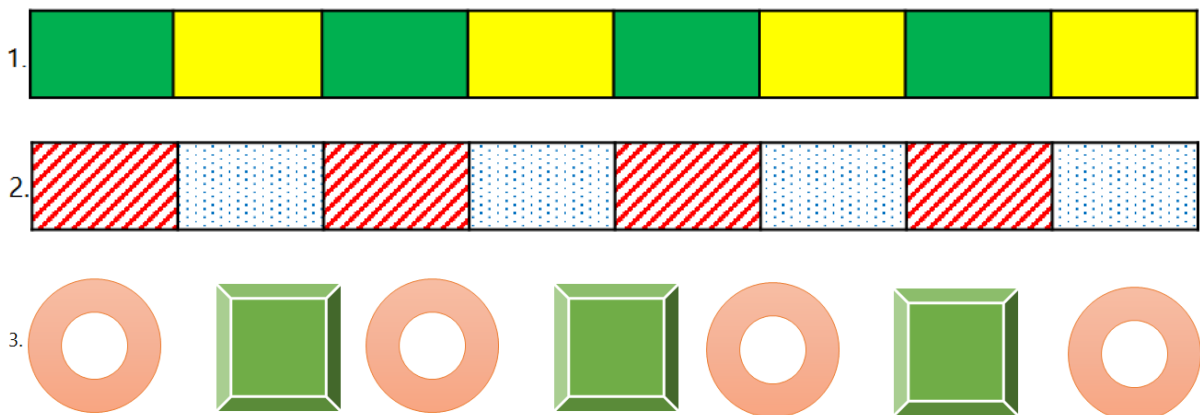

መልስ

- አንድ አይነት የጎን-ሶስቶች ድግግሞሽ አለ። ስለዚህ ፓተርን ነው።
- ጎን-አራት እና ሞላላ ቋሚ ድግግሞሽ አላቸው። ስለዚህ ፓተርን ነው።
- አንድ ጎን-ሶስት እና አንድ ዲያመንድ ቋሚ ድግግሞሽ አላቸው። ስለዚህ ፓተርን ነው።
- ሶስት ምስሎች ተራ በተራ ተደጋግመዋል። ስለዚህ ፓተርን ነው።

ምሳሌ 2

ከዚህ በታች ያሉት ፓተርኖች ከስንት ዩኒት እንደ ተሰሩ ግለጽ/ጫ።

መልስ

- አረንጓዴ እና ቢጫ ቀለሞች በተከታታይ ተራ በተራ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ ተቀብተዋል። ስለዚህ ባለ2 ዩኒት ፓተርን ነው።

- 2. ባለቀይ መስመር ጎነ-አራት እና ተከታታይ ነጥቦች ተራ በተራ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ ተቀምጠዋል። ስለዚህ ባለ2 ዩኒት ፓተርን ነው።
- 3. ከክብ እና ከካሬ የተሰራ ፓተርን ነው። ስለዚህ ባለ2 ዩኒት ፓተርን ነው።

መልመጃ 5.1

1. ከዚህ በታች ከተሰጡት ውስጥ ፓተርን ያልሆነውን ለይ/ዩ።

ሀ.

ለ.

ሐ.

መ.

ሠ.

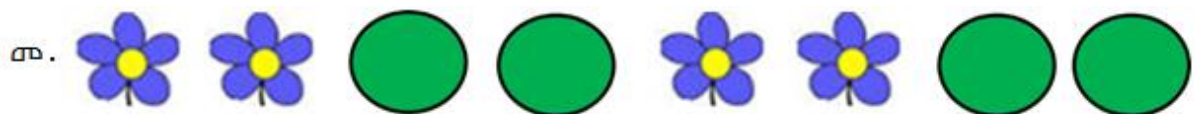
ረ.

2. ከዚህ በታች የተሰጡት ፓተርኖች ከስንት አነስተኛ ዩኒቶች እንደተሰሩ ጻፍ/ራ።

3. ከዚህ በታች ለተሰጡት የድግግሞሽ የኒታቸውን ጻፍ/ፊ::

4. ከዚህ በታች ከተሰጠው ሠንጠረዥ ላይ ቁልቁል ወይም ወደ ጎን በተቀበሉት ቀለሞች ቅደም ተከተል የተፈጠሩትን ፓተርኖች በመፈለግ ተናገር/ሪ::

Orange	Light Green	Orange	Light Green	Orange	Light Green
Light Green	Orange	Yellow	Yellow	Blue	Yellow
Orange	Blue	Orange	Blue	Orange	Blue
Light Green	Blue	Yellow	Blue	Blue	Yellow

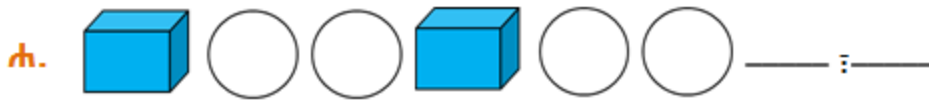
5.2 የጎደለ አባል

ትግበራ 5.2

ከዚህ በታች ለተሰጡት ፓተርኖች በባዶ ቦታ ከአባላት ውስጥ የጎደለውን መላበት/ዩበት:: ጎደለ ያልከውን/ሽውን ለምን እንደመረጥክ/ሽ ግለፅ/ጩ::

ሀ. 1፣ 3፣ 1፣ 3፣ 1፣ ___

ለ. 4፣ 7፣ 10፣ 13፣ ___፣ ___

አስተውል/ዩ

1. የጎደለ አባል ማለት በነገሮች አቀመጫ ሁኔታ ወይም ቁጥሮች ውስጥ አንድን የጎደለ ቦታ ነገር ወይም ቁጥርን በመሙላት ፓተርን የሚያስገኝልን ነው።
2. እያንዳንዱ የፓተርን አባል ቁም ይባላል።

ምሳሌ 3

ከዚህ በታች ለተሰጡት የጎደለውን አባል ሙላበት/ዩበት።

ሀ. 2፣ 4፣ 6፣ 8፣ 10፣ 12፣ ___፣ ___

መልስ

ሀ. በዚህ ፓተርን ውስጥ ተከታታይ ቁጥሮች በሁለት ይበላላሉ።

ስለዚህ $12 + 2 = 14$ እና $14 + 2 = 16$

የጎደሉት አባላት 14 እና 16 ናቸው።

ሙሉ ፓተርኑን ስንጽፍ 2፣ 4፣ 6፣ 8፣ 10፣ 12፣ 14 እና 16 ነው።

ለ. የሰማያዊ ምስል ፓተርን፣ አርንጓዴ እና የቢጫ በተደጋጋሚ በመከታተል

ይመጣሉ። ከሰማያዊው ምስል ቀጥሎ አርንጓዴ ነው። ከአርንጓዴው ቀጥሎ

ቢጫው ነው። የመጀመሪያው ባዶ ቦታ እና ሁለተኛው ደግሞ ነው።

ስለዚህ አጠቃላይ ፓተርኑ

መልመጃ 5.2

1. ከዚህ በታች ለተሰጡት ፓተርኖች ውስጥ የጎደሉትን ቁሞች መላ/ዬ።

ሀ. 8፣ 10፣ 12፣ 14፣ 16፣ _____ ፣ _____

ለ. 1፣ 5፣ 9፣ 13፣ 17፣ 21፣ _____ ፣ _____

ሐ. 5፣ 10፣ 15፣ 20፣ 25፣ 30፣ _____ ፣ _____

መ. 10፣ 20፣ 30፣ _____ ፣ 50፣ 60፣ 70

ሠ. 22፣ 27፣ 32፣ 37፣ _____ ፣ 47፣ 52፣ 57

ረ. 6፣ 13፣ _____ ፣ 27፣ 34፣ 41፣ _____

2. ከዚህ በታች የተሰጠውን ሠንጠረዥ በቀሩት ቁሞች መላ/ዬ።

የሰው ብዛት	የእጅ ብዛት	የእጅ ጣቶች ብዛት
2	4	20
4		40
6	12	
	16	80
10		
	24	120

3. ከዚህ በታች የተሰጡትን ፓተርኖች መላ ለማድረግ የሚሆነውን ነገር ከሳጥኑ ውስጥ ምረጥ/ጩ።

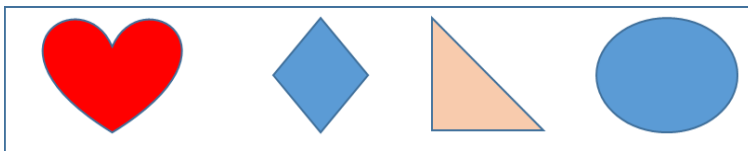
ሀ.

ለ.

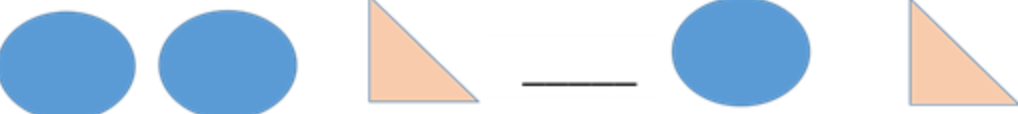
ሐ.

መ.

4. ከዚህ በታች በሠንጠረዥ ከተሰጡት ነገሮች ውስጥ በመምረጥ ባዶ ቦታዎቹን መሙላ/ዩ::

ሀ.

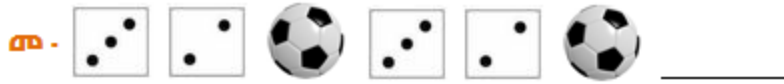
ለ.

ሐ.

መ.

5. ከዚህ በታች ለተሰጡት ፓተርኖች የጎደሉትን ቦታዎች መሙላ/ዩ::

ሀ.

በ“ኛ” ተራ ቁጥር ላይ ያለውን ቁም መፈለግ።

ምሳሌ 4

በ2፣ 7፣ 12፣ 17፣ 22፣ 27 ፓተርን ውስጥ ያሉ ቁጥሮች ስንተኛ ቁም እንደሆኑ

ግለፅ/ጩ።

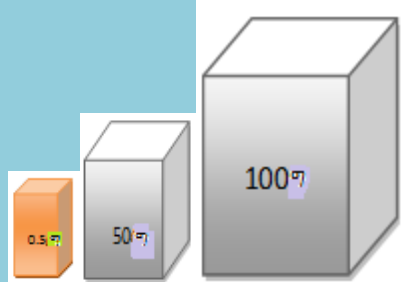
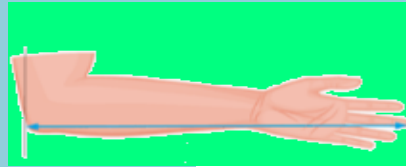
- 2- 1ኛ ቁም 17- 4ኛ ቁም 7- 2ኛ ቁም 22- 5ኛ ቁም
 12- 3ኛ ቁም 27- 6ኛ ቁም

መልመጃ 5.3

- ከዚህ በታች በተሰጡት ፓተርኖች ውስጥ እያንዳንዱ የፓተርን አባል ስንተኛ ቁም እንደሆነ ግፍ/ፊ።
 ሀ. 10፣ 22፣ 34፣ 46፣ 58፣ 70 ለ. 100፣ 106፣ 112፣ 118፣ 124
- ከዚህ በታች በተሰጡት ፓተርኖች ውስጥ 6ኛ እና 8ኛ ቁሞች ስንት ይሆናሉ?
 ሀ. 9፣ 12፣ 15፣... ለ. 10፣ 20፣ 30፣... ሐ. 36፣ 42፣ 48፣...
 መ. 125፣ 150፣ 175፣...
- የ2፣ 4፣ 6፣...10ኛ ቁም ፈልግ/ጊ።
- የ10፣ 20፣ 30፣... 12ኛ ቁም ስንት ይሆናል?

ምዕራፍ

6

የርዝመት መጠነቁስ እና ይዘት ስፍሮች

6.1 ርዝመትን በባህላዊ እና በሳንቲሜትር እና በሜትር መስፈር

ሀ. ርዝመትን በባህላዊ መስፈር

የጥንት ሰዎች ዘመናዊ የመስፈሪያ መሳሪያዎች ከመኖራቸው በፊት የአንድን ነገር ርዝመት ለማወቅ የሰውነት አካሎቻቸውን ይጠቀሙ ነበር። በዚህ አገር ውስጥ የባህላዊ የርዝመት መስፈሪያዎች እንደ ክንድ፣ ጫማ፣ ስንዝር፣ እርምጃ እና ገመድ ይጠቀሙ ነበር።

ክንድ

ትግበራ 6.1

1. ከአምስቱ የእጅ ጣቶች ውስጥ

ሀ. የትኛው ረጅም ነው?

ለ. የትኛው አጭር ነው?

2. የጠረጴዛችሁን የጎኑን ርዝመት በክንድህ/ሽ ስፈር/ሪ። ስንት ሆነ?

ጫማ

ትግበራ 6.2

የክፍላችሁን ርዝመት ወይም ጎን በጫማችሁ በመስፈር ስንት እንደሆነ ለመምህራችሁ ንገሩ።

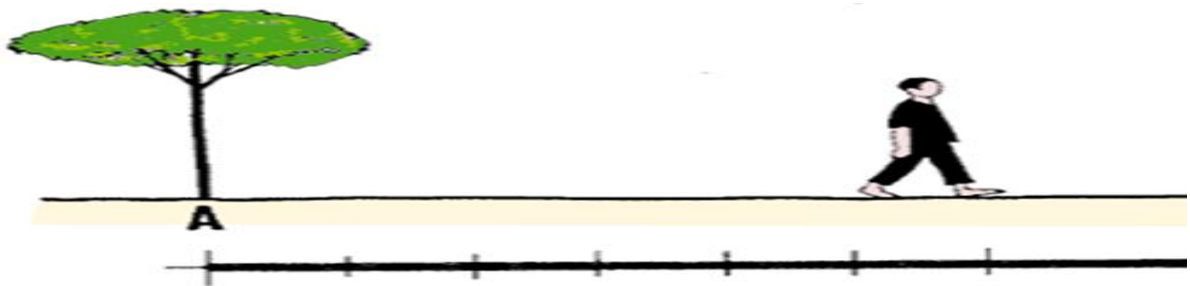
ስንዝር

ትግበራ 6.3

የጠረጴዛህን/ሽን ርዝመት በስንዝር ስትሰፍር/ሪ ምን ያህል ይሆናል?

እርምጃ

ትግበራ 6.4

የክፍላችሁን ጎን በእርምጃ ተራ በተራ በጫማችሁ በመስፈር ስንት እንደሆነ ለመምህራችሁ ንገሩ።

ገመድ

ትግበራ 6.5

ገመድ በመጠቀም የመረብ ኳስ ሜዳ ርዝመትን ስፈር/ሪ።

ለ. ርዝመትን በሳንቲሜትር እና በሜትር መስፈር

አንድን ነገር ለመስፈር የምንጠቀምበት ዘመናዊ የርዝመት መስፈሪያ እንደ ሜትርና ሳንቲሜትር ያሉ ናቸው። ሳንቲሜትርን አሳጥረን ስንጽፍ “ሳ.ሜ” ብለን እንጽፋለን። ሜትርን ደግሞ አሳጥረን ስንጽፍ “ሜ” ብለን እንጽፋለን።

ትግበራ 6.6

1. ማስመሪያን በመጠቀም ከዚህ በታች የተሰጡትን ነገሮች ርዝመታቸውን ስፈር/ሪ።

ሀ. የደብተር ርዝመት

ለ. የሒሳብ መጽሐፍ ርዝመት

2. ሜትርን በመጠቀም ከዚህ በታች የተሰጡትን ነገሮች ርዝመታቸውን ስፈር/ሪ።

ሀ. የጠረጴዛ ርዝመት

ለ. የመማሪያ ክፍል ርዝመት

አስተውል/ይ

$$1\text{ሜ} = 100\text{ሳ.ሜ}$$

ምሳሌ 1

ከዚህ በታች የተሰጡትን ባዶ ቦታዎች ትክክለኛ በሆነ መልስ መላ/ይ።

ሀ. $3\text{ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}\text{ሳ.ሜ}$

ለ. $5\text{ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}\text{ሳ.ሜ}$

ሐ. $200\text{ሳ.ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}\text{ሜ}$

መ. $600\text{ሳ.ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}\text{ሜ}$

መልስ

<p>ሀ. $3\text{ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}$ ሳ.ሜ ይሆናል።</p> <p>$1\text{ሜ} = 100$ ሳ.ሜ</p> <p>ስለዚህ</p> <p>$3\text{ሜ} = 3 \times 100\text{ሳ.ሜ} = 300\text{ሳ.ሜ}$ ይሆናል።</p>	<p>ለ. $5\text{ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}$ ሳ.ሜ ይሆናል።</p> <p>$1\text{ሜ} = 100$ ሳ.ሜ</p> <p>ስለዚህ</p> <p>$5\text{ሜ} = 5 \times 100\text{ሳ.ሜ} = 500\text{ሳ.ሜ}$ ይሆናል።</p>
<p>ሐ. $200\text{ሳ.ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}$</p> <p>$1\text{ሜ} = 100\text{ሳ.ሜ}$</p> <p>$200\text{ሳ.ሜ} = 2\text{ሜ}$ ይሆናል።</p>	<p>መ. $600\text{ሳ.ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}$</p> <p>$1\text{ሜ} = 100\text{ሳ.ሜ}$</p> <p>$600\text{ሳ.ሜ} = 6\text{ሜ}$ ይሆናል።</p>

መልመጃ 6.1

1. ከዚህ በታች የተሰጡትን ባዶ ቦታዎች ትክክለኛ በሆነ መልስ ሙላ/ዩ።

ሀ. $7\text{ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}$ ሳ.ሜ

ለ. $8\text{ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}$ ሳ.ሜ

ሐ. $10\text{ሜ} = \underline{\hspace{2cm}}$ ሳ.ሜ

መ. 100 ሳ.ሜ = $\underline{\hspace{2cm}}$ ሜ

ሠ. 400 ሳ.ሜ = $\underline{\hspace{2cm}}$ ሜ

ረ. 900 ሳ.ሜ = $\underline{\hspace{2cm}}$ ሜ

2. በሁለት ክፍሎች መካከል ያለው ርዝመት 4ሜ ነው። በክፍሎቹ መካከል ያለው ርዝመት በሳንቲሜትር ምን ያህል ይሆናል?

3. 800 ሳ.ሜ የሚረዝም ገመድ ርዝመቱ በሜትር ሲገለጽ ምን ያህል ይሆናል?

6.2 ተመሳሳይ የርዝመት ዩኒቶችን መደመር እና መቀነስ

ትግበራ 6.7

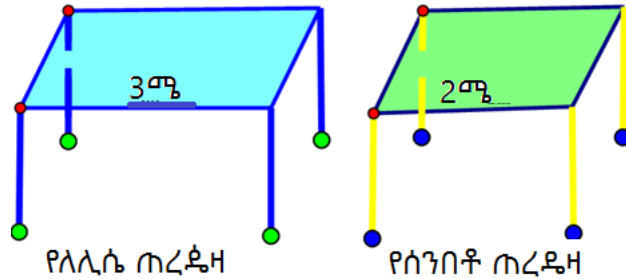
1. 7ሜ የሚረዝም ገመድ ካለህና ሌላ 5ሜ የሚረዝም ገመድ ቢጨመርልህ/ሽ በአጠቃላይ ስንት ሜትር የሚረዝም ገመድ ይኖረሃል/ሪሻል?

2. 10 ሳ.ሜ እና 8 ሳ.ሜ አንድ ላይ ስንት ሳ.ሜ ነው?

3. 70 ሳ.ሜ ከሚረዝም እንጨት ላይ 20 ሳ.ሜ የሚረዝም እንጨት ከቆረጥክ/ሽ ምን ያህል ይቀራል?

ምሳሌ 2

ለሊሴ የቤታቸውን ጠረጴዛ ርዝመት በሜትር ስትሰፍር 3ሜ ሆነ። ሰንበቶ ደግሞ ሌላ የቤታቸውን ጠረጴዛ ርዝመት ሲሰፍር 2ሜ ሆነ። የሁለቱ ጠረጴዛዎች ርዝመት በአጠቃላይ ስንት ነው?

የለሊሴ የጠረጴዛ ርዝመት 3ሜ

የሰንበቶ የጠረጴዛ ርዝመት 2ሜ

መልስ

የሁለቱ ጠረጴዛዎች ድምር $3ሜ + 2ሜ = 5ሜ$ ነው።

ምሳሌ 3

ከዚህ በታች የተሰጡትን በተቀመጠው አሃድ ደምር/ሪ፡፡

- ሀ. $2ሜ + 5ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $12 ሳ.ሜ + 5 ሳ.ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$ ሐ. $54ሜ + 13ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$
- መ. $95ሜ + 5ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$ ሠ. $78 ሳ.ሜ + 7 ሳ.ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$

መልስ

ሀ. $2ሜ + 5ሜ = \underline{7ሜ}$	ለ. $12 ሳ.ሜ + 5 ሳ.ሜ = \underline{17 ሳ.ሜ}$	ሐ. $54ሜ + 13ሜ = \underline{67ሜ}$
መ. $95ሜ + 5ሜ = \underline{100ሜ}$	ሠ. $78 ሳ.ሜ + 7 ሳ.ሜ = \underline{85 ሳ.ሜ}$	

ምሳሌ 4

ከዚህ በታች የተሰጡትን አቀናንስ፡፡

- ሀ. $9ሜ - 5ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $27 ሳ.ሜ - 6 ሳ.ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$ ሐ. $54ሜ - 13ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$
- መ. $98ሜ - 4ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$ ሠ. $63 ሳ.ሜ - 2 ሳ.ሜ = \underline{\hspace{2cm}}$

መልስ

ሀ. $9ሜ - 5ሜ = 4ሜ$

ለ. $27ሳ.ሜ - 6ሳ.ሜ = 21ሳ.ሜ$

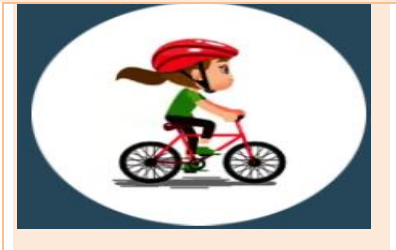
ሐ. $54ሜ - 13ሜ = 41ሜ$

መ. $98ሜ - 4ሜ = 94ሜ$

ሠ. $63ሳ.ሜ - 2ሳ.ሜ = 61ሳ.ሜ$

ምሳሌ 5

ሐዊ በ1ሰዓት ውስጥ 300ሜ ርቀት ብስክሌት በመንዳት ተለማመደች። በ3ሰዓት ውስጥ በተመሳሳይ የብስክሌት ልምምድ ምን ያህል ርቀት በሜትር ትለማመዳለች?

መፍትሔ

ሐዊ በ1ሰዓት ውስጥ 300ሜ ርቀት ብስክሌት መንዳት ተለማመደች። በ3ሰዓት ውስጥ ተመሳሳይ የብስክሌት ልምምድ ርቀት በሜትር ማድረግ የምትችለው $300ሜ + 300ሜ + 300ሜ = 900ሜ$ ይሆናል።

ምሳሌ 6

90ሳ.ሜ ከሚረዝም ሽቦ ላይ 30ሳ.ሜ የሚረዝም ሽቦ ከተቆረጠ የሚቀረው ሽቦ ምን ያህል ይረዝማል?

መፍትሔ

የመጀመሪያው ሽቦ ርዝመት 90ሳ.ሜ ነው።

የሚቀነሰው ርዝመት 30ሳ.ሜ ነው።

ከተቀናሹ ሽቦ በኋላ የምታገኘው/ኛው ርዝመት $90ሳ.ሜ - 30ሳ.ሜ = 60ሳ.ሜ$ ይሆናል።

መልመጃ 6.2

1. ከዚህ በታች የተሰጡትን ባዶ ቦታ በትክክለኛ መልስ ሙሉ/ዩ።

ሀ. $13ሳ.ሜ + 15ሳ.ሜ = \underline{\hspace{2cm}}ሳ.ሜ$

ለ. $33ሳ.ሜ + 28ሳ.ሜ = \underline{\hspace{2cm}}ሳ.ሜ$

ሐ. $51ሜ + 2ሜ = \underline{\hspace{2cm}}ሜ$

መ. $84ሳ.ሜ + 7ሳ.ሜ = \underline{\hspace{2cm}}ሳ.ሜ$

ሠ. $38ሳ.ሜ - 26ሳ.ሜ = \underline{\hspace{2cm}} ሳ.ሜ$ ረ. $97ሜ - 45ሜ = \underline{\hspace{2cm}} ሜ$

2. ከዚህ በታች የተሰጡትን ባዶ ቦታዎች በትክክለኛ መልስ ሙሳ/ዩ.።

ሀ. $29 ሳ.ሜ + \underline{\hspace{1cm}} ሳ.ሜ = 49ሳ.ሜ$ ለ. $\underline{\hspace{1cm}} + 15ሜ = 48ሜ$

ሐ. $72 ሳ.ሜ + \underline{\hspace{1cm}} ሳ.ሜ = 88ሳ.ሜ$ መ. $39 ሳ.ሜ + \underline{\hspace{1cm}} ሳ.ሜ = 69 ሳ.ሜ$

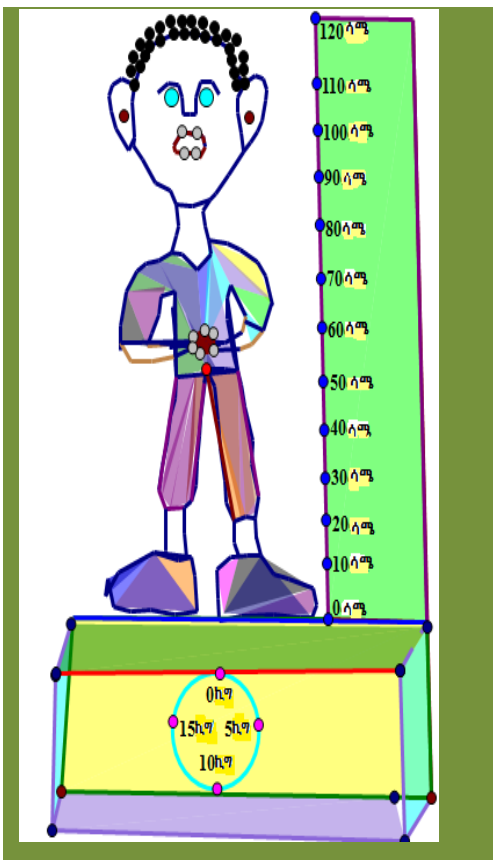
3. ደራርቱ 160 ሳ.ሜ የሚረዝም ሲንቁ ትይዛለች። አያንቱ ደግሞ 170 ሳ.ሜ የሚረዝም ሲንቁ ትይዛለች።

ሀ. ደራርቱ እና አያንቱ የሚይዙት ሲንቁዎች ርዝመት በአንድ ላይ በሳ.ሜ ስንት ነው?

ለ. አያንቱ የምትይዘው ሲንቁ ደራርቱ ከምትይዘው ሲንቁ በምን ያህል ይረዝማል?

6.3 መጠነቁስን በግራም እና በኪሎግራም መስፈር

ትግበራ 6.8

1. መጠነቁስን በምን መስፈር ተችላለህ?

2. መጠነቁስህ/ሽ በኪሎግራም ምን ያህል ነው?

አስተውል/ይ

መጠነቁስን ለመስፈር የሚረዱ እንደ ግራም እና ኪሎግራም ናቸው።

ግራምን (ግ) ሲወክል የኪሎግራም ተወካይ ደግሞ (ኪ.ግ) ይወክላል።

$1ኪ.ግ = 1000ግ$

የነገሮችን መጠነቁስ የምንሰፍርበት የባህላዊ መስፈሪያዎች እንደ ቁና፣ ስልቻ፣ ቅል እና የመሳሰሉት ናቸው።

ምሳሌ 7

ከዚህ በታች የተሰጡትን ፈልግ።

1. 4 ቅል ገብስ እና 6 ቅል ገብስ አንድ ላይ ስንት ቅል ገብስ ነው?
2. 20 ቁና ጤፍ እና 30 ቁና ጤፍ አንድ ላይ ስንት ቁና ጤፍ ነው?
3. 25 ስልቻ ኑግ እና 50 ስልቻ ኑግ አንድ ላይ ስንት ስልቻ ኑግ ነው?
4. ፉፉ 70 ስልቻ ገብስ ካመረተው ላይ 10 ስልቻ ገብስ ለድሆች ሰጠ። ለፉፉ ስንት ስልቻ ገብስ ቀረለት?

መፍትሔ

1. $4 \text{ ቅል ገብስ} + 6 \text{ ቅል ገብስ} = 10 \text{ ቅል ገብስ}$ ነው።
2. $20 \text{ ቁና ጤፍ} + 30 \text{ ቁና ጤፍ} = 50 \text{ ቁና ጤፍ}$ ነው።
3. $25 \text{ ስልቻ ኑግ} + 50 \text{ ስልቻ ኑግ} = 75 \text{ ስልቻ ኑግ}$ ነው።
4. ፉፉ 70 ስልቻ ገብስ ምርት አምርቷል።
ፉፉ ለድሆች 10 ስልቻ ገብስ ሰጥቷል።
ለፉፉ የቀረለትን ገብስ ለማግኘት ካመረተው የስልቻ ገብስ ላይ ለድሆች የሰጠውን የስልቻ ገብስ መቀነስ ነው።
ይህም $70 - 10 = 60$ ስልቻ ነው።

መልመጃ 6.3

1. ከዚህ በታች የተሰጡትን ፈልግ።
 - ሀ. መርጋ 10 ቁና ስንዴ እና 20 ቁና ጤፍ ወደ ወፍጮ ቤት ወስዶ አስፈጫ። መርጋ አንድ ላይ ምን ያህል እህል አስፈጫ?
 - ለ. ኦብሴ ካመረተችው 50 ስልቻ ቦቆሎ ውስጥ 10 ስልቻ ቦቆሎ ገበያ ወስዳ ሸጠች። ለኦብሴ ስንት ስልቻ ቦቆሎ ቤት ውስጥ ይቀርላታል?
2. ጋዲሴ 2ኪ.ግ ሙዝ ገዛች። ኩለኒ ደግሞ 1ኪ.ግ ደግሞ ሙዝ ገዛች። ከጋዲሴ እና ከኩለኒ ብዙ ኪሎግራም የገዛው ማነው?

3. ገመቹ እና ቶላ በአጠቃላይ 40ኪ.ግ እህል ተሸክመው ወደ ወፍጮ ቤት ሄዱ። ቶላ ብቻውን 21ኪ.ግ ተሸክመው። በይበልጥ የተሸከመው ቶላ ወይስ ገመቹ ነው?

4. ከዚህ በታች የተሰጡትን ነገሮች መጠነቁሳቸውን ለመስፈር ተመራጭ የመጠነቁስ ዩኒት የሆነውን ጻፍ/ፊ።

- ሀ. የጣት ቀለበት ለ. የአንገት ወርቅ ሐ. ስኳር መ. ጤፍ

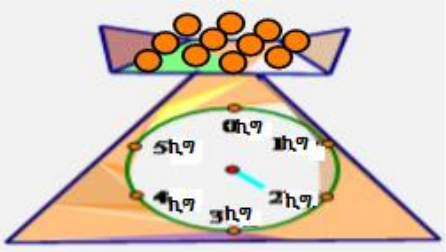
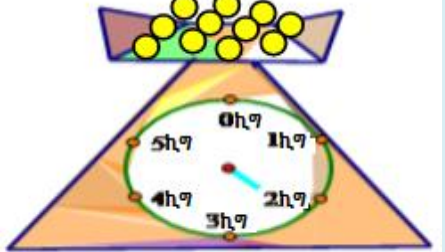
6.4 ተመሳሳይ ዩኒት ያላቸውን መጠነቁሶች መደመር እና መቀነስ

ትግበራ 6.9

የሁለት ተማሪዎችን መጠነ-ቁስ ጠይቃቸው/ቂያቸው። መጠነ-ቁሳቸው ምን ያህል እንደሚበላለጥ በኪሎግራም ግለጽ/ጪ።

ምሳሌ 9

አቶ አብዲ ለበቤተሰቡ 2 ኪሎግራም ብርቱካን እና 2 ኪሎግራም ሎሚ ገዛ። አቶ አብዲ በአጠቃላይ ስንት ኪሎግራም ፍራፍሬዎችን ለበቤተሰቡ ገዛ?

	
2 ኪግ ብርቱካን	2 ኪግ ሎሚ

መልስ: 2 ኪ.ግ ብርቱካን + 2 ኪ.ግ ሎሚ = 4 ኪ.ግ አትክልት

ምሳሌ 10

ከዚህ በታች የተሰጡትን ባዶ ቦታ ሙላ/ይ።

ሀ. $2ግ + 5ግ = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $8ኪ.ግ + 4ኪ.ግ = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $14ግ + 9ግ = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $18ኪ.ግ + 21ኪ.ግ = \underline{\hspace{2cm}}$

መልስ

ሀ. $2ግ + 5ግ = 7ግ$	ለ. $8ኪ.ግ + 4ኪ.ግ = 12ኪ.ግ$
ሐ. $14ግ + 9ግ = 23ግ$	መ. $18ኪ.ግ + 21ኪ.ግ = 39ኪ.ግ$

ምሳሌ 11

ከዚህ በታች የተሰጡትን ባዶ ቦታ ሙሉ/ይ፡፡

ሀ. $8ግ - 2ግ =$ _____	ለ. $13ግ - 3ግ =$ _____
ሐ. $27ኪ.ግ - 5ኪ.ግ =$ _____	መ. $36ኪ.ግ - 25ኪ.ግ =$ _____

መልስ

ሀ. $8ግ - 2ግ = 6ግ$	ለ. $13ግ - 3ግ = 10ግ$
ሐ. $27ኪ.ግ - 5ኪ.ግ = 22ኪ.ግ$	መ. $36 ኪ.ግ - 25ኪ.ግ = 11ኪ.ግ$

መልመጃ 6.4

1. ከዚህ በታች የተሰጡትን ደምር/ሪ፡፡

ሀ. $7ኪ.ግ + 8 ኪ.ግ =$ _____	ለ. $38ኪ.ግ + 29ኪ.ግ =$ _____
ሐ. $48ኪ.ግ + 45ኪ.ግ =$ _____	መ. $20ግ + 50ግ =$ _____
ሠ. $47ኪ.ግ + 34ኪ.ግ =$ _____	ረ. $81ኪ.ግ + 19ኪ.ግ =$ _____

2. ከዚህ በታች የተሰጡትን ቀንስ/ሺ፡፡

ሀ. $6ኪ.ግ - 4ኪ.ግ =$ _____	ለ. $17ግ - 9ግ =$ _____
ሐ. $88ኪ.ግ - 39ኪ.ግ =$ _____	መ. $52ኪ.ግ - 41ኪ.ግ =$ _____
ሠ. $86ኪ.ግ - 79ኪ.ግ =$ _____	ረ. $63ኪ.ግ - 15ኪ.ግ =$ _____

3. ወ/ሮ ጃለኔ ገበያ ሄዳ 25ኪ.ግ ስንዴ፣ 56ኪ.ግ ጤፍ እና 23ኪ.ግ ቦቆሎ ገዛ፡፡

ወ/ሮ ጃለኔ

- ሀ.** ቦቆሎ እና ስንዴ በአጠቃላይ ምን ያህል ገዛች?
- ለ.** ጤፍ እና ስንዴ በአጠቃላይ ምን ያህል ገዛች?
- ሐ.** ጤፍ እና ቦቆሎ በአጠቃላይ ምን ያህል ገዛች?

4. መገርቱ እና ልጇ 69ኪ.ግ መጠነቁስ አላቸው፡፡ ልጇ ብቻውን 3ኪ.ግ መጠነቁስ አለው፡፡ መገርቱ መጠነቁሷ ምን ያህል ነው?

6.5 የፈሳሽ ይዘትን በሚሊ ሊትር እና በሊትር መስፈር

ትግበራ 6.10

1. አንድ ሙሉ ብርጭቆ ውሃ በመስፈር ወደ ጆግ ገልብጥ/ጫ። ስንቱ ብርጭቆ ጆጉን ይሞላል?

2. በቀን ስንት ሊትር ውሃ ትጠጣለህ/ሽ?

የጥንት ሰዎች ዘመናዊ የይዘት መስፈሪያ ከመምጣታቸው በፊት እንደ ማሰሮ፣ ጋንጽጥ፣ ምጫ፣ እንስራ እና የመሳሰሉትን ይጠቀሙ ነበር።

ምሳሌ 12

ጉታ በየቀኑ 3 ጀሪካን ውሃ ይቀዳል። በአራት ቀን ውስጥ ስንት ጀሪካን ይቀዳል?

መፍትሔ

ጉታ በየቀኑ 3 ጀሪካን ውሃ ይቀዳል።

በ4 ቀን ውስጥ ደግሞ 4×3 ጀሪካን ውሃ = 12 ጀሪካን ውሃ ይቀዳል።

ምሳሌ 13

ጫልቱ 2 ጠርመስ የጣዝማ ማር ገዛች። መገርቱ ደግሞ 3 ጠርመስ የጣዝማ ማር ገዛች። በአጠቃላይ ጫልቱ እና መገርቱ ስንት ጠርመስ የጣዝማ ማር ገዙ?

መፍትሔ ጫልቱ 2 ጠርመስ የጣዝማ ማር እና መገርቱ ደግሞ 3 ጠርመስ የጣዝማ ማር ገዙ። በአጠቃላይ ሁለቱ የገዙት የጣዝማ ማር $2 + 3 = 5$ ነው።

ምሳሌ 14

አቶ ባጫ አምስት የቤተሰብ አባላት አለው። በየቀኑ ለእያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ሁለት ሲኒ ወተት ቢያስፈልገው በአንድ ሳምንት ውስጥ በአጠቃላይ ስንት ሲኒ ወተት ያስፈልጋቸዋል?

መፍትሔ

አቶ ባጫ አምስት የቤተሰብ አባላት አለው። በየቀኑ ለእያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ሁለት 2 ሲኒ ወተት ያስፈልገዋል። በአንድ ቀን ውስጥ $5 \times 2 = 10$ ሲኒ ወተት ያስፈልጋል። በአንድ ሳምንት ውስጥ ለአቶ ባጫ ቤተሰብ $10 \times 7 = 70$ ሲኒ ወተት ያስፈልጋቸዋል።

ሚሊሊትር እና ሊትር ዘመናዊ የፈሳሽ ይዘት ዩኒት ናቸው። አነስተኛ ይዘት ያላቸውን ፈሳሾችን ለመስፈር ሚሊሊትር(ሚ.ሊ.) እንጠቀማለን። ትልቅ ይዘት ያላቸውን ፈሳሾችን ለመስፈር ሊትር(ሊ.) እንጠቀማለን። ፈሳሾች እንደ ውሃ፣ ዘይት፣ ወተት፣ የተለያዩ ነዳጅ፣ ጠጅ እና ወዘተ ናቸው።

አስተውል/ዩ. የፈሳሾች ይዘት ዩኒት ሊትር ይባላል።

ሊትር በአዎኖ (ሊ) ተብሎ ይጻፋል።

$$1\text{ሊ} = 1000\text{ሚሊ}$$

መልመጃ 6.5

1. ገላኔ እና ጉዲና የመማሪያ ክፍላቸውን ለማጽዳት ውሃ ቀዱ። ገላኔ 2 ሊትር ከቀዳች እና ጉዲና ደግሞ 3 ሊትር ከቀዳ አነስተኛ ሊትር የቀዳው ማነው?
2. ወ/ሮ ገመዴ 4 ሰዎችን ሶስት ሶስት ዋንጫ ጠላ ጋበዘቻቸው። ወ/ሮ ገመዴ በአጠቃላይ ስንት ዋንጫ ጠላ ጋበዘቻቸው?
3. ቤተሰቦችህ ውሃ የሚቀዱበትን ዕቃዎች ጻፍ/ፈ።

6.6 ተመሳሳይ የኒት ያላቸውን ይዘቶች መደመር እና መቀነስ

ምሳሌ 15

ገዳ 300 ሚሊሊትር ወተት ከብርጭቆ ውስጥ ወደ ባልዲ ገለበጠ እንዲሁም 500 ሚሊ ሊትር ወተት ከጆግ ወደ ባልዲው ገለበጠ። በአጠቃላይ ገዳ ስንት ሚሊሊትር ወተት ወደ ባልዲው ገለበጠ?

መፍትሔ

		
ብርጭቆ	ጆግ	ባልዲ
300 ሚ.ሊ.	+	500 ሚ.ሊ.
	=	800 ሚ.ሊ.

ምሳሌ 16

ከዚህ በታች በተሰጡት የኒቶች ላይ በመመስረት ደምር/ሪ።

ሀ. $5ሊ. + 2ሊ. = \underline{\quad}$ **ለ.** $59ሚ.ሊ. + 30ሚ.ሊ. = \underline{\quad}$ **ሐ.** $43ሚ.ሊ. + 75ሚ.ሊ. = \underline{\quad}$

መፍትሔ

ሀ. $5ሊ. + 2ሊ. = \underline{7ሊ.}$

ይህንን ለመፈለግ በመጀመሪያ 5 እና 2ን እንደምራለን። በመቀጠል የኒቱን ከጎኑ እናስቀምጣለን። ይህም $5ሊ. + 2ሊ. = 7ሊ.$

ለ. $59ሚ.ሊ. + 30ሚ.ሊ. = \underline{89ሚ.ሊ.}$

ይህንን ለመፈለግ በመጀመሪያ 59 እና 30 እንደምራለን። በመቀጠል የኒቱን ከጎኑ እናስቀምጣለን። ይህም $59ሚ.ሊ. + 30ሚ.ሊ. = 89ሚ.ሊ.$ ነው።

ሐ. $43ሚ.ሊ + 75ሚ.ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$

በመጀመሪያ 43 እና 75ን እንደምራለን። በመቀጠል ዩኒቱን ከጎኑ እናስቀምጣለን።

ይህም $43ሚ.ሊ + 75ሚ.ሊ = 118ሚ.ሊ$ ነው።

ምሳሌ 17

ከዚህ በታች በተሰጡት ዩኒቶች ላይ በመመስረት ቀንስ/ሺ።

ሀ. $8ሊ - 3ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $19ሚ.ሊ - 7ሚ.ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$ ሐ. $34ሚ.ሊ - 27ሚ.ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$

መፍትሔ

ሀ. $8ሊ - 3ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$

በመጀመሪያ 3ን ከ8 ላይ እንቀንሳለን። በመቀጠል በመቀጠል ዩኒትን ከጎኑ እናስቀምጣለን። ይህም $8ሊ - 3ሊ = 5ሊ$ ነው።

ለ. $19ሚ.ሊ - 7ሚ.ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$

በመጀመሪያ 7ን ከ19 ላይ እንቀንሳለን። በመቀጠል ዩኒትን ከጎኑ እናስቀምጣለን። ይህም $19ሚ.ሊ - 7ሚ.ሊ = 12ሚ.ሊ$ ነው።

ሐ. $34ሚ.ሊ - 27ሚ.ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$

በመጀመሪያ 27ን ከ34 ላይ እንቀንሳለን። በመቀጠል ዩኒትን ከጎኑ እናስቀምጣለን። ይህም $34ሚ.ሊ - 27ሚ.ሊ = 7ሚ.ሊ$ ነው።

ምሳሌ 18

አቶ ለታ በቀን ለመኪናው 15ሊትር ነዳጅ ይጠቀማል። አቶ ለታ ለ3 ቀናት ቢንዝ ምን ያህል ሊትር ነዳጅ ያስፈልገዋል?

መፍትሔ

በቀን ለመኪናው 15ሊትር ነዳጅ ይጠቀማል።

በ3 ቀን ውስጥ $15ሊ + 15ሊ + 15ሊ = 45ሊ$ ትር ይጠቀማል።

መልመጃ 6.6

1. ከዚህ በታች በተሰጡት ዩኒቶች ላይ በመመስረት ደምር/ሪ።

ሀ. $54ሊ + 24ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $89ሚ.ሊ + 11ሚ.ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $67ሊ + 31ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $38ሚ.ሊ + 49ሚ.ሊ = \underline{\hspace{2cm}}$

2. ከዚህ በታች በተሰጡት ዩኒቶች ላይ በመመስረት ቀንስ/ሺ።

ሀ. $26ሊ - 5ሊ =$ _____

ለ. $87ሚ.ሊ - 19ሚ.ሊ =$ _____

ሐ. $75ሊ - 14ሊ =$ _____

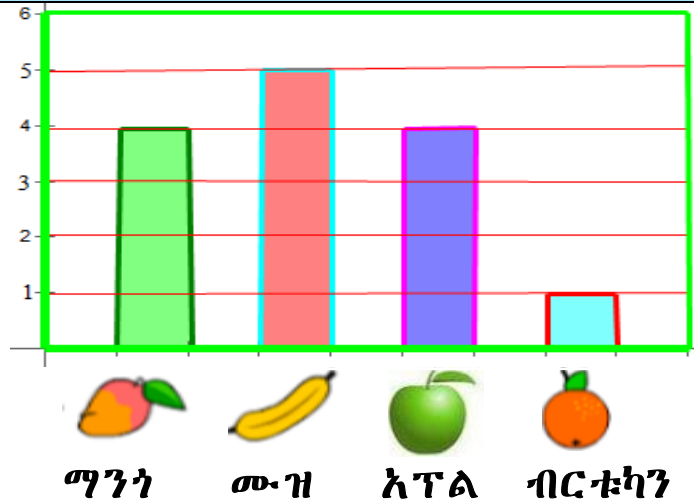
መ. $34ሊ - 15ሊ =$ _____

3. ጫልቱ ሰኞ 17 ሊትር ወተት፣ ማክሰኞ 24 ሊትር ወተት እና ሮብ 19 ሊትር ወተት ሸጠች። በአጠቃላይ ጫልቱ ስንት ሊትር ወተት ሸጠች?

4. አንዲት ላም በቀን 4 ሊትር ወተት ከታለበች በ20 ቀን ውስጥ ስንት ሊትር ወተት ትታለባለች?

ምዕራፍ

7

የዳታ አያያዝ

7.1 ዳታ መሰብሰብ

ትግበራ 7.1

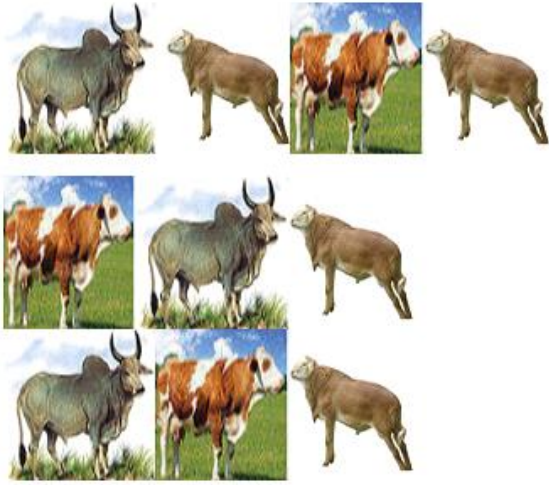

1. ቤተሰቦችህ/ሽ ስንት ልጆች አላቸው?
2. ስንት እህቶች አለህ/ሉሽ?
3. ስንት ወንድሞች አለህ/ሉሽ?
4. የክፍልህ/ሽ ተማሪዎች ብዛት ስንት ናቸው?

የወንዶች እና የሴቶችን ብዛት ለይ/ዪ።

ምሳሌ 1

የአቶ ጉረመ. እና የአቶ ሞቲ ቤተሰብ ጥጆች፣ ላሞች፣ በሬዎች እና በጎች እንደሚከተለው በምስል ቀርበዋል።

- ሀ. የአቶ ጉረመ. ላሞች እና በሬዎች ብዛት ስንት ይሆናሉ?
- ለ. የአቶ ጉረመ. እና የአቶ ሞቲ በጎች አንድ ላይ ስንት ናቸው።

የአቶ ጉርሙ ከብቶች	የአቶ ሞቲ ከብቶች
	
የአቶ ጉርሙ ከብቶች	የአቶ ሞቲ ከብቶች

መፍትሔ

ሀ. የአቶ ጉርሙ ላሞች ብዛት 3 ናቸው።
 የአቶ ጉርሙ በሬዎች ብዛት 3 ናቸው።
 በአጠቃላይ የአቶ ጉርሙ ላሞች እና በሬዎች ብዛት $3 + 3 = 6$

ለ. የአቶ ጉርሙ በጎች ብዛት 4.
 የአቶ ሞቲ በጎች ብዛት 3 ናቸው።
 በአጠቃላይ የአቶ ጉርሙ በጎች እና የአቶ ሞቲ በጎች ብዛት $4 + 3 = 7$

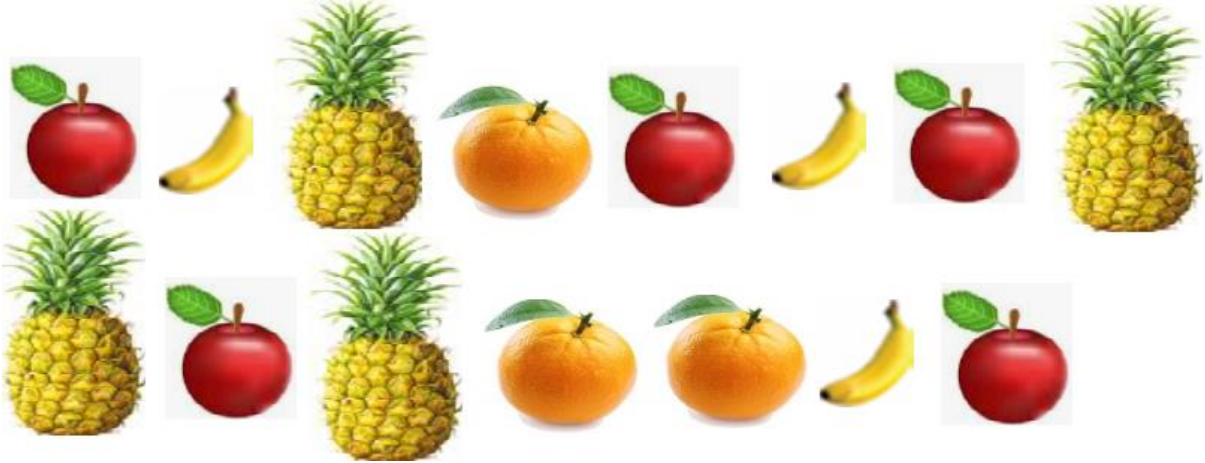
አስተውል/ዩ

የሚከተለው ሠንጠረዥ የጭረት/የታሊ ምልክትን በቁጥር ያሳያል

በጭረት/ታሊ	/	//	///	////	#####
በቁጥር	1	2	3	4	5

ምሳሌ 2

ከዚህ በታች ያሉትን ፍራፍሬዎች ብዛታቸውን በጭረት እና በቁጥር ግለጽ/ጩ።

መፍትሔ

የፍራፍሬ አይነት	ጭረት	በቁጥር
 አፕል		5
 እናናስ		4
 ብርቱካን		3
 ሙዝ		3

ምሳሌ 3

ከዚህ በታች ያሉትን ምስል ብዛት እያንዳንዳቸውን በጭረት እና በቁጥር አስቀምጥ/ጨ።

መፍትሔ

የምስል አይነት						
ጭረት						
ቁጥር	5	3	4	3	3	2

መልመጃ 7.1

1. ናቤክ የአብዱ ቦሩ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የሁለተኛ ክፍል ተማሪ ነው። ናቤክ በሰኔ ወር ውስጥ ከሰኞ እስከ አርብ እንደሚከተለው ችግኝ ተከለ። ይህን ዳታ በጭረት እና በቁጥር በመቁጠር ጻፍ/ፊ።

ቀን	የችግኝ ምስል	ጭረት	ቁጥር
ሰኞ			
ማክሰኞ			
ሮብ			
ሀሙስ			
አርብ			

2. ኢፍቱ ጎበዝ ተማሪ ነች ። በሂሳብ፣ በገዳ፣ በእንግሊዝኛ፣ በኦሮሚኛ እና በአካባቢ ሳይንስ የትምህርት አይነቶች ከ10 ውስጥ ተፈትና 10፣ 9፣ 7፣ 9 እና 8 በቅደም ተከተል አሰመዝግባለች።

ሀ. ኢፍቱ በየትኛው የትምህርት አይነት ከፍተኛ ነጥብ አመጣች?

ለ. ኢፍቱ በየትኛው የትምህርት አይነት ዝቅተኛ ነጥብ አመጣች?

7.2 ከስዕላዊ ግራፎች ላይ ዳታን መመደብ

ትግበራ 7.2

ከክፍላችሁ ተማሪዎች ውስጥ ስማቸውን የምታውቀውን/ቂውን ጻፍ/ፊ።

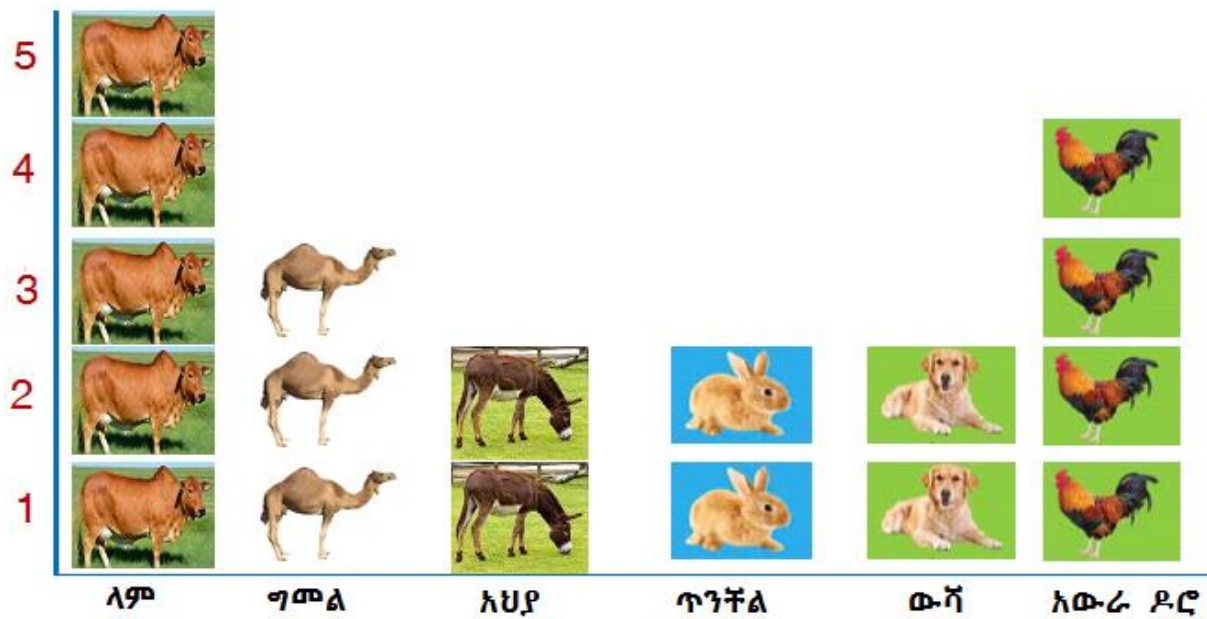
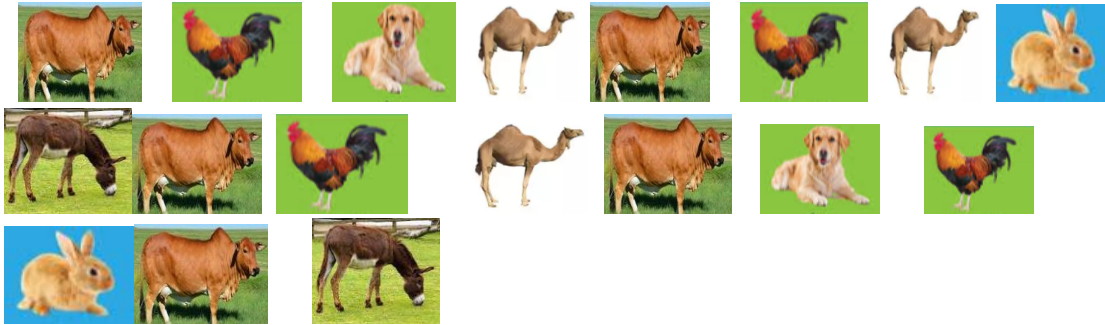
15 ተማሪዎች የሚከተለውን ፍራፍሬ ከገዙ እና እያንዳንዳቸው 1 ፍራፍሬ ብቻ ከገዙ ይህን መረጃ በግራፍ አሳይ/ዩ።

የፍራፍሬ አይነት	የፍራፍሬዎች ብዛት
አፕል	
ሙዝ	
አናናስ	
ብርቱካን	

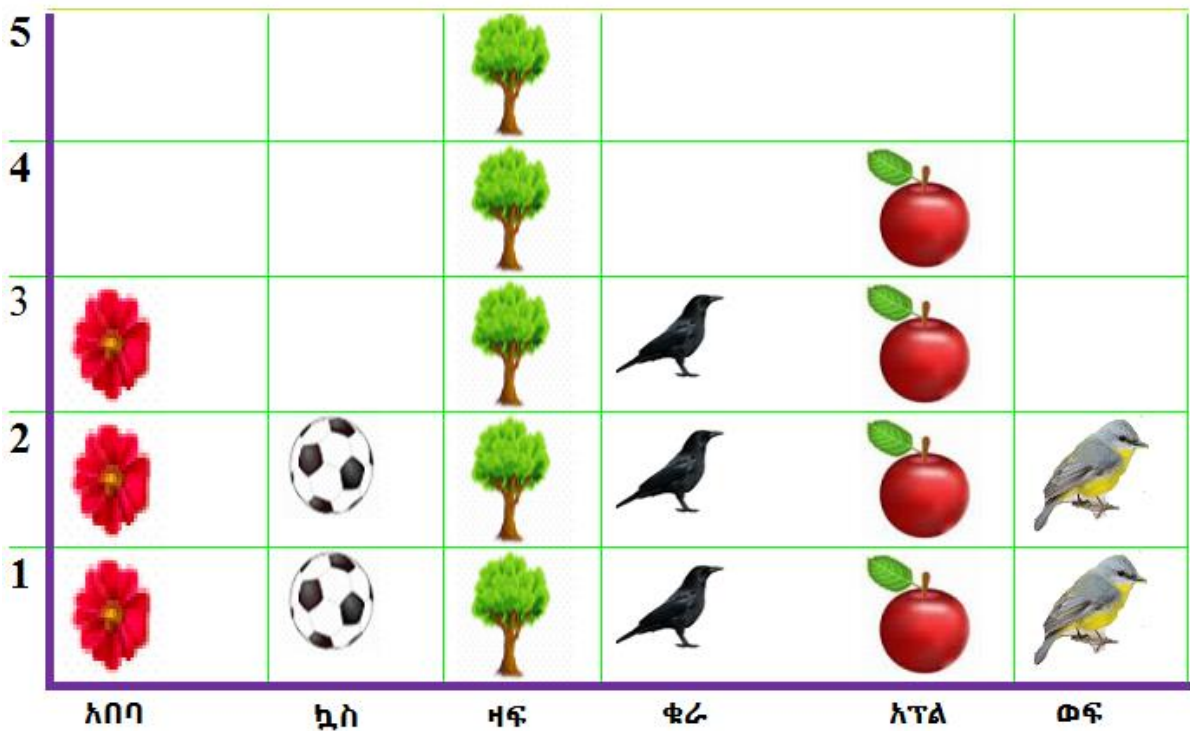
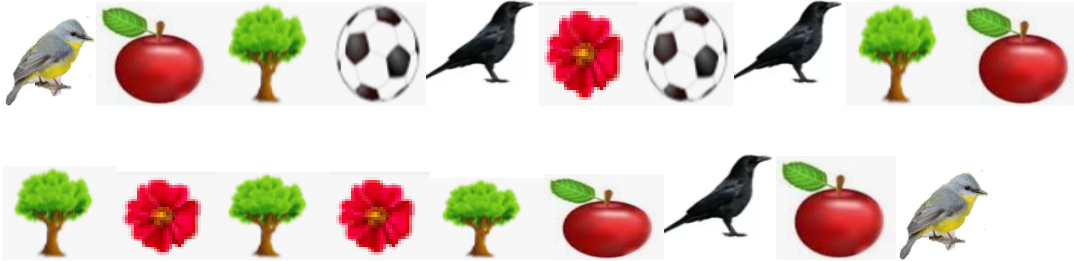
ምሳሌ 5

ከዚህ በታች ከተሰጡት ምስሎች እንደምትመለከቱት አቶ ጫላ 4 አውራ
ዶሮዎች፣ 5 ላሞች፣ 3 ግመሎች፣ 2 አህዮች፣ 2 ውሾች እና 2 ጥንቸሎች አለው።
ይህን መረጃ በግራፍ አሳይ/ዩ።

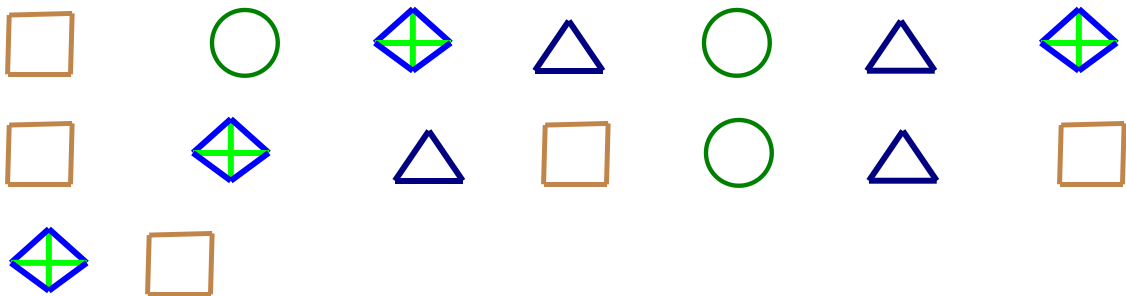
ምሳሌ 6

የሚከተሉትን ምስሎች በግራፍ መድብ።

መልመጃ 7.2

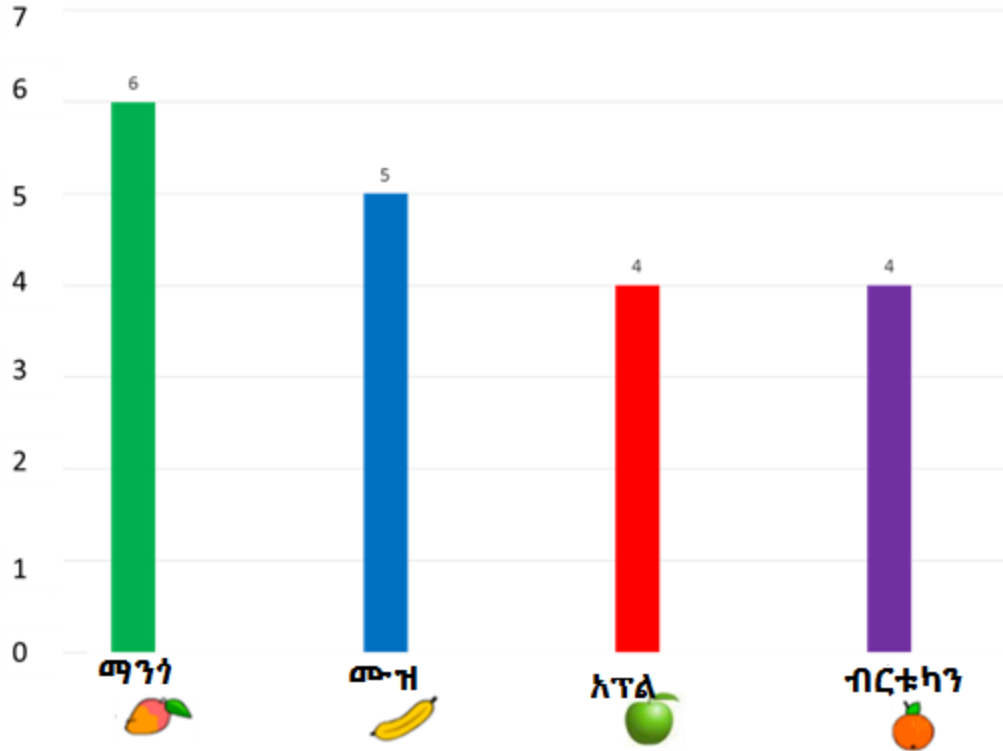
የሚከተሉትን ቅርጾች በግራፍ መድብ/ቢ።

7.3 ነገሮችን በመጠቀም ዳታን ማቀናጀት

ምሳሌ 7

የተሰጠውን የግራፍ ምስል በመጠቀም የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልስ/ሺ።

ሀ. ስንት ማንጎ አለ?

ሐ. ስንት አፕል አለ?

መፍትሔ

ሀ. 6 ማንጎዎች አሉ።

ሐ. 4 አፕሎች አሉ።

ለ. ስንት ሙዝ አለ?

መ. ስንት ብርቱካን አለ?

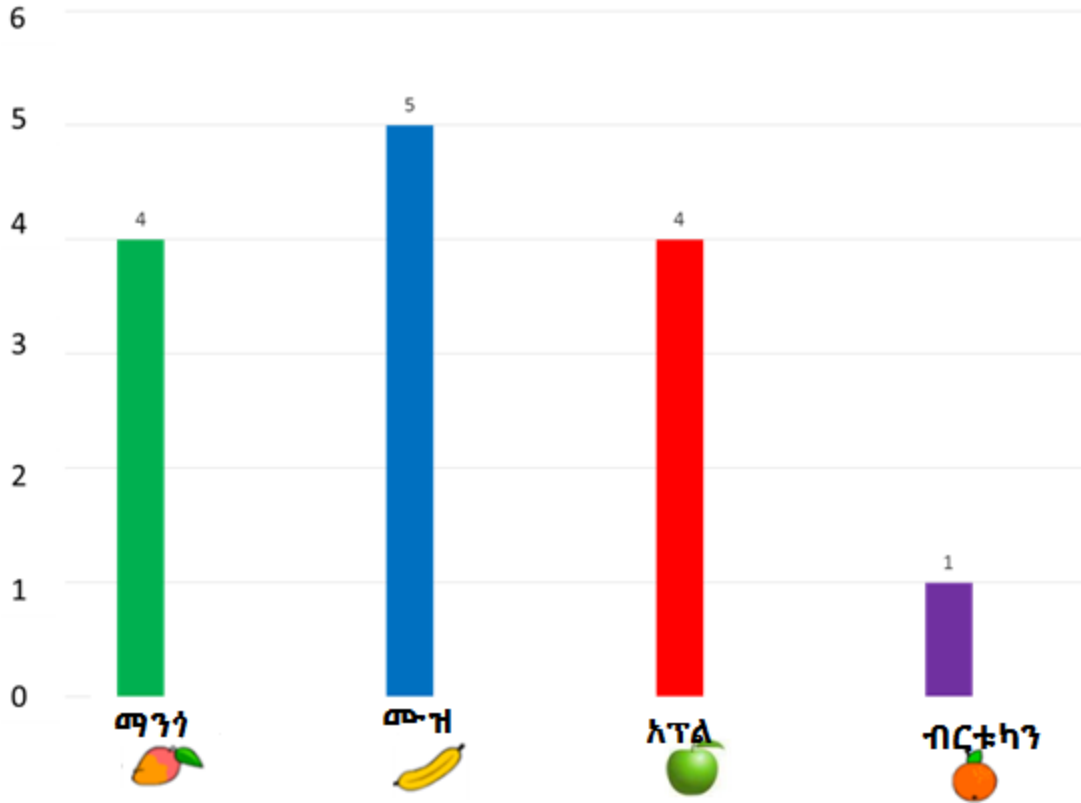
ለ. 5 ሙዞች አሉ።

መ. 4 ብርቱካኖች አሉ።

መልመጃ 7.3

ከዚህ በታች የተሰጠው ግራፍ የልጆችን የፍራፍሬ መመገብ ፍላጎትን ያሳያል።

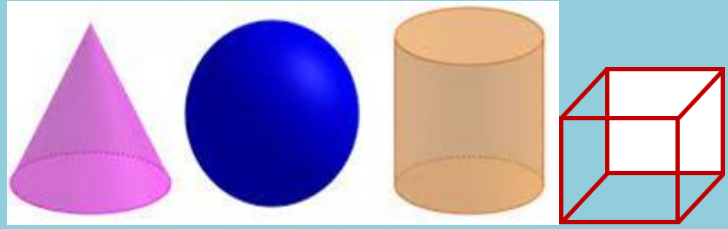
የሚከተሉትን ጥያቄዎች ግራፉን በመጠቀም መልስ/ሺ።

- ሀ. ልጆቹ በጣም የሚወዱት ፍራፍሬ የትኛውን ነው?
- ለ. ማንጎ እና አፕል የሚወዱ ልጆች ብዛት ስንት ው?
- ሐ. ብርቱካን የሚወዱ ልጆች ብዛት ስንት ነው?
- መ. ሙዝ እና ማንጎ የሚወዱ ልጆች ብዛት ስንት ናቸው?

ምዕራፍ

8

የጂኦሜትሪ ቅርጾች

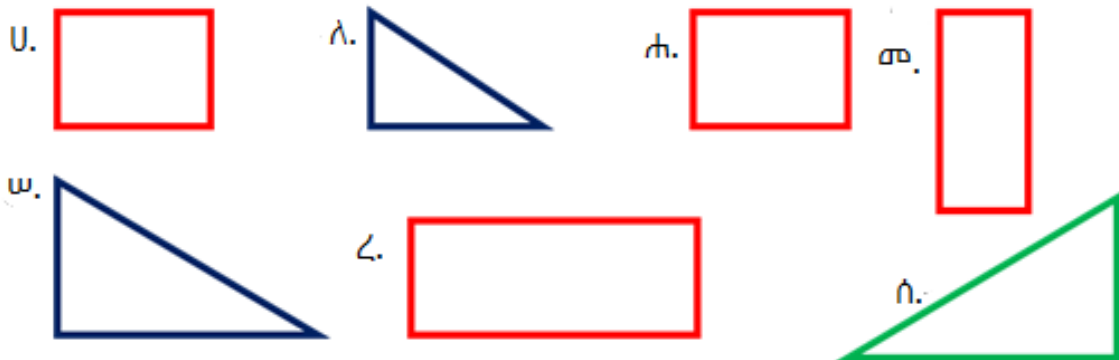
8.1 ባለሁለት ዲያሜትር ቅርጾችን መመደብ እና በሀሳብ ማሳየት

ትግበራ 8.1

1. በመግሪያ ክፍላችሁ ውስጥ ከሚገኙ ነገሮች ተመሳሳይ ቅርጽ ያላቸውን በቡድን ተወያዩበት።
2. አንድ ወረቀት ወስዳችሁ የቻላችሁን ያህል በተለያዩ ቅርጾች እጠፉት። የሰራችሁትን ለቡድን አባላት በማሳየት ያገኛችሁትን የተለያዩ የቅርጾች አይነት እና ብዛታቸውን ተናገሩ።

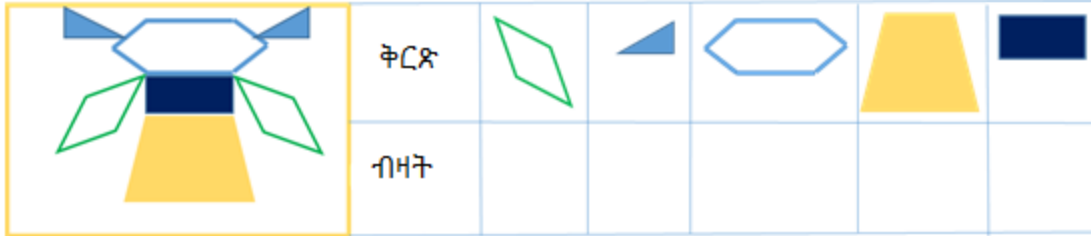
መልመጃ 8.1

1. ከዚህ በታች የተሰጡት ምስሎችን ጎናቸው ላይ በመመስረት መድብ/ቢ።

2. ከዚህ በታች የተሰጠውን ምስል ለመስራት የሚረዱት ቅርጾችን እና

ብዛታቸውን ተናገር/ሪ።

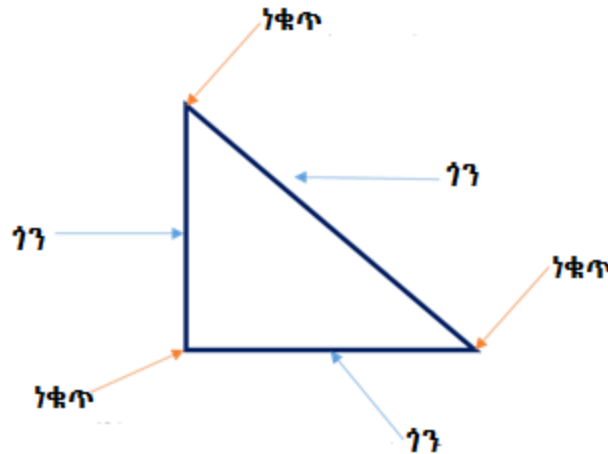
8.2 ቅርጾችን በጎኖቻቸው እና በነቁጦቻቸው መግለጽ

ትግበራ 8.2

- ደብተር፣ መጽሐፍ፣ ጠረጴዛ እና ማስመሪያ ጎን አላቸው? ነቁጥስ አላቸው? አላቸው ካላችሁ አንዳችሁ ለአንዳችሁ አሳዩ።
- ከደብተርህ/ሽ ውስጥ አንድ ወረቀት ከቆረቆክ/ሽ ስንት ጎኖችን ታገኛለህ/ሽ?

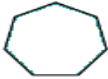

አስተውል/ዩ

ጎንና ነቁጥ ከዚህ በታች ባለው ምስል ላይ ተመልክቷል።

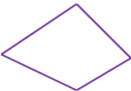

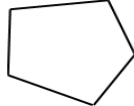
መልመጃ 8.2

- ከዚህ በታች ለተሰጡት ቅርጾች የጎኖቻቸውን ብዛት እና የነቁጦቻቸውን ብዛት መለሱ።

ቅርጽ	የጎን ብዛት	የነቁጥ ብዛት
		
		
		
		
		

2. ከዚህ በታች የተሰጡት ቅርጾች ባላቸው የጎን ብዛት ላይ በመመስረት ስማቸውን ሰይም/ሚ.።

ሀ. ለ. ሐ. መ.

ሠ. ረ. ሰ. ሸ.

8.3 ተመሳሳይ ምስሎችን በመጠናቸው ማነጻጸር

ትግበራ 8.3

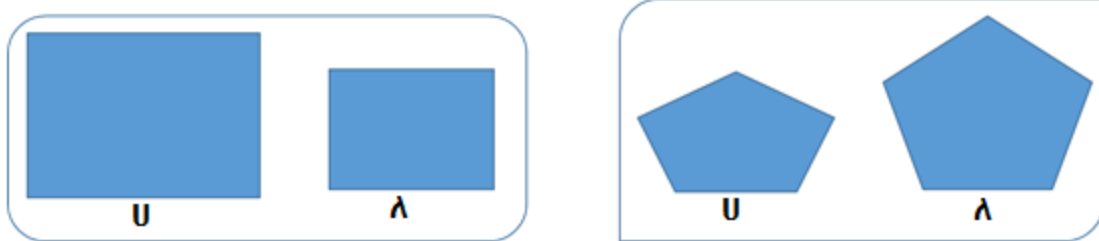
ሶስቱን ጠረጴዳዎች በመጠናቸው ስታነጻጽር/ሪ

- ሀ. ከሶስቱ ጠረጴዳዎች ትልቁ የቱ ነው?
- ለ. ከሶስቱ ጠረጴዳዎች ትንሹ የቱ ነው?

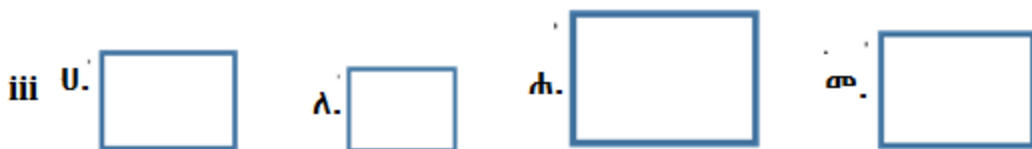
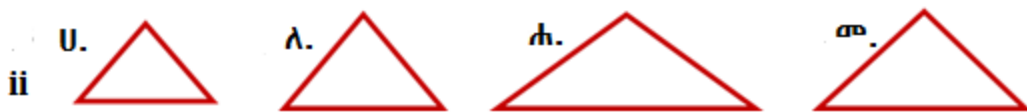
		
ሀ	ለ	ሐ

መልመጃ 8.3

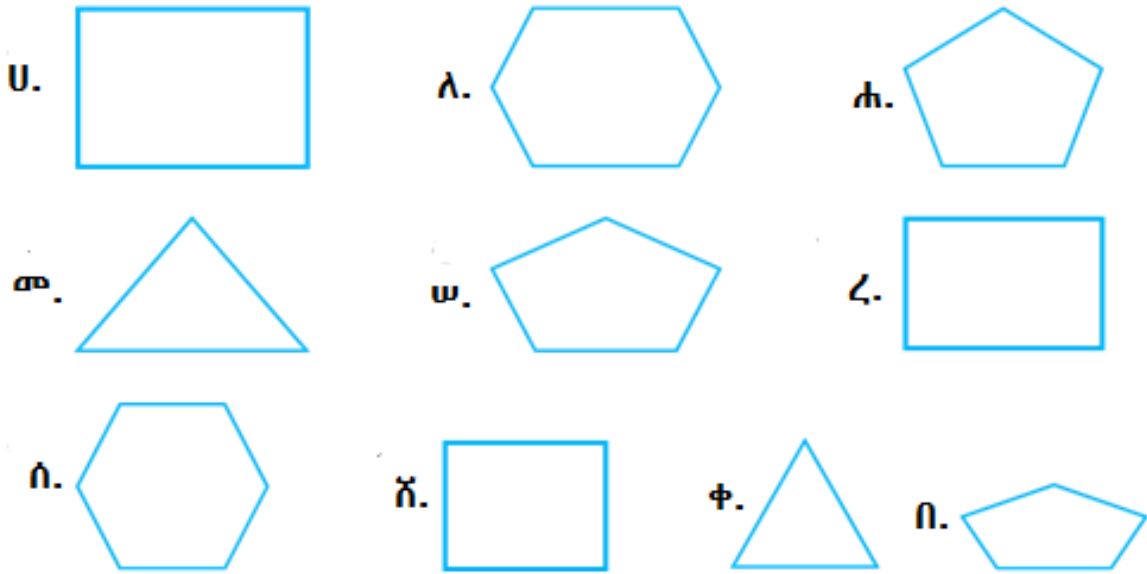
1. ከዚህ በታች ከተሰጡት ጥንድ ጥንድ ምስሎች ከእያንዳንዳቸው ትልቁ የትኛው ነው?

2. ከዚህ በታች የተሰጡትን ምስሎች በመጠናቸው መሰረት ከትንሽ ወደ ትልቅ በቅደም ተከተል አስቀምጥ/ጩ::

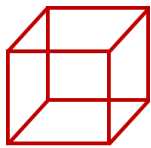

3. ከዚህ በታች ከተሰጡት ምስሎች የሚመሳሰሉትን አንድ ላይ በማምጣት ከትንሽ ወደ ትልቅ በቅደም ተከተል አስቀምጥ/ጩ::

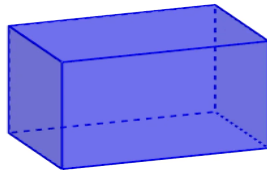

8.4 ጠጣር ምስሎችን መለየት

ከጠጣር ምስሎች ጋር መተዋወቅ

ኩብ

ሬክታንግላዊ ፕሪዝም

ሲሊንደር

ኮን

ስፍር

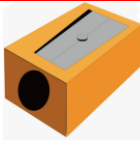

ትግበራ 8.4

በአካባቢ/ሽ ከሚገኙ ነገሮች ውስጥ ከዚህ በታች ከተሰጡት ጠጣር ምስሎች ጋር የሚመሳሰሉትን ጻፍ/ፊ::

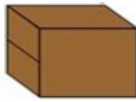

ተ.ቁ	ጠጣር ምስሎች	የተጠቀሱት ጠጣር ምስሎች ምሳሌ
1	ሬክታንግላዊ ፕሪዝም	
2	ሉል	
3	ኩብ	
4	ሲሊንደር	
5	ኮን	

መል መጻጃ 8.4

1. ከዚህ በታች በተሰጠው ሠንጠረዥ ውስጥ በቀኝ በኩል ከተሰጡት ጠጣር ምስሎች መካከል በስተግራ የተሰጠውን ጠጣር ምስል የሚመስል አክብቦት/ባባት::

ሀ.	 ሬክታንግላዊ ፕሪዝም				
ለ.	 ሉል				
ሐ.	 ሲሊንደር				
መ.	 ኩብ				
ሠ.	 ኮን				

2. ከዚህ በታች በሆሄያት ካሉ ጠጣር ምስሎች ጋር የሚመሳሰሉትን መርጠህ ባዶ በታው ላይ ጻፍ/ፊ::

ሀ. 	ለ. 	ሐ. 	መ. 	ሠ.
ረ. 	ሰ. 	ሸ. 	ቀ. 	ቤ.
ተ. 	ቸ. 	ጎ. 	ነ. 	ኘ.

ኩብ _____

ኮን _____

ሉል _____

ሲሊንደር _____

ሬክታንግላዊ ፕሪዝም _____

ምዕራፍ

9

የኢትዮጵያ ገንዘብ ምንዛሬ

9.1 የኢትዮጵያ ገንዘብን መደመር እና መቀነስ ትግበራ 9.1

ከዚህ በታች በተሰጡት የብር ኖቶች ላይ በቡድን በመወያየት ድምራቸውን ጻፉ።

ሀ.

ብር = _____ + ብር = _____ = ብር = _____

ለ.

ብር = _____ + ብር = _____ = ብር = _____

የኢትዮጵያ ዲናሮች ስም

ተ.ቁ	የዲናሮች አይነት	የዲናሮች ምስል
1.	ባለ አንድ ሳንቲም ዲናር	
2.	ባለ አምስት ሳንቲም ዲናር	
3.	ባለ አስር ሳንቲም ዲናር	
4.	ባለ ሃያ አምስት ሳንቲም ዲናር	
5.	ባለ ሃምሳ ሳንቲም ዲናር	
6.	ባለ መቶ ሳንቲም ዲናር (1ብር)	

አስተውል/ይ

- 1ብር = 100ሳንቲም
- 1ብር = 20 ባለአምስት ሳንቲም ዲናር
- 1ብር = 10 ባለአስር ሳንቲም ዲናር
- 1ብር = 4 ባለሃያ አምስት ሳንቲም ዲናር
- 1ብር 1 = 2 ባለሃምሳ ሳንቲም ዲናር

ምሳሌ 1

1 ባለ አምስት ሳንቲም ዲናር በስንት ባለ አንድ ሳንቲም ዲናሮች ይመነዘራል?

መልስ

1 ባለ አምስት ሳንቲም ዲናር በ5 ባለ አንድ ሳንቲም ዲናሮች ይመነዘራል።

እንዴት? ለሚለው የሚከተለውን ምስል እይ/ዩ።

ምሳሌ 2

1 ባለፃፉ አምስት ሳንቲም ዲናር በስንት ባለ አምስት ሳንቲም ዲናሮች ይመነዘራል?

መልስ

1 ባለፃፉ አምስት ሳንቲም ዲናር በ5 ባለአምስት ሳንቲም ዲናሮች ይመነዘራል።

እንዴት? ለሚለው የሚከተለውን ምስል እይ/ዩ።

ምሳሌ 3

1 ባለ አንድ ብር ዲናር በስንት ባለ አስር ሳንቲም ዲናሮች ይመነዘራል?

መልስ

1 ባለ አንድ ብር ዲናር በ10 ባለ አስር ሳንቲም ዲናሮች ይመነዘራል።

እንዴት? ለሚለው የሚከተለውን ምስል እይ/ዩ።

ሒሳብ 2ኛ ክፍል የተማሪ መጽሐፍ

							
10ሳ	10ሳ	10ሳ	10ሳ	10ሳ			
20ሳ	+	20ሳ	+	20ሳ	+	20ሳ	= 100ሳ ወይም 1ብር

ምሳሌ 4

1 ባለአንድ ብር ዲናር በስንት ባለሃምሳ ሳንቲም ዲናሮች ይመነዘራል?

መልስ

ባለአንድ ብር ዲናር በ2 ባለሃምሳ ሳንቲም ዲናሮች ይመነዘራል።

እንዴት? ለሚለው የሚከተለውን ምስል እይ/ዩ።

			
50ሳ	+	50ሳ	= 100ሳ ወይም 1ብር

የኢትዮጵያ ብር ኖቶች

ተ.ቁ	የ ብር ኖቱ አይነት	የ ብር ኖቱ ምስል
1	ባለ አምስት ብር ኖት	
2	ባለ አስር ብር ኖት	
3	ባለ ሃምሳ ብር ኖት	
4	ባለ መቶ ብር ኖት	

5	ባለ ሁለት መቶ ብር ኖት	
---	-----------------	--

ምሳሌ 5

ሁለት ባለምሳ ብር ኖቶችን አንድ ላይ ብትደምር/ሪ ስንት ባለመቶ ኖት ብር ታገኛለህ/ሽ?

	+		=	
50 ብር		50 ብር		100 ብር

ምሳሌ 6

ከዚህ በታች የተሰጡትን የብር ኖቶች ደምር/ሪ። ደምረህ/ሽ ስንት ብር አገኘህ/ሽ?

 50 ብር	+	 50 ብር 5 ብር	=	 100 ብር 5 ብር
50 ብር		55 ብር		105 ብር

መልመጃ 9.1

1. ከዚህ በታች ያተሰጡትን የብር መጠን ደምር/ሪ።

ሀ. 2ብር + 5ብር = _____ ብር

ለ. 40ብር + 55ብር = _____ ብር

ሐ. 19ብር + 62ብር = _____ ብር

መ. 43ብር + 37ብር = _____ ብር

2. ከዚህ በታች የተሰጡትን የብር መጠን ቀናንስ/ሺ።

ሀ. $70\text{-ብር} - 30\text{-ብር} = \underline{\hspace{2cm}}\text{-ብር}$

ለ. $100\text{-ብር} - 35\text{-ብር} = \underline{\hspace{2cm}}\text{-ብር}$

ሐ. $65\text{-ብር} - 31\text{-ብር} = \underline{\hspace{2cm}}\text{-ብር}$

መ. $74\text{-ብር} - 56\text{-ብር} = \underline{\hspace{2cm}}\text{-ብር}$

ሠ. $85\text{ሳንቲም} - 72\text{ሳንቲም} = \underline{\hspace{2cm}}\text{ሳንቲም}$

3. አንድን ባለ ሁለት መቶ ብር ኖት

ሀ. ስንት ባለ አንድ መቶ ብር ኖት ይሆናል?

ለ. ስንት ባለ ሃምሳ ብር ኖት ይሆናል?

ሐ. ስንት ባለ አስር ብር ኖት ይሆናል?

መ. ስንት ባለ አምስት ብር ኖት ይሆናል?

4. ከዚህ በታች ለተሰጡትን ጥያቄዎች ትክክለኛ መልስ መልስ/ሺ።

ሀ. 1 ባለአምስት ብር ኖት ስንት ባለአንድ ብር ዲናር ይሆናል?

ለ. 1 አንድ ባለመቶ ብር ኖት ስንት ባለአስር ብር ኖት ይሆናል?

መ. 1 አንድ ባለሃምሳ ብር ኖት ስንት ባለአምስት ብር ኖት ይሆናል?

ሠ. 1 አንድ ባለመቶ ብር ኖት ስንት ባለሃምሳ ብር ኖት ይሆናል?

9.2 ግዢ እና ሽያጭ

ትግበራ 9.2

ሀ. ቤተሰቦቻችሁ ከገበያ የሚገዙትን ነገሮች ከጓደኞቻችሁ ጋር ተነጋገሩበት።

ለ. ቤተሰቦቻችሁ በገበያ ላይ የሚሸጡትን ነገሮች ከጓደኞቻችሁ ጋር ተነጋገሩበት።

ምሳሌ 7

የአንድ ሳሙና ዋጋ 20 ብር ቢሆን የ4 ሳሙና ዋጋ ስንት ይሆናል?

መፍትሔ

የ1 ሳሙና ዋጋ = 20 ብር

የ4 ሳሙና ዋጋ = ብር

ስለዚህ የሳሙናው ዋጋ = 4×20 ብር = 80 ብር

ምሳሌ 8

የአንድ ሲኒ ሻይ ዋጋ 5 ብር እና የአንድ ዳቦ ዋጋ 10 ብር ቢሆን በአጠቃላይ የሻዩ እና የዳቦው ዋጋ ስንት ይሆናል?

መልስ

			
			
5 ብር	+	10 ብር	= 15 ብር

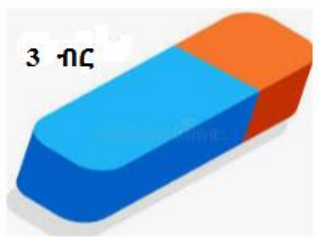
የአንድ ሲኒ ሻይ ዋጋ 5 ብር

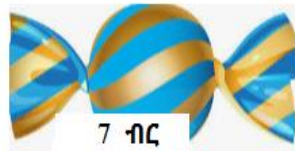
የአንድ ዳቦ ዋጋ 10 ብር

በአጠቃላይ የሻዩ እና የዳቦው ዋጋ 10 ብር + 5 ብር = 15 ብር ነው።

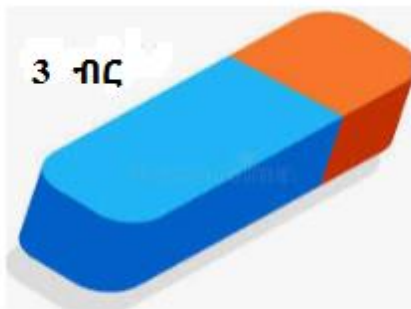
ምሳሌ 9

ከዚህ በታች በተሰጡት ነገሮች ዋጋ ላይ በመመስረት የተሰጡትን ጥያቄዎች መልስ/ሺ።

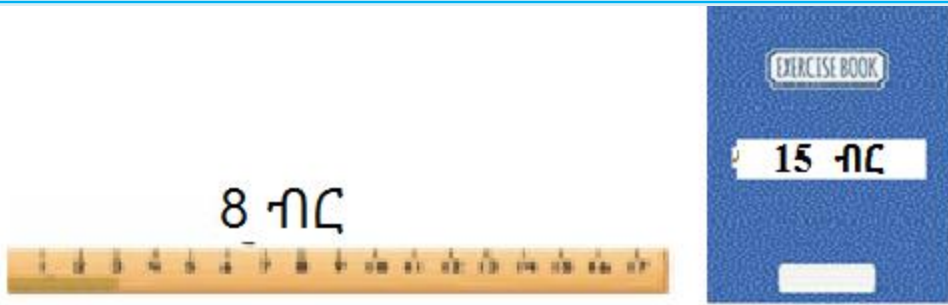
ሀ. ቶልቱ 15 ብር አላት። ከላይ ዋጋቸው የተሰጡትን የተለያዩ ሶስት ነገሮችን መግዛት የምትችለው የትኞቹን ነው?
መልስ፤ እርሳስ፣ ከረሜላ እና እርሳስ

ለ. ኢፋ 87 ብር አለው። ኢፋ ምንም ብር ሳይቀርለት ከላይ ዋጋቸው የተሰጡትን የተለያዩ ሁለት ነገሮችን መግዛት የሚችለው የትኞቹን ነው?
መልስ፤ መጽሐፍ እና ከረሜላ

ሐ. ገመቺስ 23 ብር አለው። ገመቺስ ምንም ብር ሳይቀርለት ከላይ ዋጋቸው የተሰጡትን የተለያዩ ሁለት ነገሮችን መግዛት የሚችለው የትኞቹን ነው?
መልስ፤ ደብተር እና ማስመሪያ

መ. ኤቢሴ 17 ብር አላት። ኤቢሴ ምንም ብር ሳይቀርላት ከላይ ዋጋቸው የተሰጡትን የተለያዩ ሁለት ነገሮችን መግዛት የምትችለው የትኞቹን ነው?
መልስ፤ ብርቱካን እና ከረሜላ

መልመጃ 9.2

1. የአንድ መጽሐፍ ዋጋ 160 ብር ነው። መጽሐፉን ለመግዛት 200 ብር ከሰጠህ/ሽ ስንት ብር ይመለስልሃል/ሻል?
2. የ1 ኪግ የስኳር ዋጋ 40 ብር ከሆነ 2 ኪግ ስኳር ስንት ይሆናል?
3. ወረቀትን እንደ የኢትዮጵያ ዲሞክራሲ እና ፍቶች በመስራት ክፍል ውስጥ ግዥ እና ሽያጭ አካሂዱ።

9.3 የቃላት ፕሮብሎሞችን ማስላት

ትግበራ 9.3

መርጋ 5 ባለአስር ብር ፍት እና አንድ1 ባለሃምሳ ብር ፍት አለው። መርጋ በአጠቃላይ ስንት ብር አለው?

ምሳሌ 10

ጫልቱ አንድን በግ በ800-ብር ሸጠች። ጉዲና ደግሞ ሌላ በግ በ750-ብር ሸጠ። ጫልቱ የሸጠችበት ዋጋ ጉዲና ከሸጠበት በምን ያህል ይበልጣል?

መፍትሔ

ጫልቱ የሸጠችበት ብልጫ 800 ብር - 750 ብር = 50-ብር ይሆናል።

ምሳሌ 11

ቶልቱ ዳቦ በ75-ብር ገዛታ በ100-ብር ሸጠች። የቶልቱ ትርፍ ምን ያህል ነው?

መፍትሔ

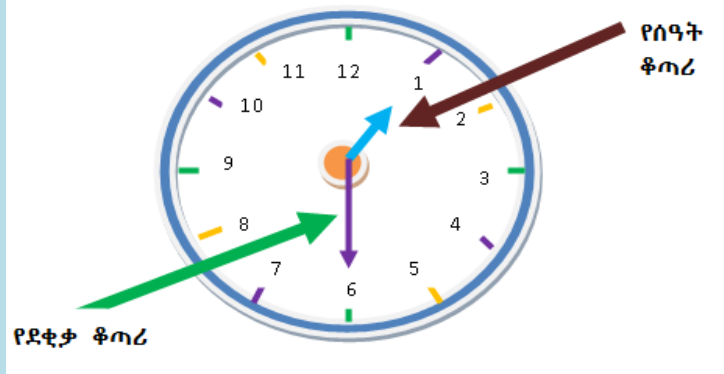
ቶልቱ ዳቦ በ75-ብር ገዛች። በ100-ብር ሸጠች። ትርፏ የሸጠችበት እና የገዛችበት ልዩነት ነው። ስለዚህ $100-ብር - 75-ብር = 25-ብር$ ።

መልመጃ 9.3

1. ቢሊሴ ከቤቷ 20 ብር ወስዳ ገበያ ሄደች። ገበያ ውስጥ እንቁላል በ30 ብር ሸጠች። ቢሊሴ በአጠቃላይ ስንት ብር አላት?
2. ሲንቦ 1 ባለመቶ ብር ኖት እና 2 ባለሃምሳ ብር ኖት አላት። ወቢ ደግሞ 3 ባለሃምሳ ብር ኖት 6 ባለአስር ብር ኖት አላት። ከሲንቦ እና ከወቢ ማን ብዙ ገንዘብ አለው?
3. አያና 3 ባለመቶ ብር ኖት እና 2 ባለሃምሳ ብር ኖት አለው።
 - ሀ. አያና በአጠቃላይ ስንት ብር አለው?
 - ለ. በ100-ብር መጽሐፍ ከገዛ ስንት ብር ይቀርላታል?
4. ለሚ 2 ባለመቶ ብር ኖት እና አንድ ባለ ሃምሳ ብር ኖት አለው። ገመዴ ደግሞ 200-ብር አላት። ገመዴ የብሯን ሩብ ለለሚ ሰጠችው።
 - ሀ. ለሚ እና ገመዴ በአጠቃላይ ስንት ብር አላቸው?
 - ለ. ለገመዴ ስንት ብር ይቀርላታል?
 - ሐ. ለሚ በአጠቃላይ ስንት ብር አለው?

ምዕራፍ

10

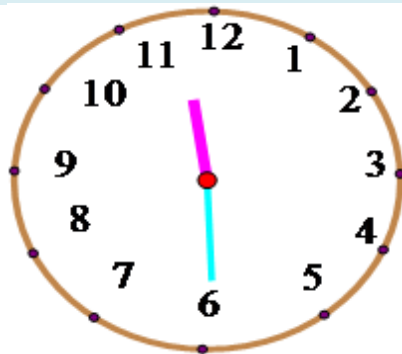
የኢትዮጵያ የጊዜ አቀጣጠር

10.1 ጊዜን ከአናሎግ ሰዓት እና ከዲጂታል ሰዓት ላይ በሰዓት፣ በግማሽ ሰዓት እና በሩብ ሰዓት ማንበብ

ትግበራ 10.1

ተማሪዎች እስቲ የግርግዳ ሰዓቱን ምስል ተመልከቱ ።

1. ደቂቃን የሚቆጥረው የትኛው ነው?
2. ሰዓትን የሚቆጥረው የትኛው ነው?
3. ረጅም ሆኖ በፍጥነት የሚዞረው የትኛው ነው?

የሚከተለው ምስል ሰዓት የሚቆጥር መሳሪያ ምስል ነው። መሳሪያውም ሰዓት ይባላል። እዚህ መሳሪያ ላይ ወፍራም አጭር እና ቀጭን ረጅም ቀስት ይታያል።

ረጅሙ ቀስት ደቂቃን ያሳያል።

አጭሩ ቀስት ሰዓትን ያሳያል።

ምሳሌ 1

በተሰጠው የሰዓት ምስል የሰዓቱ ቀስት 8ን ያመለክታል። የደቂቃው ቀስት ደግሞ ወደ 12 ያመለክታል። ይህም 8 ሰዓት መሆኑን ያሳያል። ሲነበብ ስምንት ሰዓት ተብሎ ይነበባል። ሲጻፍ 8:00 ይሆናል።

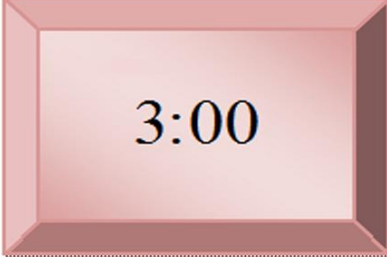
	
<p>የአናሎግ ሰዓት</p>	<p>የዲጂታል ሰዓት</p>

አስተውል/ዩ

- የሰዓትም ሆነ የደቂቃ ቀስት ከግራ ወደ ቀኝ ነው የሚዞሩት።
- በአናሎግ ሰዓት ላይ በማናኛውም ሁለት ተከታታይ ይቁጥሮች መካከል 5 ደቂቃ አለ።

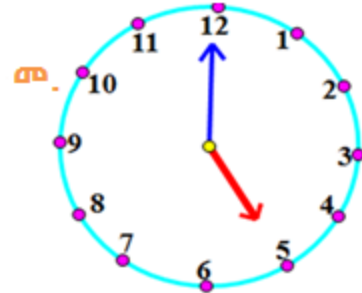
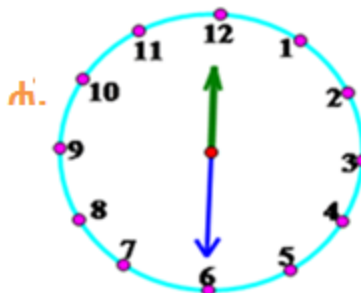
ምሳሌ 2

በሚከተለው ምስል ላይ ቀስቱ 3 ሰዓትን ያሳያል። ደቂቃው ደግሞ 12 ላይ ያመለክታል። ሲነበብ ሶስት ሰዓት ይሆናል። ሲጻፍ 3:00 ይሆናል።

	
<p>የአናሎግ ሰዓት</p>	<p>የዲጂታል ሰዓት</p>

መልመጃ 10.1

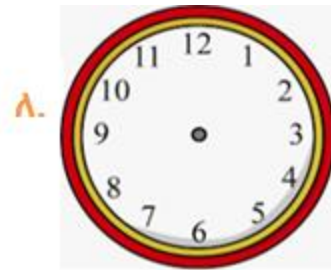
1. የሚከተሉት የሰዓት ምስሎች ሰዓት ሰዓት እና ሰዓት ደቂቃ እንደሚያሳዩ ጻፍ/ፊ።

2. ለተሰጡት የሰዓት ምስሎች ሰዓትን እና ደቂቃን የሚያሳዩ ቀስቶችን በመሳል አሳይ/ዩ።

5:30

7:45

10.2 ሰዓት እና ደቂቃ

ትግበራ 10.2

በ1 ሰዓት ውስጥ ስንት ደቂቃ አለ?

አስተውል/ዩ

ሰዓት እና ደቂቃ የጊዜ መለኪያ ዩኒቶች ናቸው።

1 ሰዓት = 60 ደቂቃ

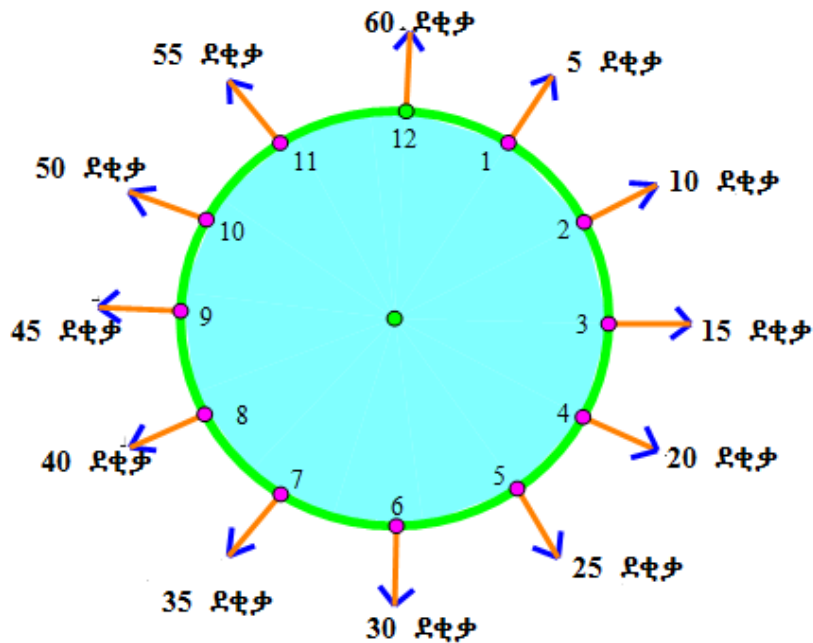
ግማሽ ሰዓት = 30 ደቂቃ

ሩብ ሰዓት = 15 ደቂቃ

ምሳሌ 3

በሚከተለው የሰዓት ምስል ላይ በመመስረት የሚከተሉትን ባዶ ቦታዎች መሙላት።

- ሀ. አዎንታዊ እና ወፍራሙ ቀስት 12 ቁጥርን እና ቀጭን እና ረጅሙ ቀስት 6 ቁጥርን ካመለከተ _____ ሰዓት እና _____ ደቂቃ ይሆናል።
- ለ. አዎንታዊ እና ወፍራሙ ቀስት 1 ቁጥርን እና ቀጭን እና ረጅሙ ቀስት 3 ቁጥርን ካመለከተ _____ ሰዓት እና _____ ደቂቃ ይሆናል።
- ሐ. ቀጭኑ ረጅም ቀስት 9 ቁጥርን ካመለከተ _____ ደቂቃ ይሆናል።
- መ. ቀጭኑ ረጅም ቀስት 4 ቁጥርን ካመለከተ _____ ደቂቃ ይሆናል።

መልስ

- ሀ. አዎንታዊ እና ወፍራሙ ቀስት 12 ቁጥርን እና ቀጭን እና ረጅሙ ቀስት 6 ቁጥርን ካመለከተ 12 ሰዓት እና 30 ደቂቃ ይሆናል።
- ለ. አዎንታዊ እና ወፍራሙ ቀስት 1 ቁጥርን እና ቀጭን እና ረጅሙ ቀስት 3 ቁጥርን ካመለከተ 1 ሰዓት እና 15 ደቂቃ ይሆናል።
- ሐ. ቀጭኑ ረጅም ቀስት 9 ቁጥርን ካመለከተ 45 ደቂቃ ይሆናል።
- መ. ቀጭኑ ረጅም ቀስት 4 ቁጥርን ካመለከተ 20 ደቂቃ ይሆናል።

መልመጃ 10.2

1. ከዚህ በታች ያሉትን ባዶ ቦታ ሙላ/ዩ።

ሀ. 1 ሰዓት = _____ ደቂቃ ነው።

ለ. ግማሽ ሰዓት = _____ ደቂቃ ነው።

ሐ. ሩብ ሰዓት = _____ ደቂቃ ነው።

2. ከዚህ በታች ያሉትን ባዶ ቦታ ሙላ/ዩ።

ሀ. 60 ደቂቃ = _____ ሰዓት ነው።

ለ. 30 ደቂቃ = _____ ሰዓት ነው።

ሐ. 15 ደቂቃ = _____ ሰዓት ነው።

10.3 የጊዜ የቃላት ፕሮብሌሞችን ማስላት

ምሳሌ 4

አንድ መጽሀፍት ቤት በቅዳሜ ቀን ለአራት ሰዓት አገልግሎት ይሰጣል። መጽሀፍት ቤቱ ሶስት ሰዓት ላይ ቢከፈት ስንት ሰዓት ላይ ይዘጋል?

መፍትሔ

የሚከፈተው በ3 ሰዓት ላይ

ለአራት ሰዓት ተከፍቶ ይቆያል።

መጽሀፍት ቤቱ የሚዘጋበት ሰዓት $3:00 + 4:00 = 7:00$ ይሆናል።

ምሳሌ 5

ጂፋሬ ሁል ጊዜ ምሳ ከተመገበች በኋላ ለሩብ ሰዓት ታርፋለች። ጂፋሬ ለስንት ደቂቃ አረፈች።

መፍትሔ

ጂፋሬ ለሩብ ሰዓት እረፍት አረፈች። ስለዚህ ለ15 ደቂቃ እረፍት አረፈች።

መልመጃ 10.3

1. ኢብሳ ከቤቱ እስከ ትምህርት ቤቱ ለመድረስ 30 ደቂቃ ይወስድበታል።

ኢብሳ ስንት ሰዓት ወሰደበት ?

2. የትምህርት ክፍለ ጊዜ 2 ሰዓት ላይ ይጀመራል። የመጀመሪያው ደውል

30 ደቂቃ ቀድሞ ይደውላል። የመጀመሪያው ደውል ስንት ሰዓት ላይ ይደውላል?

3. ለቱ በ8 ሰዓት መጽሀፍት ቤት ገባች። ለ2 ሰዓት ካጠናች በኋላ ለሩብ ሰዓት በእግሯ በመጓዝ ወደ ቤቷ ተመለሰች። ስንት ሰዓት ላይ ቤቷ ተመለሰች?